

fuzinar

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 15. julija 1985

Št. 7

OD so naš danes, novi stroji naš jutri

Zdaj, ko so spominu še blizu številke naložb in nadomestitev v letu 1985, je primerno opozoriti na nekaj dejstev, ki so z njimi v tesni zvezi.

Najprej ponovimo, kako je prav, da se prav vsak tozď po malem posodobi. Nekateri so res že predolgo ponavljali pesem, da so njihovi stroji za muzej.

Takoj pa dodajmo, da je letošnji načrt naložb zelo pogumen in do skrajnosti napet. Sestaviti ga je bilo mogoče šele po teme-

ljitem preudarku in z velikim zaupanjem v lastne sposobnosti. Naložbe bomo namreč uresničili, če bomo tudi v drugi polovici leta dosegli postavljene cilje vsaj v taki meri kot v prvih šestih mesecih.

Načrt naložb, v katerem se vidijo vsi tozdi, pa je hkrati tudi obetaven model za naprej. Na ta način bi se namreč s časom vsi posodobili.

Seveda pa smo zdaj že pri našem vsakomesečnem pehanju za

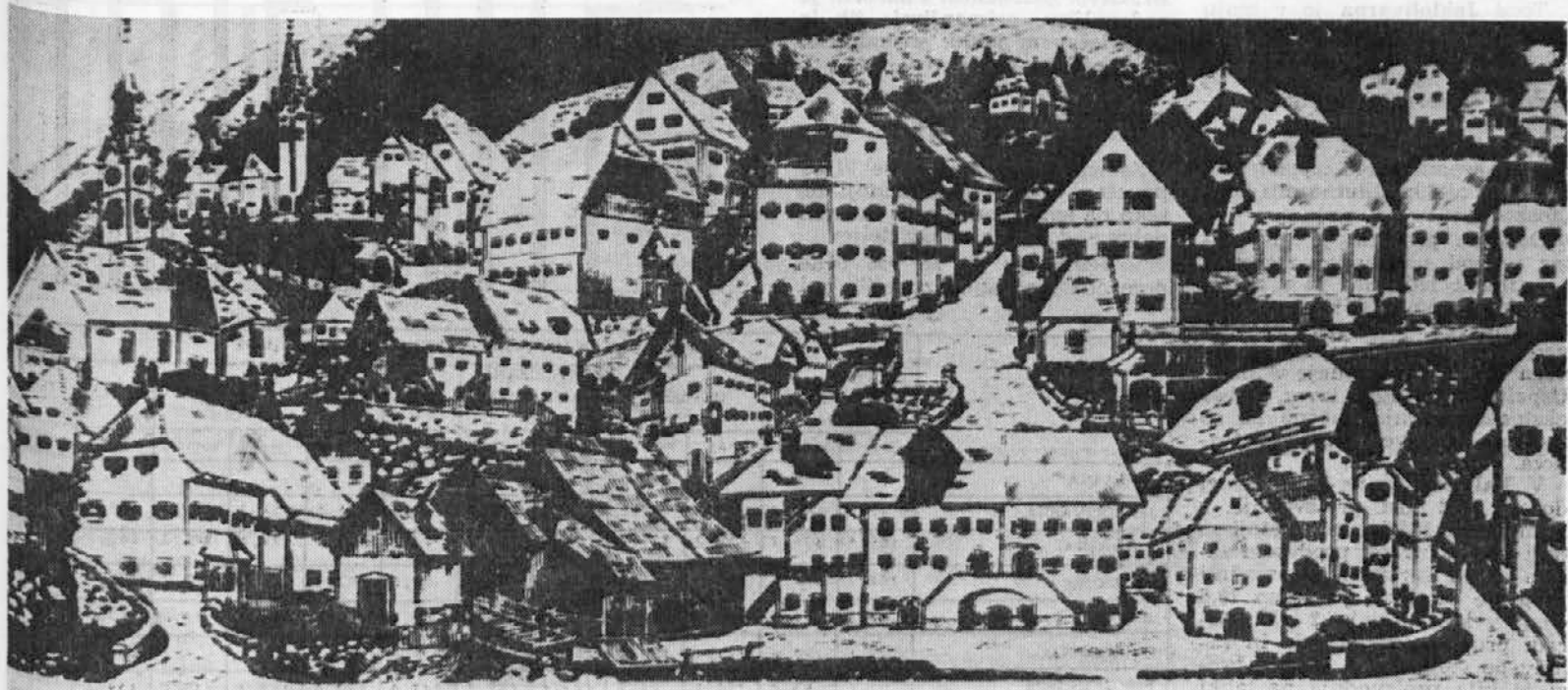
doseganje mesečnih ciljev, s tem pa tudi pri željah po takšnih OD, s katerimi bi lahko za silo sledili inflaciji in vedno večjim življenjskim stroškom. Ko torej hočemo zmeraj višje OD, prihajamo na videz med dve nasprotni težnji:

— čim bolj si povečujemo OD, tem manj ostane denarja za naložbe

— čim več pa nam ostane za naložbe (beri: za nakup novih strojev), tem prej bomo na njih

dosegali še boljše rezultate, s tem večji dohodek in seveda tudi višje OD.

Ker je tako, je torej nasprotje zgolj navidezno. Ni pač treba velike učenosti, da bi doumeli to preprosto soodvisnost med danes in jutri, med sicer potrebnim, a razumnim večanjem OD (seveda v skladu s poslovnimi rezultati) in med oddvajanjem dela dohodka za naložbe. Zato seveda v takšni zvezi postane še bolj jasno, da nikakor ni dopustno več kot kratkovidno razmišljanje: delimo si danes čim višje OD — jutri nas pa ne briga. Resnica je pač ravno obratna.

Slovenske železarne - Tovarna vijakov PLAMEN KROPA izreka ob 90 letnici

PRIZNANJE

Železarni RAVNE na Koroškem

za dolgoletno usvarjalno sodelovanje
Kropa, 25. V. 1985

SLOVENSKE ŽELEZARNE
TOVARNA VIJAKOV

plamen kropa

Naše delo v maju

Maja smo dosegli predvideni plan skupne proizvodnje 97,8 odst., v kumulativni 103,2 odst. Visoko smo presegli odpremo 11,5 odst., v kumulativni 17,7 odst., in fakturirano realizacijo 33,1 odst., v kumulativni 13,2 odst. Izvoz je bil v dolarski vrednosti tako mesečno kot kumulativno dosežen 97,3 odst., v dinarjih pa 103,2 odst., v kumulativni 93 odst. Vrednostni plan smo na domačem trgu dosegli 140,5 odst., v kumulativni 118,2 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

V Jeklarni so dosegli predvideni plan 92,6 odst., v kumulativni 102,8 odst. Plan ni bil dosežen predvsem zaradi generalnega remonta grabilca na pripravi vložka, zaradi česar je prišlo do daljšega zastoja na 7/40 tonski el. peči. 25 tonska peč pa je mirovala dalj časa zaradi strojno gradbenih del, ker je emulzija zalivala pečno dno. Delno pa je izpadla proizvodnja tudi zaradi rekonstrukcije v Jeklolivarni. Zaradi bolniške in vojaških obveznosti je bilo občutno pomanjkanje delavcev. Vložka je bilo na zalogi v zadostnih količinah, vendar je bil kvalitetno izredno slab. Kakovost izdelkov je zadovoljiva.

Tozd Jeklolivarna je v maju delal v izjemno težkih pogojih. Že 9 mesecev je v rekonstrukciji. Zaradi izpada strojne kaluparnice izkoriščajo dodatne izmene in delno kooperacijo z drugimi jeklolivarnami, kar pa v celoti ne nadomešča izpada proizvodnje niti kvalitetno niti količinsko.

Dodaten problem je tudi hiter prehod na visoko zahteven asortiment izdelkov, ki v začetnih fazah povzročajo prekomeren izmeček. Te težave so tudi vzrok za slabo doseganje fizičnega obsega proizvodnje v maju. Uspešno je dosežen izvoz, slabše eksterna prodaja, močno pa so zaostale dobave domačim tozdom.

V Valjarni so na težki progi dosegli 98,2 odst. proizvodnje, v kumulativni 106,5 odst. Zastoji so tudi tokrat nastali predvsem zaradi okvar žerjavov. Na srednji progi je bil plan presežen 18,6 odst., v kumulativni 8,2 odst. Zaradi programov valjanja in zahtev po valjanju na srednji progi je bila proizvodnja na lahki progi manjša, dosežena 74,7 odst., v kumulativni 74,1 odst.

Kljub temu, da so v Kovačnici presegli predvideni plan za 1,1 odst., v kumulativni 3,2 odst., se je izredno poznala odsotnost ljudi in tudi obe stiskalnici sta zaradi slabega delovanja črpalk slabše delali.

Dostava ingotov iz Jeklarne je potekala zadovoljivo, le občasno je prihajalo do premaknitve rokov. Vendar prihajajo ingoti še naprej neočiščeni, s koreniki, luskami in preliti glavami. Pri spremljanju kvalitete ingotov v Kovačnici ugotavljajo, da je v Jeklarni veliko narejenega pri odpravi zgrešenih analiz,

manj je ingotov brez glav in tudi kakovost je boljša.

Proizvodnja v Jeklovleku je bila znatno pod načrtovano, dosežena le 68,2 odst., v kumulativni 83,6 odst. Najslabše je bilo pri vlečenem jeklu, kjer je bilo doseženo le 45,5 odst. Vzrok je predvsem pomanjkanje vložka, premalo naročil in nenormalno veliki zastoji zaradi popravila strojev.

Od mehansko predelovalnih tozdov so predvideno proizvodnjo presegle Armature 36,4 odst., Orodjarna 17,5 odst., TRO 10,9 odst. in Pnevmatični stroji 4,7 odst. Vsi ostali tozdi pa so za predvidenim planom zaostali. Vzrok je predvsem v pomanjkanju in nepravočasni dobavi potrebnega vložka.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Prodaja na domačem trgu je potekala v maju zelo uspešno, saj je bil količinski plan presežen za 20,1 odst., v kumulativni 23 odst., vrednostni pa 40,5 odst., v kumulativni 18,2 odst. Za količinskim planom so zaostajali tozdi Jeklolivarna, Jeklovlek, Stroji in deli, Vzetarna, Kovinarstvo in Bratstvo, za vrednostnim pa Jeklovlek, TRO, Kovinarstvo in Bratstvo. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, primanjkuje jih le pri vlečenem jeklu, stiskalnicah in strojih za predelavo.

NABAVA

Zaloge starega železa se kljub povečani porabi niso zmanjšale, tako da smo morali celo ustaviti dobave domačih dobaviteljev.

V februarju so se vse cene domačih ferolegur izenačile pri

vseh proizvajalcih. Izboljšala se je tudi oskrba, problematična je le še dobava FeCr surrafine iz Jugohroma, tako da bomo morali v 3. kvartalu uvoziti manjše količine FeCr. Težave so nastale pri oskrbi z grafitnimi elektrodami Ø 300 zaradi izpada kompletne pošiljke (dimenzijsko odstopanje elektrod in navojev).

Zaradi premajhne količinske proizvodnje argona pri proizvajalcih ni bilo možno zagotoviti zadostnih količin tega medija za potrebe Jeklarne.

Kljub angažiranosti vseh služb pa prihaja do zamud pri dobavah materiala za TSD. Posebno problematična je nabava cevi iz Siska in izdelkov iz Železarne Jesenice.

IZVOZ

Predvideni mesečni načrt izvoza smo izpolnili 97,3 odst. Na konvertibilni trg smo prodali 89,9 odst., na klirinškega pa 123 odst.

Tudi v maju beležimo največji izvoz iz tozdov metalurške predelave: Jeklolivarne, Valjarne in Kovačnice, medtem ko so od mehansko predelovalnih tozdov izvozili največ Industrijski noži, TRO in Pnevmatični stroji.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V maju je znašal izkoristek delovnega časa 78,44 odst., odsotnosti pa 21,56 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	5,00 %
— izredno plačani dopust	0,69 %
— službena potovanja	0,40 %
— prazniki	7,94 %
— bolezn	5,80 %
— druge plačane odsotnosti	1,59 %
— neplačane odsotnosti	0,14 %
— ure v podalj. del. času	1,67 %

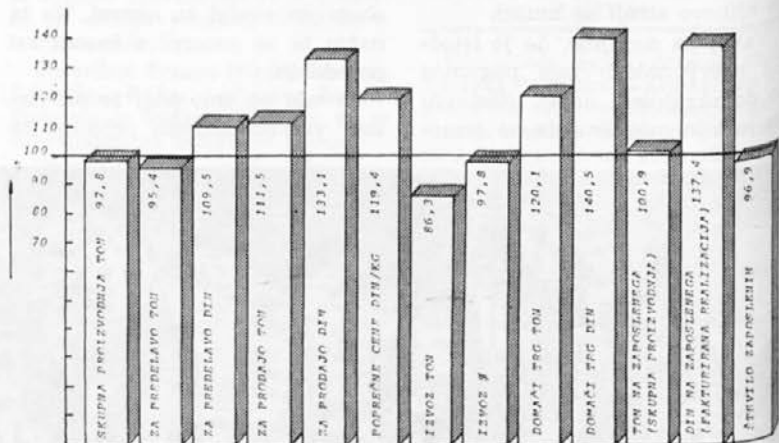
Vzroki za neizpolnjevanje majske realizacije so bili:

— prekoračevanje dobavnih rokov

— pomanjkanje naročil za valje, pnevmatiko in pile.

V maju smo zaključili še večje količine valjanega, kovanega in brušenega paličastega jekla. Za to proizvodnjo še obstaja

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V MAJU 1985

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	maj	kumul.	maj	kumul.	maj	kumul.	maj	kumul.	maj	kumul.	maj	kumul.
JEKLARNA	92,6	102,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	82,9	90,8	102,5	97,9	123,8	102,0	143,3	125,6	154,1	123,2	119,4	98,9
VALJARNA	105,5	106,3	124,3	129,4	146,0	127,1	88,0	93,5	94,8	89,3	160,5	137,8
KOVAČNICA	101,1	103,2	95,3	114,3	129,3	118,3	70,6	103,5	75,9	97,7	140,7	122,7
JEKLOVLEK	68,2	83,6	70,3	86,7	93,8	91,0	68,4	91,6	74,8	87,0	97,0	91,6
ORODJARNA	117,5	120,6	121,1	138,7	166,2	129,9	-	-	-	-	166,2	126,9
STROJI IN DELI	91,2	95,0	100,1	94,1	143,4	117,1	147,0	137,0	155,1	132,1	139,8	112,4
- NOŽI, BRZOREZ, OROD.	91,5	93,2	84,4	88,3	130,5	99,7	76,6	84,0	83,6	81,3	158,2	110,5
- GREĐICE	-	61,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	49,0	78,6	130,1	100,5	145,8	104,0	106,1	90,3	116,5	88,2	162,8	113,1
PNEVMATIČNI STROJI	104,7	97,7	118,6	95,9	186,1	131,1	154,5	113,0	146,8	112,2	186,7	131,4
VZMETARNA	82,6	80,2	79,6	81,7	107,2	97,7	40,5	56,3	43,5	53,7	115,4	103,4
TRO	110,9	121,9	109,5	120,6	110,2	116,0	172,0	94,6	168,1	88,4	93,7	123,8
KOVINARSTVO	75,2	89,4	72,5	87,4	89,0	80,6	-	58,6	14,7	60,8	92,9	81,7
ARMATURE	136,4	78,5	122,5	65,7	119,7	75,9	25,3	22,7	30,3	24,7	260,2	156,3
BRATSTVO VARVARIN	54,2	87,7	31,2	67,2	49,3	75,8	-	-	-	-	49,3	74,9
KAMILNICA	-	-	-	-	231,2	177,8	-	-	-	-	231,2	177,8
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	112,3	81,9	-	-	-	-	112,3	81,9
DELOVNA ORGANIZACIJA	97,8	103,2	111,5	117,7	133,1	113,2	97,3	97,3	103,2	93,0	140,5	118,2

OSKRBA Z ENERGIJO

V maju je bila v redu le dobava zemeljskega plina, medtem ko je bila dobava kurilnega olja in propan — butana nekoliko slabša. Da so lahko bili redno oskrbljeni vsi porabniki s primarno energijo, je bil manko krit iz zalog. Redna pa je bila proizvodnja in oskrba vseh porabnikov s sekundarno energijo.

Poraba energije in goriv na pragu železarn je bila v maju (odšteta je prodaja):

elektroenergija	19.703.317 kWh
zemeljski plin	4.196.699 Sm ³
butan propan	37.571 kg
mazut	704.420 kg
karbid	13.950 kg
acetylen	342 mn ³
hladilna voda	1.467.500 m ³
dušik	18.380 mn ³
argon	3.882 mn ³

možnost izvoza, je pa glede na zasedenost kapacitet težje izvedljiva.

Za manjkajoča naročila za pnevmatiko, vzmeti, obdelano litino in pile poskušamo pridobiti nove kupce. Navezujemo poslovne vezi z naročniki iz minulih let ter jih vabimo k ponovnemu sodelovanju.

Predvsem se trudimo, da bi naše finalne izdelke, to je stiskalnice za avtomobilsko in kovinsko predelovalno industrijo, armature, vzmeti in industrijske nože plasirali na tržišče držav v razvoju, za katere nam je znano, da so za njih velikega pomena, vendar nam doslej razen manjših naročil ni uspelo zaključiti večjih poslov.

UVOZ

Težave s pomanjkanjem niklja so se nadaljevale tudi v maju. Dogovorjene dobave iz Sovjetske zveze (prek Slovenijalesa) kasnije, pa tudi nikelj iz Bolgarije (uvoz Metalka) ni prispel. Upamo, da bo oboje realizirano v prvi polovici junija.

Stanje pri FeCr se je nekoliko izboljšalo, saj je nabava uspela več FeCr carbure nabaviti na domačem tržišču, surrafine pa se uvaža po začrtani dinamiki. Težave pa so nastale pri preskrbi z elektrodami Ø 300, ker so pošiljke domačega trga skoraj vse v reklamaciji, iz uvoza pa je kratkoročno težko zagotoviti povečane količine.

V maju smo tudi operativno začeli izvajati kooperacijo S&B, skozi katero se bomo oskrbovali s ferolegurami, elektrodami in ognjevzdržnimi materiali. Ostali A — materiali so bili v maju oskrbljeni v predvideni količini.

Dva kovača

nje, nejasnosti, ali je mesečna stimulacija tudi šteta v osnovo, ter predvsem zaradi nekoliko večjega dviga OD v železarnah Jesenice in Štore ter rudniku Mežica, čeprav so imeli slabše rezultate kot v železarni. Menil je, da se v izsiljenih sestankih povratno izraža skrb za preživetje. V njih se na eni strani kaže velika demokratičnost. Delavci so brez dlake na jeziku povedali, kaj jih žuli, in to je dobro. Po drugi strani pa je glede na toliko možnih poti za urejanje medsebojnih odnosov, kot jih nudi samoupravni socialistični sistem, škoda. Kaže se pomanjkanje znanja na vseh področjih in pomanjkanje prave socialistične zavesti. Samoupravljanje je namreč dogo-

varjanje. Zahteva mnogo znanja, potrpljenja, iskrenosti, poštenega odnosa in spoštovanja.

Posvet je za odpravo nezadovoljstva, ki so ga delavci izrazili z izsiljenimi sestanki, sprejel več konkretnih rešitev, za v naprej pa sklenil, da družbenopolitične organizacije v železarni ne bodo takšnih ali podobnih razmer le ocenjevale, ampak pravočasno ukrepale. Vsi delavci, tudi vodstveni in vodilni, morajo postati bolj odgovorni. Če pride do zapletov, ne smejo stati ob strani, morajo med ljudi in jim probleme razložiti, na drugi strani pa morajo bolj politično delovati.

(Vir: informacija predsednika IO konference sindikata)

Iz dela sindikata

O URESNIČEVANJU POLITIKE CEN

Politika cen je v sindikatu vedno živa tema, zadnje junijske podrazitve in napovedi za množično prihodnje pa so bile še dodatna vzpodbuda, da smo v Železarni Ravne o politiki cen in o socialnem položaju delavcev, ki nezavidljiv izhaja prav iz neusklajene rasti cen in OD, širše spregovorili. Konec junija so to temo obravnavali delavski sveti, predvidoma v juliju pa tudi osnovne organizacije sindikata. Kot izhodišče za razpravo je komercialna pripravila kratko, a zelo splošno gradivo. Za osnovne organizacije je sindikat zahteval podrobnejše, po katerem naj bi delavci tvorno razpravljali o tem, kaj je cena, kakšna je njena problematika pri nas in v državi itd. Tako naj bi vsem delavcem vsaj delno približali načine oblikovanja cen, tiste, ki lahko direktno vplivajo na oblikovanje cen (delegat), pa na tem področju izobrazili. V sistemu cen je namreč tudi železarna s svojimi izdelki, in prav je, da smo pri povzemanju cen najprej previdni sami, šele potem smo lahko pozorni tudi na oblikovanje cen drugih, npr. organizacij, skupnosti v občini itd. Odgovornost delegatov je tako velika, zato je dobro, da so z osnovnimi usmeritvami politike cen seznanjeni pred odločitvami.

Prav zaradi neusklajene rasti cen in OD pa ima sindikat zelo pomembno vlogo pri socialni zaščiti delavca. Vendar ne pri zaščiti od danes do jutri, ampak pri dolgoročni, kar pomeni, da stalno skuša vzpodbujati k večji produktivnosti, na tej osnovi k večjemu dohodku itd. Sindikat nima vreče, iz katere bi jemal denar za socialno ogrožene, imamo jo vsi delavci v dobrem delu. Enkratne denarne pomoči, ki jih sindikat sedaj daje najbolj ogroženim, so le začasna rešitev. Tudi če bi za te namene dajali več sredstev, ne bi bilo bistveno drugače. Dejstvo je eno: uspešnejša bo proizvodnja materialnih dobrin, boljša bo naša socialna varnost.

O NEZADOVOLJSTVU PO PREJEMU OD ZA APRIL

V tesni zvezi s cenami in socialno varnostjo so tudi izsiljeni sestanki oz. prekinitve dela, ki so jih imeli nekateri tozdi železarnarji po prejemu OD 15. maja. Posvet predsednikov osnovnih organizacij sindikata, sekretarjev osnovnih organizacij ZK, izvršnega odbora konference sindikata in predsedstva akcijske konference ZK v železarni jih je takoj ocenil. Ugotovil je, da je do zaostrenih razmer v železarni prišlo zaradi nižjega OD kot v preteklem mesecu, povečanja cen nekaterih izdelkov široke potroš-

Delo v novem okolju

Dobra polovica zaposlenih v tozdu Pnevmatični stroji že dela v novi proizvodni hali. Delavci so zadovoljni, ker sedaj ni več prostorske stiske kot prej. So pa večje težave z menjavo in dostavo orodja, ker še nimajo svojega orodnega skladišča. Tudi sodelovanje drugih služb je oteženo, ker so oddelki še vedno oddvojeni: monoblok svedri, strugarne, vrtalnice, rezkalnice in kontrole. Ko bo zgrajena dodatna hala in dokončana prostorska ureditev, bodo nevspešnosti odpravljene. Nekatere stvari pa se tudi iz dneva v dan izboljšujejo.

Delavci iz brusilnice so na zadnjem sestanku ugotovili, da hrušč v novi hali ni manjši. Najbolj ga čutijo brusilci na NBS, kjer je pri delu potrebna večja osredotočenost. Prav tako je mnogo strojev v okvari, izpod njih pa se razlivata olje in emulzija. Morda to tudi ni toliko krivda vzdrževalcev kot zastarelost naprav. — Za čistost in urejenost delovnih mest pa bodo morali poskrbeti delavci sami.

Jože Jesenek

BESEDA TOZDOV:

Kako doseči poletne cilje

Vladimir Rac, ravnatelj tozda Jeklarna:

»Predvidevam, da bo cilj proizvodnje v Jeklarni med poletnimi meseci dosežen. Proizvodnjo imamo namreč planirano po mesecih, in smo že v planih upoštevali vse dejavnike, ki vplivajo vsako leto ob tem času. Sicer lahko pride do določenih sprememb, kot je npr. prestavljeni termin za remont 25-tonske peči. Načrtovali smo ga za junij, a ga bomo imeli šele jeseni, ker še ni bil ves material zanj pravočasno pripravljen. Tako smo sorazmerno povečali junijski plan, za enako količino pa bomo zmanjšali septembrskega ali oktobrskega

Vladimir Rac

Ko bo stal v Valjarni bluming, bodo mirovale tudi naše 40-tonske peči. To vse je načrtovano, in kolikor se je dalo, so temu primerno načrtovane tudi odsotnosti. Kolikor ne bodo pokrite vse zmogljivosti, bomo med počitnicami zaposlovali praktikan-te, največ v juliju in avgustu, če pa bo interes, tudi v septembru.

Sicer smo v Jeklarni že navajeni velike odsotnosti, ki se stalno giblje med 18 in 20%, tudi v zimskih mesecih. To je za nas velik problem. Novi sistem nagrajevanja po delu ne vleče, kot bi marsikdo mislil, saj v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami ni bistvenih razlik v OD. So le posamezni visoki OD, na drugi strani pa tudi ekstremno nizki. Bistvena prednost pri nas je stalnost, ki pa ni privlačna, kar dokazuje, da za delo še ni prave bojazni. Manjka nam predvsem srednjega kadra, kvalificiranih topilcev, mojstrov. Imamo občutek, da kadrovska služba ne vodi najboljše politike za zaposlovanje v Jeklarni. Vabljuje stipendije, ki jih ponujamo, so lahko izrazito dvorezne. So samo odskočna deska za naprej, mi pa ostajamo brez kadra, ki ga študiramo.

Kljub vsemu menim, da prispevek Jeklarnе k doseganju poletnih ciljev ne bo manjši kot v

drugih mesecih. Trudili se bomo, za vsak primer pa imamo na zalogi še okrog 1500 ton ingotov. Tako mislim, da poletni cilj ne bo ogrožen.«

Jože Matitz, ravnatelj tozda Jeklolivarna:

»Že v normalnih pogojih obratovanja pomeni vsak poseg v proizvodnjo zastoj in že ogroža doseganje ciljev. Pri nas pa so razmere izredne, saj je rekonstrukcija livarne, ki jo izvajamo, povzročila izpad skoraj 45% prejšnjih zmogljivosti. Omiliti ga sicer skušamo s premestitvami delavcev na druge kapacitete in s kooperacijo z nekaterimi drugimi jugoslovanskimi jeklolivarnami, vendar kljub temu ni možno tega izpada v celoti nadomestiti niti količinsko niti kakovostno. Zato predstavlja to stanje skorajda nepremostljivo oviro na poti k doseganju ciljev.

Poleg tega pa je livarna, glede na svoj proizvodni program, v prelomnem obdobju. Stevilne posege na področju dopolnjevanja proizvodne in kontrolne opreme ter več bolj poglobljene strokovnega znanja terjaja prehajanje od izdelkov s srednjim nivojem kakovosti na čedalje večji delež izdelkov z visokim nivojem za izvoz in namensko proizvodnjo. To je še dodatno breme, ki tudi otežuje uresničevanje ciljev v Jeklolivarni.

Jože Matitz

Tako smo za doseganje ciljev v poletnih mesecih v našem tozdu zaskrbljeni. Kot vsako leto tudi letos pričakujemo velik izpad delovne sile. Po izkušnjah vemo, da ne bo prišlo do večjih odsotnosti samo zaradi letnih dopustov, ampak se drastično povečujejo tudi bolniške in »bolniške«.

Toda ker se kljub vsem tem problemom zavedamo, da brez doseganja ciljev ni pogojev za

rast OD in ne za kakršnekoli gospodarske rezultate v širšem smislu, smo že vnaprej planirali v nedopustnih mesecih nekoliko večjo proizvodnjo, v poletnih pa nekoliko manjšo. Deloma bomo izpade nadomeščali tudi s poročitniškim delom. Seveda letos ta delo ne bo tako obsežno zaradi rekonstrukcije. Pomagali si bomo še z nekaterimi drugimi ukrepi, kot so kombinacija ugodnejših asortimentov, in poskušali bomo znižati neuspelo proizvodnjo. Zalag livarna praktično nima.

Kljub vsem ukrepom pa ne moremo računati na višje cilje, kot smo jih dosegli maja. Majšni nivo bomo skušali obdržati tudi v poletnih mesecih. Trudili se bomo, da skupnega cilja ne bomo ogrozili. Ne moremo, ne znamo, ne bomo — tega v našem tozdu ne priznavamo.«

Sead Karadža, ravnatelj tozda Valjarna:

»Zavedati se moramo, da so cilji fakturirane realizacije in konvertibilnega izvoza zelo visoki. Na račun višjih prodajnih cen in inflacije smo jih iz meseca v mesec povečevali, računajoč tudi na varčevanje, boljše kvaliteto itd., skratka na boljše delo, ki lahko da boljše rezultate. Tako ima zdaj Valjarna sama skoraj tak mesečni cilj kot celotna železarna, ko smo cilje uvedli.

Doseganje takšnih ciljev zahteva od neposredne proizvodnje maksimalno angažiranje. Toda tukaj nastopijo drugi, zunanji dejavniki. Kovači, jeklarji, mi in tudi nekateri drugi smo pristojni že opozorili na spremenjene pogoje dela v poletnih mesecih. No slabšo proizvodnjo vplivajo vro-

PRIDNI KOT MRAVLJE

Industrijski zidarji tozda SGV so s pomočjo delavcev Kograda in strokovnjakov Zavoda za raziskavo materiala iz Ljubljane v rekordnem času popolnoma obnovili in z injektirno maso na novo zatesnili betonsko-svinčeno oblogo ponovne jame pri 25-tonski elektroobločni peči v jeklarni I. Peč so morali ustaviti 24. maja popoldne zaradi vdora talne vode, znova pa je začela obratovati 4. junija zjutraj. Delo je bilo uspešno, saj se voda, ki bi lahko povzročila nevarno eksplozijo, po posegu še ni pojavila.

čina, dopusti in pri nas veliko tudi remont. Tako smo srednjo in lahko progo generalno popravljali od 24. junija do 8. julija, remont na težki progi pa bo po 8. avgustu. To za Valjarno praktično pomeni, da 14 dni proizvodnje sploh ni, zato je slabša odprema, realizacija. Koliko slabša, ne vemo, ocenjujemo, da bomo dosegli od 80 do 90% cilja. Tako smo že tudi načrtovali v planu in poudariti moram, da so nam valjarjem bili cilji vedno plan. Naši plani so vedno maksimalni, tako da moramo napeti vse sile, da jih dosežemo. Ne moremo jih več povečevati, menjavamo lahko le asortiment.

Sead Karadža

Kako rešujemo poletne mesece? Kolikor se da, naredimo več v drugih mesecih (pri nas je vedno najboljši 1. kvartal). Tako imamo zdaj približno 9 tisoč ton medfazne zaloge, ki jo bomo med remontu odpremili. S praktikan-ti si pomagamo predvsem v termični obdelavi in adjustaži, kjer v glavnem nadomeščajo delavce na dopustu.

Kako bomo poletne cilje v Valjarni dosegli, pa ni odvisno le od valjarjev, ampak tudi od odvaljarjev, energetikov, kontrolorjev in komercialistov.

Koloman Vrečič, ravnatelj tozda Kovačnica:

»V Kovačnici smo si že v 1. in 2. kvartalu prizadevali, da bi čimveč naredili. Letos nam je to uspelo, saj smo bili s kadri, agregati in materialom dobro oskrbljeni. Tako smo imeli v prvih petih mesecih letos vsak mesec 400 ton večjo proizvodnjo, kot je bila planirana. To nam je uspelo narediti na zalogo, pa čeprav je drugače naš plan, ki je enak ciljem, zelo visok. Zavedamo se, da moramo že prve mesece izkoristiti vse možnosti, da je potem poletni izpad proizvodnje omiljen. Poletna vročina namreč ne vpliva le na ljudi, ampak tudi na agregate, letos pa imamo še dodatno težavo. Samo maja in junija je odšlo iz Kovačnice 18 ljudi, sprejeli pa nismo nobenega. Ne gre za pomanjkanje zaradi dopustov, ampak je to fizična odsotnost. Zaradi tega, nekoliko slabšega dela agregatov in nekoliko slabšega dela topilnice smo že maja naredili okoli 1000 ton

Koloman Vrečič

manj kot v prejšnjem najugodnejšem mesecu marcu. Tako je trend že začel padati, najslabše pa bo v poletnih mesecih. V ju-

liju bomo ta padec omilili z zalogo, ki jo bomo zmanjšali na minimum. Upamo, da bomo tako ostali na trendu prejšnjih mesecev na račun faznih zalog. Avgusta bo na manjšo proizvodnjo vplival tudi remont 1200-tonske stiskalnice.

Seveda smo si tudi za poletne mesece izdelali operativni plan, ki pa je glede na objektivne razmere nižji. Delno si bomo pri doseganju ciljev pomagali s počitniškim delom mladih, vendar za to v našem tozdu ni veliko možnosti; so le določena mesta v adjustaži in pri brušenju lažjih odkovkov. Nekaj bo tudi nadur.

Problemi nas bodo pestili vse do konca septembra, ko bo začela ponovno obratovati 1200-tonska stiskalnica in ko bodo prišli učenci iz šol. Za zdaj pa je kader problem.

V Kovačnici bomo napeli vse sile, da se bomo tudi v poletnih mesecih čimbolj približali ciljem.

Zbrala Helena Merkač

Ali poznamo smisel mesečne stimulacije?

Mesečna stimulacija, opredeljena kot sistem, ki živi od meseca septembra 1984 v Železarni Ravne, je ena izmed oblik kolektivne stimulacije, torej eden izmed načinov nagrajevanja oz. stimuliranja skupno doseženega rezultata. Glavna značilnost takega sistema je torej, da je velikost individualnega zasluga odvisna od velikosti skupnega učinka — v železarni od dosežene prodaje in konvertibilnega izvoza.

Osamosvojen individualni zaslugek se kot instrument organizacije dela obrača na človekov egoizem in ga spodbuja, da gleda samo na svoje delo. V tem si je v nasprotju s kolektivno stimulacijo. Le-ta človeka usmerja v sodelovanje v obojestransko korist. Skupinska stimulacija (oz. skupinski zaslugek, kot ga imenujejo v industrijskih državah) je prišel v sodobne sisteme skozi zadnja vrata. Začelo se je z majhnimi skupinskimi normami, ki so pokrivala dva, tri ljudi. Močna spodbuda nadaljnega razvoja te oblike zasluga je bilo nastajanje konvejskih tokov, kjer je bil učinek celotne konvejske skupine pogojen z učinkom njenega najmanj uspešnega člena. Vedno bolj je postajalo jasno, da je sistem kolektivne stimulacije izzval številne, s stališča organizacije dela ugodne učinke, kot so **boljša kooperacija med člani skupine, manjše potrebe po sicer zelo dragem vertikalnem nadzoru, krajši čas urjenja novega člana skupine**, ker je zdaj v interesu skupine, da se novinec čimprej seznanji s »triki« delala, da bi bil njihov učinek v skupini čim boljši, **poenostavitev kontrole nad uresničenim učinkom**, ker tega zdaj ne spremljamo več za vsakega posameznika, ampak za skupino, **izboljšanje**

kvalitete proizvodov, ker je zdaj kontrola neke operacije postala interes nosilca naslednje, **zmanjšanje absentizma**, kajti izostanek od dela pomeni dvoje: prvič izgubljen delovni dan se pri obračunu ne more nadomestiti, ker se delež v skupinskem zaslugu računa po času prisotnosti na delu, kot se na primer v individualnem sistemu norme včerajšnji slabši rezultat nadoknadi s presežkom danes ali jutri; in drugič, izostanek enega praviloma povzroči, da morajo prevzeti njegovo delo drugi v skupini, s čimer pa ti niso zadovoljni, **ugodnejša delovna klima**, ker razvija stvarna kooperacija prijateljske odnose med člani skupine, ki jih povezujejo skupni interesi.

Druga, temna stran medalje skupinske stimulacije pa so **izostanek informacij o delu in delavcu**, ki jih je v individualnem sistemu relativno lahko dobiti, **problem nadpoprečnega delavca**, čigar nadpoprečne delovne sposobnosti ali delavnosti skupinski sistem posebej ne nagrajuje, ampak celo kaznuje, saj prejema manj, kot je bil dal, **problem delavca začetnika**, ker se skupina, da bi zavarovala svoje interese, brani sprejeti take delavce v skupino.

Spoznanja zahodnih industrijskih držav zagotovo nekaj veljajo. In tudi zaradi takih spoznanj, predvsem pa zaradi rezultatov, ki jih je za sabo potegnil sistem mesečne stimulacije, se mi zdi, da je dosegel smisel in vsebino, ki jo tak sistem izraža. Bolj ko bomo spoznavali, da vlečemo en voz — to pa bomo spoznali takrat, ko bosta naš trenutni položaj (OD) in jutrišnji dan (akumulacija) odvisna od skupnega rezultata, hitreje se bo ta voz premikal. Pa še nekaj je zelo

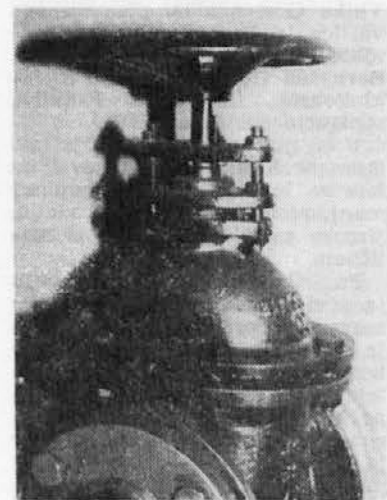
pomembno, namreč to, da do dobrega skupnega rezultata ne moremo priti, če vsak tozde gleda le nase in na svoj rezultat, marveč mora vedno videti celoto — celoto pa vidi takrat, ko so interne dobave enakovredne prodaji, ko ve, da izvoz drugih in lastni izvoz pomeni zagotovitev oskrbe z reprodmaterialom vseh v delovni organizaciji.

Za konec prispevka in v smislu prizadevanj za spremembe sistema osebnega prispevka (torej individualnega režima) še naslednja misel. Razvoj tehnologije z vedno večjo delitvijo dela zožuje obseg z objektivnimi kriteriji ugotovljivih meril, kaj je normalni napor in normalni učinek in kaj je največji možni napor in največji možni učinek. Klasična, tayloristična organizacija je v celoti usmerjena v natančno merjenje delovnih rezultatov. Vendar je ta tip organizacije v veliki meri tehnološko in socialno preživet. Znani nemški sociolog Bukart Lutz, ki je za države EGS izvajal raziskave o merjenju rezultatov dela, ugotavlja, da se v tehnološko zahtevnih proizvodnjah obseg del, ki jih je možno meriti, zožuje, zato ni slučajno dal naslov svoji knjigi »Krise des Lohnanreizes«. Tehnološko najbolj prodorna podjetja merijo delovne rezultate na daljša časovna obdobja (tu je lahko stičišče s sistemom minulega dela).

Dejstvo je, da so pri nas še zmeraj relativno velike možnosti merjenja rezultatov. Vendar pa so v kompleksu, kakršen je Železarna Ravne, tudi dela, pri katerih so mesečna merjenja rezultatov lahko le fiktivna. To pa je lahko škodljivo za celoten sistem (sploh, če se ugotovi, da je takih del veliko, velja pa tudi, če meriš in nagrajuješ rezultat, za katerega delavec ne odgovarja) zato je bolje, da dela, za katera še nismo našli zanesljivih merljivih kriterijev, ovrednotimo na osnovi njegovih immanentnih lastnosti — tj. s stopnjo strokovnosti, odgovornostjo in podobno in jih na tej osnovi nagrajujemo.

Imamo pa seveda vso možnost, da merimo rezultate dela nadpoprečnih posameznikov, tj. tistih redkih posameznikov, ki se očitno odlikujejo. Njihovi delovni rezultati so izredno lahko merljivi, vendar ne mesečno, temveč le na daljša časovna obdobja.

Brane Žerdoner

Vijak

Ne 500, samo 82

VETERANI DELOVNIH SREČANJ O KRIZI TE MANIFESTACIJE DELA

Leta 1980 je tedanji predsednik organizacijskega odbora za izvedbo delovnega tekmovanja (takrat se je še imenovalo tekmovanje) Dušan Brankovič st. dejal: »Če bomo še naprej tako dobro organizirani, če bomo še bolj sodelovali med seboj ter postavljali ustrezne programe dela, bo leta 1985 v naši delovni organizaciji tekmovalo najmanj 500 delavcev.«

To je bilo leta 1980, ko je potekalo v železarni 4. tekmovanje, 10% zaposlenih, letos, na 9. tekmovanju, bi bil ta odstotek 600 delavcev — železarjev. Če upoštevamo še, da je zdaj srečanje regijsko, bi jih moralo biti še precej več.

Toda — končna številka delovnega srečanja 1985 je bila 82, 82 tekmovalcev iz vse Koroške regije! To nakazuje, da so naša delovna srečanja v krizi.

obkroževali številke ali črke? Opisno odgovarjanje odbija. Če so na republiških in zveznih tekmovanjih samo testi, bi lahko bili tudi pri nas. Mnenju, da za to organizacijski odbor v železarni ne naredi dovolj, šta se pridružila tudi Praznik in Hovnik.

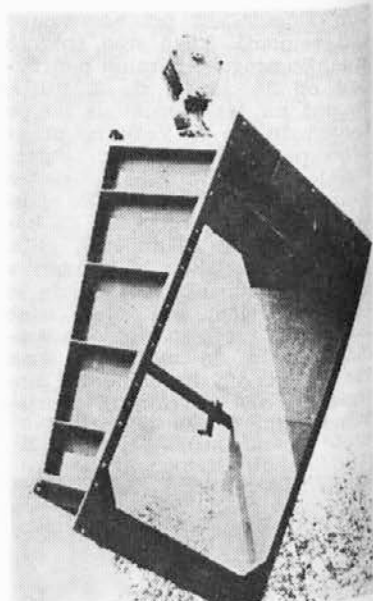
V zvezi s teorijo je Gostenčnik pokazal še na eno slabost. Ni vzpodbudno, da za rezultate zveš zelo pozno ali pa tudi sploh ne. Tako se ne moreš kontrolirati, ne veš, ali znaš prav ali ne. Točke se že objavijo, kaj pa se skriva za njimi, ne zveš. Tako ti teorija tudi ni vodilo za praktično delo.

Da so delovna srečanja premalo popularizirana, sta menila predvsem Praznik in Kotnik. Vodstva tozgov takšne akcije ne zanimajo. Ob srečanjih ni pravega vzdušja, le najbližjim sodelavcem te je zanimivo vzpodbujati, drugače ni interesa. Izjema je mogoče le nekaj tozgov, med

ko kupoval po želji. Danes so za prvovrščene praktične nagrade, ki pa ne vzpodbujajo preveč. No, jaz sem za svojo dobro uvrstitev dobil tudi za en mesec eno grupo več.« (Toda samo on od teh štiri, pa čeprav sta bila tudi Praznik in Kotnik v svoji skupini prva.)

O denarnem nagrajevanju sogovorniki menijo: »Mogoče bi res lahko tekmovalcem za kakšno grupo zvišali plače, vsaj najboljšim. Tako bi se vse leto trudili in boljše delali, ne pa tako, kot je navadno sedaj: na tekmovanju se malo izkažejo, potem pa jim je čisto vseeno, kako delajo, glavno da mine čas.«

To bi bili po mnenju udeležencev pogovora glavni trije razlogi, da zanimanje za delovna srečanja upada. So pa še nekateri stranski. Tako večina ni zadovoljna s časovno razporeditvijo srečanja. Primerjajo jo z republiško, ko je srečanje zadnje dni v tednu s skupnim zaključkom. Pri nas bi mogoče lahko bilo na Ivarčkem, ne pa tako skromno v Nami. Družabnost zagotovo tudi vleče in krepi stike, zaradi katerih rad tekmuješ.

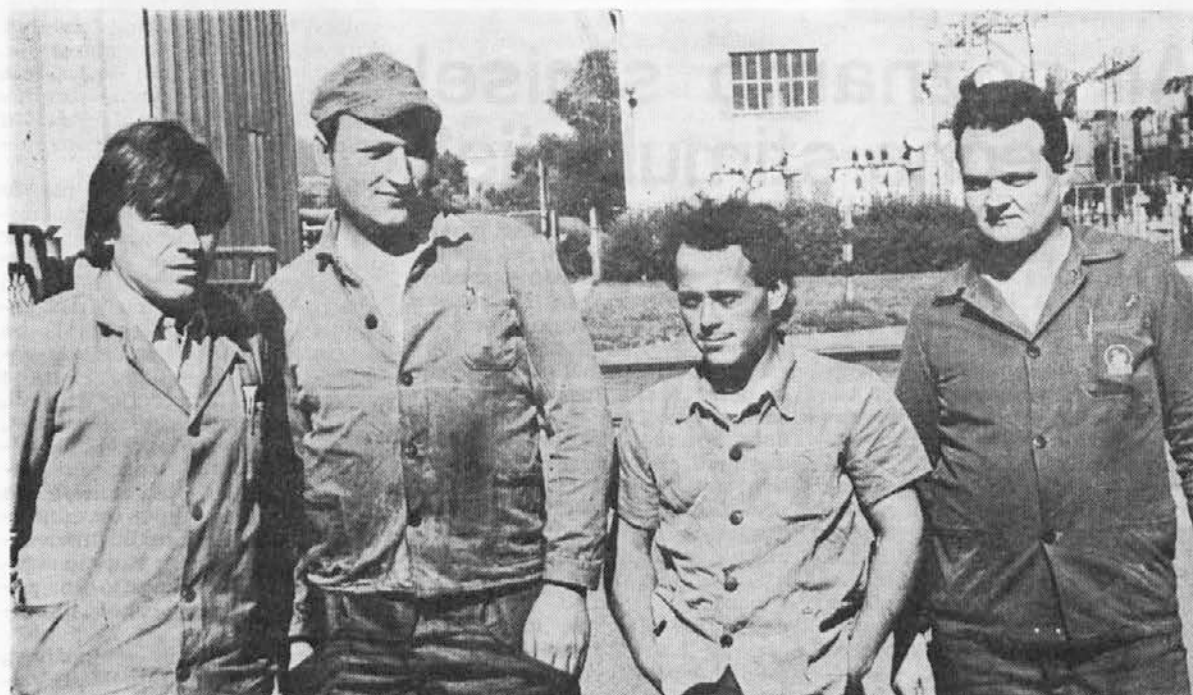
Obesek

kosti, ki na splošno slabo zanimanje za delovna srečanja ne vplivajo. Vplivajo pa, če še enkrat povzamemo, predvsem teorija, propaganda, nagrade.

Da pa so naši sogovorniki — veterani, torej tekmovalci že vsa leta, odkar so tekmovanja, mora biti nekaj, kar jih vleče. Kotnik je poudaril, drugi pa so mu pritrdili, da je to vsakoletno preizkušanje samega sebe, svojih sposobnosti, če so še dobre, hkrati pa tudi prijateljstvo, saj se že leta srečujejo bolj ko ne stari znanci. Nekaj je tudi zaupanje nadrejenih v tvoje sposobnosti, saj te prvega pokličejo vedno, če je treba kakšno stvar hitro in dobro narediti. Zato si ponosen in imaš neko stalno veselje, če že denarja za to ne.

Vse, ki menijo o delovnem srečanju v železarni kako drugače, vabimo, da se oglasijo. Dejstva so, možnosti, s čim vse ga vzpodbujati, so nakazane, in prav se ga je lotiti, postavljati znova na noge. Hitro in skrbno delo, kot je na srečanju, je namreč naša velika notranja rezerva in mora predvsem organizatorjem dela dati misliti — da bodo nekot srečanja postala ših.

Helena Merkač

Veterani delovnih srečanj: Vinko Gostenčnik, Ivan Praznik, Bernard Hovnik in Jože Kotnik

Ali so res in zakaj?

Najbolj to vejo tisti, ki vsa leta, odkar so se začela, sodelujejo na njih. Zato smo štiri take iz naše železarne povabili na razgovor: Vinka Gostenčnika, plamenskega varilca iz Energije, Ivana Praznika, orodnega kovača iz SGV, Bernarda Hovnika, livarja iz Jeklovarne, in Jožeta Kotnika, strugarja iz tozda SGV.

V en glas so potrdili, da je tov. Brankovič dobro predvideval, iz leta v leto pa je tekmovalcev manj, namesto več, oni se vidijo. Vzroke za to pa so našli v različnem.

Po Gostenčnikovem mnenju je prvi razlog, ki odbija od tekmovanja, teorija. Zelo zahtevna je, zato delavcev, izrazito praktikov, ni. To pa je že velik odstotek, če ga odmislimo. Poleg tega način preverjanja teoretičnega znanja pri nas ni ustrezen. Težko je razumeti, zakaj v železarni ne moremo imeti testnega preverjanja. Je res tak problem narediti vprašalnik, v katerem bi samo

njimi, kot je poudaril Hovnik, Jeklovarna, ki ima za tekmovalce izreden posluh. Drugače pa se jim po železarni še plakatov, da je tekmovanje, ni dalo razobesiti. Praznik je ob tem glasno izrazil svoje občutke: »Zdi se, kot da mi sami forsiramo to tekmovanje, za sebe, kot da to ni družbeni interes.«

Pravega zanimanja pa ni tudi v kraju. Z ničimer ne populariziramo akcije. »Zakaj ne bi mogli,« pravi Gostenčnik, »po tekmovanju izdelkov kje razstaviti, mogoče na šolah. Sploh bi lahko šole več seznanjali s tekmovanjem, saj so vendar tam naši prihodnji delavci, tudi tekmovalci. Pa še ena možnost je. Če se lahko v sozdu pomerjamo na vseh področjih, zakaj se ne bi mogli tudi na delovnem?«

Svoj razlog za nezanimanje je izpostavil Hovnik. To so nagrade. »Jaz rečem, da upada interes samo zaradi nagrad. Prva leta si za sodelovanje dobil tretjino plače, potem bon, s katerim si lah-

Drugi stranski razlog je po mnenju sogovornikov organizator oz. predsednik organizacijskega odbora. Ni pravega človeka, ki bi držal srečanje pokonci; takšnega, kot je bil pred leti Brankovič, ki se je resnično znal zasakati in izpeljati tekmovanje, da se reče.

Sicer pa ni čudno, da ga ni, saj takšno delo ni stimulirano, pravijo tekmovalci. Gostenčnik poudarja, da pomenijo delovna srečanja vendarle izpopolnjevanje znanja in bi zanje morali namenjati sredstva za izobraževanje, če že drugih ni. Druge republike dajo za to več, in pri njih je tudi zanimanje povsem drugačno. Pri nas pa je vse prostovoljno.

Se na nekaj malenkosti radi pokažejo tekmovalci, vendar tisti, ki so že bili kdaj na republiškem ali državnem srečanju, in primerjajo. Tako nekateri v naši železarni dobijo vnaprej načrte za višji rang tekmovanja, drugi ne itd. Toda to so malen-

MISLI JEANA ROSTANDA

Metafizična tesnoba: ali jo potolažiti s kakšnim bogom, ali jo utopiti v užitkih, ali jo zdraviti s tabletami...

Nekateri čutijo potrebo, da pokleknejo pred neznanim; drugi stojijo raje pokonci. Ni vredno, da se zaradi tega pričkamo.

V umetnosti je težko prodreti zgolj z umetniškimi sredstvi.

Najtežje avtorje navadno najlaže občudujemo.

Človeštvo, kot večina otrok, postaja z leti grše.

Naša pretirana vnema za resnico nas običajno sili, da lažemo.

Leto kakovosti

POLLETNA OCENA AKCIJE

Ko smo pred pol leta predlagali akcijo leta, so bili vsi prisotni, če že ne navdušeni, pa vsaj soglasni, da se poleg drugih ukrepov lotimo tudi s te plati naše kakovosti.

Prve akcije so bile:

- preprečevanje zamešanja jekel
- problemi kakovosti v jeklarjni od naročila do odpreme, nato so jim sledile še:
- problemi razpok na odlitkih
- kakovost kovanega jekla
- problemi namenske proizvodnje
- delovanje kontrole v valjarjni, na liniji itd.

Kovači so predvsem opozorili na neustrezno kakovost površine ingotov za kovaški stroj in skupaj z jeklarji določili nekakšne norme.

Mnogo nerešenih problemov pa je še ostalo pri predelavi EPŽ ingotov zaradi različnih notranjih napak, ki se pokažejo šele pri mehanski ali termični obdelavi.

V Valjarni smo z združenimi močmi ponovno prediskutirali, kaj bi bilo treba storiti, da bi se zares odkrile notranje napake in posebno še odpravile površinske razpoke, ki zopet letijo nazaj v Jeklarno.

Izkazalo se je, da je enkratni »bum« okoli padanja neuspele proizvodnje v Jeklarjni le privid.

jeklo lahko uporabimo. V sedanjem stanju bi bilo verjetno bolj pametno, da ultrazvočni del linije izključimo in pridemo nazaj na ročno kontrolo, se vsaj ne bi tolažili, da je jeklo kontrolirano, v resnici pa ni, ali le pomanjkljivo. Taka ocena je povsem realna in je že večkrat povzročila zamere, vendar bo treba resnici pogledati v obraz, sicer bomo izgubili kupce.

V livarni so nas nepričakovane reklamacije zaradi razpok prisilile, da smo se začeli resneje pogovarjati o vzrokih in odpravljanju napak. Tudi o možnostih 100% kontrole s fluksanjem za določene vrste odlivkov smo se dogovorili, vsi pa vemo, da je to predrago, preveč zamudno in da na ta način kakovosti ne bomo pričarali.

Rešitev je v preventivi, ki se začne pri izbiri vložka za peč, pri procesu taljenja in vlijanja in končno še toplotne obdelave.

Na vrsti so SID. Tu pa so problemi zelo kompleksni. Na eni strani kakovost mehanske obdelave, ki pa naj ne bi bila večji problem, saj se da vse izmeriti in pravočasno opaziti. Hujše so skrite napake v materialu, ki se pokažejo šele pri obdelavi. Potem pa se začne križev pot. Kaj popravljati z varjenjem, kdo in za kakšno ceno? Neredko še vedno prihaja do samovoljnih odločitev, ki prinesejo več škode kot koristi. Vodstvo SID si prizadeva,

da do takih samovoljnih odločitev ne bi prišlo, ne beležimo pa do danes primera, da bi bil tak samovoljnež predan v disciplinski postopek, čeprav imamo na tem področju popolnoma jasno predpisane ukrepe.

Do polovice leta smo prišli in tako tudi do polovice programa leta kakovosti.

Prvoletni namen, da TOZD KK vzpodbuja in kontrolira izvajanja akcije, se je izkazal neuporaben, zato prepuščamo vodstvu TO, da same po začetnem programu vodijo akcijo dalje in verjamemo, da jo tudi bodo, če že ne drugače pa takrat, ko obtiči. Vsekakor pa bomo zasledovali potek akcije, čeprav pogrešamo zapisnike oz. poročila o poteku akcije, ki so jih vodstva TO obljubila.

Kot kaže, se prodaja jekla počasi ustavlja tudi pri nas, to pa pomeni, da bo preživel le tisti, ki bo za isto ceno ponudil tudi dobro kakovost v dogovorjenem roku. Kakovosti pa ni mogoče doseči od danes na jutri! Prepričanje, ki žal obstaja skoraj pri vseh strukturah, da je mogoče prodati vse, tudi slabo robo, je že zdavnaj zastarelo.

Bilanca ob koncu leta nam bo najbolj pokazala, ali smo vzeli leto kakovosti zares ali pa le kot nebodigatreba, morda bo za nekatero TO tudi neprijetna resničnost.

Mitja Šipek, dipl. inž.

INDUKCIJSKA NAPRAVA ZA KALJENJE VALJEV S FREKVENCO 50 Hz

Ena izmed zelo zahtevnih in za končno kvaliteto valjev odločujoča faza izdelave je njihova termična obdelava, s katero želimo dobiti žilavo jedro in trdo, proti obrabi obstojno površino valja. Žilavo jedro bo premagovalo sile valjanja, trdota površine valja pa bo zagotavljala dolgo življenjsko dobo tega dragega orodja, ki ga srečamo pri vseh valjarskih postopkih, bodisi da valjamo jeklo, barvne kovine ali papir. Poznan in vpečen način termične obdelave valjev, pri katerem dosežemo želene efekte, je tako imenovano indukcijsko kaljenje, pri katerem položimo valj v magnetno polje indukcijske tuljave. Ta inducira v valju električno napetost, ki požeje po površini valja (v območju tuljave) električni tok. Električna energija se v valju spreminja v toplotno: valj se na površini sam segreva. Temperatura, na katero se valj segreje, je odvisna od električne moči, ki jo prek induktorja dovedemo v valj. Globina segrevanja valja pa je razen od elektriških lastnosti materiala valja odvisna le od frekvence vira električnega toka: čim višja je frekvenca, tem manjša je globina vdiranja toka oz. segrevanja. Za tako imenovano površinsko kaljenje uporabljamo frekvenco od nekaj tisoč do nekaj stotisoč nihajev na sekundo (Hz), za globinsko kaljenje pa so primerne frekvence od nekaj tisoč Hz do omrežne frekvence 50 Hz, odvisno od velikosti obdelovanca po načelu: večji je premer obdelovanca, nižja naj bo frekvenca.

V Železarni Ravne že več kot deset let obratuje naprava za indukcijsko kaljenje valjev firme ASEC z delovno frekvenco 1000 Hz, ki omogoča globine kaljenja do približno 15 mm in premera valjev do 500 mm. S pomočjo te naprave in z izpopolnjeno strojno opremo za izdelavo valjev je železarna pokrivala jugoslovanske potrebe po valjih do te velikosti, večje valje je bilo mogoče izdelati le v sodelovanju z zunanjim partnerjem, saj je nepremostljivo oviro predstavljala indukcijska naprava, ki bi morala ob večjih kalinskih globinah omogočati tudi kaljenje večjih valjev. Pridobljene so bile ponudbe za novo kalilno napravo, vendar je stabilizacijski val odmaknil njeno postavitve v nedoločen čas. Potrebe po izdelavi večjih valjev so rastle, pa tudi tehnološka izpopolnjenost izdelave valjev je dosegla stopnjo, da je železarna začela s prodajo v izvoz. Zamisel o gradnji indukcijske naprave nižje frekvence in večje zmogljivosti se je občasno pojavljala kot potreba, vendar je morala vsakokrat v pozabo, predvsem zaradi visoke uvozne cene.

Skupina vnetih električarjev pa je na osnovi teoretskih izračunov glavnih električnih parametrov indukcijske naprave začela v okviru raziskovalne naloge priprave za gradnjo take naprave. Najbližje realizaciji je bila naprava s 50 Hz, saj zanjo ni bilo treba graditi zahtevnega frekvenčnega pretvornika. Začetki iz nič je pomenilo predvsem vzeti v roke tisto, kar je na raz-

Plamenski varilec

Ugotavljamo, da so se organizirane akcije nekoliko umaknile v reševanje problemov kakovosti znotraj TO in manj celovito. Ta način je delno razumljiv, saj so vedno prisotne tudi TO, ki so z določenim problemom tesno povezane. Predvsem pa opazimo, da do akcije privede nuja, ko že »gori«. To ne kaže ravno na preveliko vnemo, da bi kakovost obravnavali vnaprej po določenem načrtu, temveč za nazaj, ko je že pozno. Prav gotovo so tudi take akcije naravnane v prihodnost, saj gre vedno za preprečevanje napak, za nazaj se itak malokaj da rešiti.

In kakšni so rezultati?

Večina TO, kjer je akuten problem zamenjav materiala, je izdelala program za preprečevanje zamenjav in dejansko v tem polletju nismo imeli posebnih težav na tem področju, seveda pa se zamenjani materiali lahko pojavijo šele čez leto dni ali pozneje, pač takrat, ko ga predelovalec vzame v obdelavo, pa še takrat ne vedno, temveč v uporabi.

Akcija »od naročila do odpreme« je privedla do revizije tehnične in komercialne dokumentacije. Tudi pri tem je treba povedati, da je pritožb prevzemnih služb nekaj manj, kar pove, da je dokumentacija bolj urejena in se sprti še urejuje.

Natančnejša analiza vzorcev gredič z zunanjimi razpokami je pokazala, da se razpoke pojavljajo še po dva ali trikratnem brušenju, torej v področju, kjer magnetna kontrola na kontrolni liniji ne more nič odkrivati. Seveda ne pri vseh vrstah jekel, tako da bo treba po malem doognati, katera so tista jekla, ki se tako nenormalno obnašajo in zakaj.

Pri iskanju notranjih napak pa smo skoraj popolnoma odpovedali, kljub temu da imamo še kar moderno kontrolno linijo. Izkazalo se je, da posadka »liniji ni kos«, pa ne zato, ker je tako komplicirana, temveč zato, tako trdijo kontrolorji na liniji, ker je vse naravnano na količino in manj na kakovost. Notranje napake in reklamacije se zaradi tega zopet vrstijo. Tu bo treba izvesti popolno reorganizacijo kadrov in predvsem zadolžiti odgovornega in strokovno usposobljenega delavca, da bo skrbel za pravilno delovanje in uporabo linije, da bo takoj interveniral, če je linija v kvaru in držal stalni kontakt z raziskovalcem, ki je zadolžen za Valjarno. Le tako bomo prišli, ne samo do podatkov o kakovosti, temveč tudi do najustreznejših internih predpisov, kaj lahko toleriramo in v kakšne namene ne povsem kvalitetno

DELAVCI IMAJO BESEDO

»ZA VSAKO STVAR SE JE TREBA OSEBNO ZAVZETI«

Iz priprave dela SGV je že pred časom prišla pobuda, da bi povprašali mojstre v njihovih delavnicah, kaj sodijo o sodelovanju med pripravo dela in »operativno«. Poskušali smo dobiti mnenje pri vrsti delovodij, pa nobeden ni hotel govoriti o tej temi, eden je celo naravnost odrezal: »Če poveš resnico, se opečeš.« Ni nam preostalo drugega kot obrniti se na drugo stran.

O delu, težavah in sodelovanju priprave dela s proizvodnjo je torej spregovoril Ferdo Franc, vodja operativne priprave dela v SGV.

»V pripravi dela sprejemamo naročila iz vseh delavnic našega tozda. Priskrbeti jim moramo vso tehnično in delovno dokumentacijo in material.

Težave so, ker je okvar zelo veliko, rezervnih delov pa primanjkuje. Ker jih ne moremo dobiti na tržišču, jih moramo naročiti v delavnici. Naše strojne zmogljivosti so prezasedene, zato je na rezervne dele treba velikokrat dolgo čakati. Zavedamo se, da stroji ne smejo stati in jih je treba kar najhitreje popraviti. Menim,

da v sedanjih situaciji še dokaj dobro zadovoljujemo potrebe. Lahko pa bi jih bolje, ko ne bi imeli raznovrstnih težav. Največje imamo, ko za uslugo prosimo proizvodne tozde. Njim gre predvsem za lastno proizvodnjo, naša naročila pa puščajo ob strani, vča-

Ferdo Franc

sih tudi v primeru, ko potrebujemo rezervni del za njihov stroj. Za vsako stvar je treba prositi, kot bi šlo za zasebne usluge. Imeli smo že pogovore s temi tozdi, to so Industrijski noži, Stroji in deli, Orodjarna in Ka-

polago. Našel se je odpisan transformator, ki smo ga predelali doma, tako da je odgovorjal zahtevam napetostne regulacije koncentradorja. Našlo se je jedro dveh nerabnih dušilk, iz katerega je s pomočjo strokovnjakov za krojenje bakra nastala prava mojstrovina elektrotehnike, mehanike in hidravlike: koncentrador. Sposodili smo si kompenzacijsko napravo za jalovo energijo (od porabnikov, kjer še kompenzacija ni bila nujno potrebna). Naredili smo — prvič v železarni — potrebne vodnohlajene kable. In seveda induktor — prenašalec energije na valj, ki mora zdržati zahtevne električne, mehanske in toplotne obremenitve.

Prvi zaresni preizkusi vseh naprav so bili izvršeni v strojnici valjarne maja 1984. S pomočjo sodelavcev iz kalilnice in tehnologov iz RPT smo ogrevali poizkusni valj premera 540 mm ter merili globine segrevanja ter ostale parametre. Rezultati niso bili slabi, zato je padla odločitev, da je treba vse naprave prenesti na obstoječo kalilno napravo ASEC, kjer je glede na možnosti mehanskih pomikov valja in obstoječega hladilnega sistema mogoče indukcijsko kalilno napravo s 50 Hz indukcijsko preizkusiti. Vse novo prirejene naprave so bile k obstoječi prigradjene tako, da so omogočale ASEC napraviti nemoteno obratovanje. K obstoječi krmilni omari smo postavili dodatno: ta omogoča meritve vseh električnih veličin, kakor tudi zaščito posameznih delov naprav. Koncentrador je z induktorjem vred možno odmakniti pod delovni podest, tako da je v najkrajšem času možno preiti z obratovanja s 1000 Hz na obratovanje s 50 Hz in obratno. Kompenzacijsko napravo, ki je

potrebna za pravilno delovanje induktorja, je možno v času, ko naprava ne obratuje, preklopiti na kompenzacijsko jalovo energije v TP mehanična III. V marcu smo na tako prirejeni napravi skupno s sodelavci kalilnice in s tehnologiji iz RPT uspešno zakalili preizkusni valj 540 mm. Merjenja trdote po globini prerazanega valja so pokazala, da sega globina zakaljene površine tudi prek 30 mm. Odločitev, da se z napravo za indukcijsko kaljenje s 50 Hz termično obdela valj premera 590 mm iz redne proizvodnje, je bil skupen dogovor ravnateljev TOZD Kalilnica, SID, ETS in vodje tehnologije za termično obdelavo iz RPT. Stekle so zadnje priprave: izdelati je bilo treba novemu premeru valja prirejen induktor in seveda hladilni tuš, izjemno važno napravo za pravilno hlajenje valja. Oboje je bilo zasnovano in izdelano odlično in po hitrem postopku. Dne 17. maja 1985 je bil valj premera 590 mm, težak 4,7 t, ob brezhibnem delovanju vseh elementov nove naprave ter pod neposrednim vodstvom vodje tehnologov termične obdelave, uspešno zakaljen. V mesecu juniju 1985 je bil z novimi napravami zakaljen še en valj. S takim uspešnim zaključkom je razvojna naloga, ki je od zamisli do realizacije trajala točno dve leti, v svoji fazi gradnje pilotne naprave za indukcijsko kaljenje valjev s frekvenco 50 Hz, zaključena, vendar ne končana. Korak za korakom bo treba napravo prilagajati novim velikostim valjev (tja do premera 900 mm) in seveda osvojiti ustrezno tehnologijo, ki bo zagotovila končnemu uporabniku valjev optimalno kvaliteto.

Janez Bratina, dipl. inž.

linica, pa se poslovni odnosi z njimi še vedno niso izboljšali. Pomagamo si tudi z zunanjimi kooperanti, pa tudi ti ne kažejo posebnega zanimanja za to delo, saj gre za individualno in ne za serijsko proizvodnjo.

Ne zdi se mi prav, da moram med proizvodnimi fazami vedno osebno posredovati, namesto da bi postopek tekkel sam od sebe od naročila do končne obdelave izdelka.

Mislim, da tehnologji pri organiziranju popravil dovolj dobro sodelujemo z delavnico in delovodji, kadar pa se problemi nakopičijo, pride tudi do hude krvi.

Vzdrževanje bi bilo lažje in učinkovitejše, ko bi bolj skrbeli za preventivo, naše delo pa se bo izboljšalo z uporabo računalnika. Tehnologe bi morali tudi ustrezneje stimulirati za delo kot doslej.»

»ZA NAPRAVE NAJ NE SKRBIJO SAMO VZDRŽEVALCI«

Pravijo, da skupina, ki vzdržuje žerjave, dobro dela. To je potrdil tudi njen delovodja Drago Cigrovski, menil pa je, da je z delom velikokrat preobremenjena.

»S popravili ne bi imeli težav, ko bi bilo mogoče okvare enakomerno razporediti skozi ves mesec. Tako pa nastanejo konice, ko kljub dobri volji ne moremo vsem takoj ustreči, čeprav veliko delamo tudi v dodatnem delovnem času, ponoči in ob nedeljah. Velikokrat zahteva popravilo daljši rok, še posebno, če ni na razpolago rezervnih delov. Tudi prostorsko smo utesnjeni.

Drago Cigrovski

Dela imamo veliko več kot včasih, saj se je z novimi investicijami število žerjavov močno povečalo, v žerjavni skupini pa je enako število ljudi kot npr. pred osmimi leti, ko je skrbela za 40 žerjavov manj kot danes. Razen tega se je po lanskim ukrepom, ko je intenzivnost dela v železarni močno narasla, število okvar precej povečalo. Žerjavovodji gledajo samo na to, kako bodo v čim krajšem času čim več naredili, mnogi pa pri tem ne mislijo na to, koliko naprava zdrži. Premalo skrbijo tudi za redno vzdrževanje žerjavov, in marsikdaj nastane okvara prav zaradi tega. Želez bi si torej več skrbi žerjavovodij kot tudi proizvodnih delavcev za naprave, s katerimi delajo.

Čeprav je naša skupina dobro vplejana in vzdržuje žerjave po svojih najboljših močeh, moram reči, da fantje niso primerno stimulirani za svoje delo. Osebni prispevek proizvodnih delavcev je ustrežnejši kot

pri vzdrževalcih. Menim, da bi moral biti naš OP bolj odvisen od rezultatov proizvodnih tozdov, za katere delamo.

Nekateri menijo, da bi bilo prav, ko bi tudi delo vzdrževalcev normirali. To se mi zdi skoraj nemogoče, čeprav bi norme verjetno pozitivno vplivale na produktivnost. Vsekakor pa bi bilo treba stimulacijo vzdrževalcev in njihovih delovodij primereno rešiti. Na žalost je pa tako, da dokler naprave delajo, vzdrževalcev nihče ne vidi, ko pa nastane okvara, morajo biti takoj na mestu, ne glede na to, v kakšnih razmerah morajo delati.»

»DELAMO V TEŽKEM OKOLJU«

Žerjavovodji so pod dvojnimi pritiski. Proizvodnja jih sili, da hitijo z delom in pravočasno dostavljajo material, kamor je treba, vzdrževalci pa jih opozarjajo, naj čuvajo naprave, da ne bodo prehitro odpovedale. Na sredi so oni, ljudje s svojimi različnimi zmoglostmi in delovno zaveztjo.

Anton Šprah, žerjavovodja v čistilnici Valjarne, se zaveda, da ni vse tako, kot bi moralo biti.

Anton Šprah

»Dela je toliko, da ne moremo paziti na tehnološke predpise. Ko bi prenašali samo toliko materiala, kot je predpisano, bi naredili premalo. Okvare so zaradi velikih obremenitev seveda pogostejše, toda vse tudi ne nastanejo samo zaradi preobremenjenosti. Žerjavi v Valjarni so večinoma stari in marsikateri odpove že zaradi dotrajanosti.

Več dvigovanja in prenašanja materiala imamo predvsem zato, ker ga moramo večkrat prelagati, ko iščemo želene kvalitete med velikimi količinami nekorektnih zalog. Ko bi imeli na zalogi samo jeklo ustreznih kakovosti, bi bilo precej manj dela za žerjave in žerjavovodje.

Vzdrževalci nam očitajo, da žerjave preslabo vzdržujemo. Marsikdo izmed nas ima najbrž res malomaren odnos do tega, zase pa lahko rečem, da žerjav dokaj redno mažem. Včasih pa se zgodi, da ne utegnem iti po mast, zato bi bilo prav, ko bi bil kdo posebej zadolžen, da bi mast prinašal k žerjavom.

Mnogi vidijo naše napake in to, česa ne naredimo, nihče pa ni pozoren na to, v kakih razmerah žerjavovodji delamo. Žerjavne kabine so na višini, kjer je veliko prahu in predvsem poleti tudi zelo velika vročina. V nekaterih kabinah so vgrajene klimatske naprave, toda vse ne delujejo v redu. Naprava v moji kabini je velikokrat pokvarjena, montirana pa je na takem mestu, da mi piha naravnost v glavo, zato je ne morem imeti vklapljen, če hočem ostati zdrav.

Delati na vročini 60, 70° C pa tudi ni lahko. Drugi problem žerjavovodij so zaščiteni čevlji. Nositi bi morali take s kovinsko kapico, vendar jih v kabini ni mogoče imeti na nogah, ker so prevročni in pretežki. Ne vem, zakaj nam ne dajo lažjih, npr. takih, kot jih imajo električarji. Zdi se mi brez pomena, da nam dajejo čevlje, ki jih pri delu ne moremo uporabljati.»

»KLIMATSKE NAPRAVE SO VGRAJENE POSKUSNO«

Stvar je dobro osvetljevati z več plati. Drugo plat problematike klimatskih naprav v žerjavnih kabinah nam je osvetlil vzdrževalec teh naprav v tozdu ETS Alojz Mager.

»Klimatske naprave za žerjave, ki delajo na najtežjih mestih v Kovačnici, Jeklarni in Valjarni, smo že pred leti uvozili. Te naprave so namensko grajene za žerjave, in z njimi nimamo težav. Pozneje so želeli imeti klimatske naprave tudi v drugih žerjavih, ki se premikajo sicer na manj izpostavljenih mestih, vendar so delovne razmere tudi tam težke. Uvoziti ni bilo več mogoče, zato je Valjarna kupila tri sobne klimatske naprave pri EI Niš. Ker niso izdelane za take delovne razmere in okolje, v kakršnih morajo delati pri nas, je njihova vzdržljivost zelo zmanjšana. Te naprave je težko popravljati, ker so montirane zunaj kabine, na višini, razen tega je zanje težko dobiti rezervne dele. Tovarna nam jih ne pošlje, kar pa damo popravljat njihovemu servisu v Ljubljano, ne dobimo nazaj.

Alojz Mager

V kabinah prvotno klimatske naprave niso bile predvidene. Zato je tudi težko najti prostor za montažo. Ker ne smejo zakrivati razgleda, smo jih montirali v zgornjem delu kabine. Zaradi pihanja v glavo se še noben žerjavovodja ni pritožil. Pihati mu more le, kadar stoji, lahko pa tudi obrne žaluzije navzgor in preusmeri pihanje.

Mislím, da je glavni problem teh naprav v tem, ker so pogosto v okvari. Nekaj bi k njihovi učinkovitosti lahko prispevali žerjavovodji sami, ko bi redno čistili filtre. Če pa z njimi niso zadovoljni in če bodo dokazali, da niso v redu, jih lahko tudi odstranimo, saj so te klimatske naprave, o katerih govorimo, vgrajene samo poskusno. Vprašanje pa je, kdaj bomo dobili boljše.»

»NORMATIVE JE TREBA UREDITI«

Znano je, da imajo ljudje enakih poklicev v različnih delovnih organizacijah zelo različne osebne dohodke.

Manj pa vemo, da so ponekod precejšnje razlike tudi med enakimi deli v različnih tozdih ene delovne organizacije. V Železarni Ravne npr. med talilci pri visoko frekvenčnih pečeh v Jeklolivarni in Jeklarni. Štefan Vidovič, talilec pri VF peči v livarni posebne litine, je to opazil že pred leti.

Štefan Vidovič

»Kot pomočnik topilca v Jeklarni sem zaslužil več kot samostojni topilec v minilivarni. Včasih so bile razlike bolj stalne, za sedanjo vrednost 15.000 do 20.000 din, zdaj, ko imajo v Jeklarni drugačen sistem stimulacije, pa bolj nihajo. Dejstvo je, da v Jeklarni za enako oziroma manj intenzivno delo, kot je naše, zaslužijo več kot mi. Naša peč je bolj hitra, hitreje tali kot njihove, zato naredimo štiri do pet šarž v izmeni, oni pa le po tri; razen tega posnemamo žlindro, lijemo pa v majhne ponovce, zaradi česar smo še bolj izpostavljeni vročini kot oni. Okolje je pri nas enako ali še slabše kot pri njih. Vemo, da več kot 7. okolje ne moremo imeti, zaradi večjega fizičnega napora in intenzivnosti dela pa bi nam morali priznati višjo grupo. To so nam obljubili že, ko smo začeli delati v novi minilivarni, pa do zdaj še ni bilo nič.

Razen tega, da je delo pri nas intenzivnejše kot v Jeklarni, mi tudi po kvalifikaciji ne zaostajamo; s sodelavcem imava triletno metalurško šolo, pri njih prevladuje dveletna. Na slabšem smo glede OD zato, ker delamo na dve, zadnji čas pa zaradi pomanjkanja naročil samo na eno izmeno, pri doseganju norme smo vezani tudi na trak, predvsem pa pri nas niso urejeni normativi. V Jeklarni lahko z dodatkom za kakovost tudi za 60% presežejo normo, mi pa ne pridemo čez 15 ali 20%, pa če še tako dobro delamo.

Menim, da bi morali opraviti meritve ter nam glede na večji telesni napor priznati višjo grupo, normiranje pa naj bo dosledno, ustrezno delu.»

»DELOVNA SKUPINA JE PRAVO MESTO INFORMIRANJA«

Da ne bo kdo rekel, da pometamo samo pred tujimi pragovi, smo se tokrat ozrli tudi v lastno hišo. Pomagala nam je Tatjana Kostanjevec, receptorka na upravi.

»Menim, da je informiranje v železarni tako vsestransko, da je vsak, kdor hoče, lahko dobro obveščen. Imamo glasilo Informativni fužinar, Novice, Vestnik delovnih skupin, izhajajo strokovna gradiva, informacije dobimo tudi na sestankih kot delegati ali člani delovnih skupin. Prav delovna skupina bi po mojem morala biti kraj, kjer bi se delavci lahko

Za senčno črto

informirali o vsem, kar jih zanima, in skupno reševali probleme. Tudi sama sem vodja delovne skupine. Zberemo se vedno, kadar se nam zdi potrebno in ne le tedaj, ko moramo obravnavati kakšna gradiva. Na se-

vedal predsednik osnovne organizacije Bojan Proje.

»Organizirali smo kulturni večer v Titovem domu na Ravnah. Na njem so nastopile skupine, v katerih sodelujejo delavci našega tozda, npr. skupina ravskega pihalnega orkestra, moški pevski zbor Fužinar, ansambel Koroški jeklarji. Povabili smo tudi popevkarsko družino Peter in KUD Bratstvo, ki je sodelovalo z recitalom in s plesom folklorne skupine. Od povabljenih le Pastirčki z javorniške osnovne šole niso sodelovali, ker so morali ravno tisti dan, 7. junija, nastopiti na republiškem srečanju otroških folklornih skupin v Ljubljani.

Tatjana Kostanjevec

stankih se pogovarjamo odkrito in tudi vedno razčistimo nejasnosti. Mislim, da z delovno skupino, v kateri si ljudje ne upajo vprašati vsega, kar jih zanima in žuli, nekaj ni v redu. Prav iz takih skupin po moje izvira veliko vprašanj za rubriko Novic Kliči na št. 304. Nekatera vprašanja so tam res taka, da bi jih morali rešiti na delovnih skupinah ali na delovnih mestih, kjer spraševalci delajo. Nesmiselno se mi zdi tudi, da se tisti, ki sprašujejo, ne predstavijo. Občutek imam, da nekateri kličejo nalašč, sprašujejo neumnosti in se potem smejiijo. Veliko vprašanj se tudi ponavlja. Res pa je, da je ta rubrika med ljudmi priljubljena, kakor tudi celotne Novice. Tudi jaz jih rada berem, predvsem novice iz tozdov in obvestila o prireditvah pa o letovanjih in podobnem. Teža bi si želela še več, tudi na račun klicev na št. 304.»

»USPEH NAS JE VZPODBUDIL«

O dejavnosti mladinske organizacije v železarni navadno bolj malo govorimo. Njihove akcije nas, starejših, ne zanimajo. Tokrat pa je drugače. Mladina tozda SGV je pripravila nekaj za druge. Kaj, nam je po-

Bojan Proje

Večer je uspel. Žal nam je, da dvorana ni bila povsem polna. Potrudili smo se z organiziranjem nastopajočih, pri čemer ima veliko zaslug sodelavka iz Računovodstva Marta Vrenčur, očitno pa imamo še pre malo izkušenj s pridobivanjem občinstva. Nekaj smo si jih zdaj že pridobili in upam, da prihodnjic ne bomo ponavljali napak, ki smo jih delali sedaj. Uspeh nas je spodbudil, da to gotovo ne bo ostala naša zadnja tovrstna akcija, še posebno, ker nas navdaja tudi prijetna zavest, da smo storili nekaj dobrega. Izkupiček smo namreč poklonili starostnikom v Črnečah. Da smo ga lahko, saj so se odrekli honorarju, in KUD Prežihov Voranc, ki nam ni zaračunalo dvorane. Denarno nam je pomagala tudi naša osnovna organizacija sindikata. Vsem hvala.»

Mojca Potočnik

POŽARNA OGROŽENOST NARAVNEGA OKOLJA NAS SKRBI

Na posvetovanju o požarni ogroženosti v človekovem naravnem okolju v Izoli so udeleženci ugotovili, da je iz leta v leto več požarov in s tem v zvezi tudi večja gospodarska škoda. Tako je bilo v letu 1984 prijavljenih kar 1684 požarov, in to 64 več, kot jih je bilo v letu 1983. Tudi neposredna škoda se je povečala od 399 milijonov leta 1983 na 966 milijonov v minulem letu. Podrobna analiza števila posameznih požarov opozarja, da je 263-krat gorelo na livadah, 128-krat v gozdovih, 54-krat na smetiščih, 45-krat grmičevje, 12-krat sadovnjaki in vinogradi, 7-krat žitarice, itn.

Strokovnjaki poudarjajo, da je bila v preteklem letu požarom v človekovem naravnem okolju posvečena enaka skrb, pa kljub temu beležimo njihovo porast tudi v gozdovih.

Aktivnosti za preprečevanje požarov v človekovem naravnem okolju ne smejo oslabeti. Dogodki v minulem letu nas opozarjajo, da moramo na tem področju storiti več v preventivnem smislu, da bo požarov vedno manj.

Vse prepogoste so še zmeraj napake, ko človek v želji po urejanju svojih zemljišč še vedno zažiga odpadlo rastlinje in zaradi nepazljivosti ali preziranja nevarnosti zaneti požar. Občani so še vedno premalo poučeni o nevarnostih in posledicah sežiganja rastlinskih odpadkov na prostem.

Na letošnjem posvetovanju so bili med drugim sprejeti nekateri sklepi o varovanju človekovega okolja, katere naj bi v prihodnje vsak dosledno upošteval.

Omenimo le nekatere.

Pri izdelavi ocene požarne ogroženosti je treba upoštevati požarno ogroženost gozdov in analizirati ukrepe, organiziranost in pripravljenost operativnih gasilcev. Zagotoviti je treba možnost za načrtno in organizirano delovanje, opozarjanje in obveščanje ter ugotavljanje povečane nevarnosti za nastanek požarov v gozdovih.

Povečati je treba skrb pri usposabljanju delovnih ljudi in občanov za preprečevanje požarov v človekovem naravnem okolju in jih usposabljati za učinkovito gašenje takih požarov.

Človekovo naravno okolje, predvsem vloga gozdov v njem, predstavlja enega od osnovnih pogojev za zdravo življenje, hkrati pa nam je gozd neprecenljivo družbeno bogastvo, ki zagotavlja delo množici delovnih ljudi. Zato moramo storiti vse, da bomo uspeli zmanjšati število požarov in škode, ki so njihova posledica.

Svet za požarno varnost
v SOZD Slovenske železarne

ŽELEZARJI DELEGATI

ŽE POČITNIŠKO VZDUŠJE?

Ceprav štiri konference delegacij v železarni do 25. 6. še niso bile, se je dalo po zapisnikih drugih šestih v juniju soditi, da je že pred dopusti zavladovalo v delu delegatov počitniško vzdušje. Po besedah tov. Slavka Rosca pa ne le v delu konference, ampak tudi delegacij po tozdih in delovnih skupnostih.

Najprej se to kaže po številu prisotnih in odsotnih delegatov. Tako jih je na konferenci SPIZ manjkalo kar 13, na konferencah delegacij za otroško varstvo in zbor združenega dela po 10, za zdravstveno varstvo in PoRS 03 po 9 in na konferenci delegacij za zaposlovanje 8. Sicer udeležba tudi drugokrat ni boljša, a to je samo znamenje, da je nekje pot med bazo in konferenco delegacij pretrgana, kaj šele med bazo in skupščino. Možno je dvojje:

— delegata izbere delegacija, a se konference ne udeleži, kar je skrajno neodgovorno;

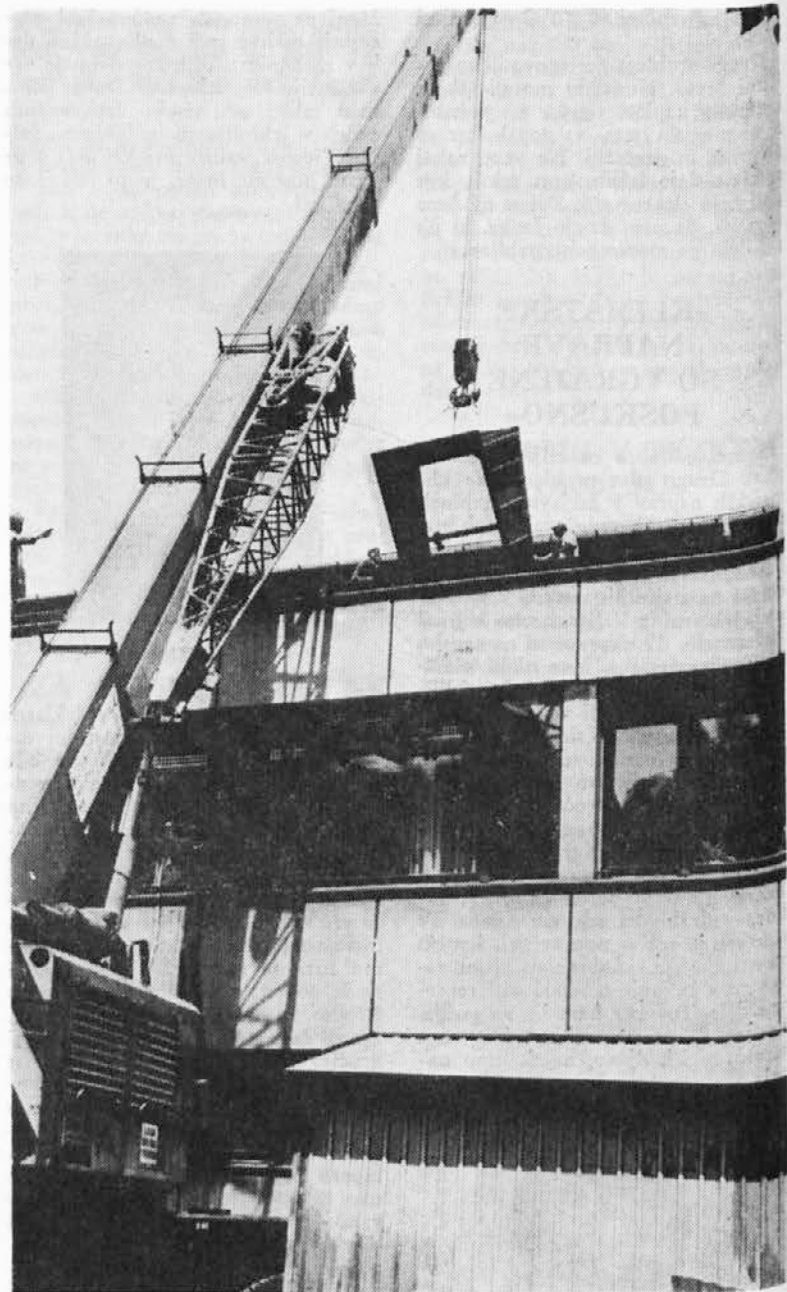
— ker delegacija v tozdu ali delovni skupnosti ni sklepčna, vzame delegat tudi svojo nalogo, da mora na konferenco, neresno, in na sejo enostavno ne gre.

Tretje so seveda opravičene odsotnosti, ki pa so med temi brez razloga le redke.

Drugo znamenje sestajanja delegacij zaradi sestajanja so pripombe, stališča in sklepi konferenc delegacij na posamezne točke dnevnih redov. V vseh šestih obravnavanih zapisnikih piše »K točki 1«: »Konferenca delegacij nima pripomb na zapisnik zadnje seje«, pri dveh pa še »prav tako ne na posredovane odgovore«.

Druga točka istega dnevnega reda za vse konference je »Uskladitev pripomb in stališč delegacij na gradivo za skupščino (zbor)«. Tri konference niso imele pripomb, konferenca delegacij za otroško varstvo se je odločila za »3. varianto v programu skupnih planov SaS o temeljih plana OSOV Ravne na Koroškem za obdobje 1986/90«, nekaj več pripomb sta izoblikovali le konferenci delegacij za zdravstveno varstvo in za zaposlovanje. Tako je prva menila, da je SaS o spremembah in dopolnitvah SaS o uresničevanju zdravstvenega varstva sprejemljiv, vendar pa ga je treba nekoliko dopolniti.

Konferenca delegacij za zaposlovanje je edina oblikovala pripombe in stališča, kot je treba, da se vidi v njih kritični in hkrati ustvarjalni pristop. Opozorila je, da »iz 3. sklepa 4. seje skupščine ni razvidno, kdo je za-

Dele novih bunkerjev za pesek so mogli v livarno spraviti le skozi streho

dolžen za realizacijo pobude o ustanovitvi društva kadrovske delavcev in kdaj naj bi bila realizirana« in da je »gradivo za 5. točko slabo pripravljeno«. Imela je še nekaj konkretnih predlogov: štipendije naj se valorizirajo vsake tri mesece, razpon med točkami na štipendijski lestvici naj bi bil večji, razmerje za študente in učence isto, lestvico je treba dopolniti tako, da prejme štipendist za nezadostni uspeh z eno ali dvema negativnima ocenama 80 točk manj kot za zadostni uspeh, za tri ali več nezadostnih pa se mu štipendija začasno ukine.

Zanimiv je tudi pregled 3. točke dnevnega reda, ko konference določajo delegate za skupščino oz. zbere. Vedno so izbrani delegati tistih tozdov, ki so na konferenci. Je strah pred konferencami tudi v tem?

Nekaj več živahnosti spet izražajo delegatska vprašanja in pobude, vendar so v glavnem zelo malenkostna in že zljajana.

Tako so delegati za zdravstveno varstvo npr. z imenom, priimkom in uro natančno izpostavili neki osebni problem, spet pa so delegati SPIZ zahtevali, da mora center v prihodnje zagotoviti mnenje strokovne službe že hkrati

ti z gradivom. Na slabšo preskrbo s kruhom so opozorili delegati konference delegacij za zbor združenega dela, in predlagali, da bi NAMA zgradila manjše trgovine po naseljih (npr. Javornik II.). Konferenco delegacij za PoRS 03 je zanimalo, ali je TOZD Kopa Tovarne meril Slovenj Gradec vključen v PoRS 03. To bi bilo iz šestih zadnjih zapisnikov konferenc delegacij v železarni vse. Če ne gre za počitniško vzdušje, tem slabše.

Sicer pa o delegatskem mrtvilu že dolgo govorimo in se tudi pripravljamo na temeljito analizo, po njej pa na ukrepanje.

H. Merkač

DEFINICIJI

Napredek je zmaga smeha nad dogmo.

Decasseres

Definicija uspeha: $A = X + Y + Z$.

A = uspeh, X = delo, Y = počitek, Z = molk.

Einstein

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XII

Ravne na Koroškem, 15. julija 1985

Št. 7

•Mladi fužinar• izhaja kot mesečna priloga informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino •Mladega fužinarja•

Pot od Raven do Probištipa – pot bratstva in enotnosti

40 let v svobodi, 40 let pod svobodnim nebom živijo rodovi v Jugoslaviji. Zdaj, ko je toliko let za nami, lahko mi, mlada generacija, samo poslušamo, preberemo ali v filmih vidimo vse strahote, ki jih je pretrpelo naše ljudstvo v času NOB. Naša svoboda je zapisana s krvjo, o tem priča 1.700.000 žrtev. Če vse to vemo, moramo varovati in negovati pridobitve NOV kot največje bogastvo, ki so ga pridobili naši narodi in narodnosti med NOV – bratstvo in enotnost.

Mlada generacija se tega zaveda, in to z delom tudi dokazuje, s tem da se angažira na vseh področjih družbenega, gospodarskega, športnega in kulturnega življenja. V naši samoupravni skupnosti ni dejavnosti, kjer mlada generacija s pomočjo vseh drugih struktur v družbi ne bi bila vključena. To je dokaz, da ostajamo zvesti poti, ki smo jo sami sebi ustvarjali, poti, ki nam jo je trasiral tovariš Tito.

Nimam namena dosti govoriti o tem, s čim vse se mlada generacija dokazuje. Tokrat bom pisal le o enem, prijetnem, prijateljskem in bratskem druženju mladine in borcev Jugoslavije v Probištipu v SR Makedoniji, o druženju s skupnim imenom Bratstvo – enotnost '85. To so bila srečanja predstavnikov mladine in borcev iz 12 pobratenih in prijateljskih občin iz vse Jugoslavije.

O tem je težko pisati na omejenem prostoru, če bi hotel povedati vse. To je bilo treba doživeti in videti, in mislim, da ga ni, ki ne bi rekel, da je bilo idealno, v popolnosti dobro na vsakem koraku od Raven do Probištipa in nazaj.

Zato pojdemo po vrsti. V četrtek, 6. junija, zjutraj je krenilo na pot tovarištva, prijateljstva, bratstva in enotnosti 50 predstavnikov občine Ravne na Koroškem, na potovanje proti Probištipu. Mladina, borci in predstavniki drugih DPO naše občine so začeli svoje druženje. Takoj se je videlo, da bo to prijetno potovanje. Na avtobusu je zadonela pesem, vsi obrazi so bili nasmejani in veseli. Dobro razpoloženje je dopolnila tudi kakšna šala. In ne samo to – dosti koristnega, posebno za nas mlade, smo lahko slišali. Predstavnik ZZB NOV tovariš Pavel Cesar nam je govoril o vojnem in povojnem življenju, pripovedoval je, kako je bilo davnega leta 1941, ko so jih Nemci pregnali od domačega ognjišča proti Srbiji in Makedoniji. »Res smo zapustili svoje domove, toda našli smo druge, prav tako domače. Kakor da smo

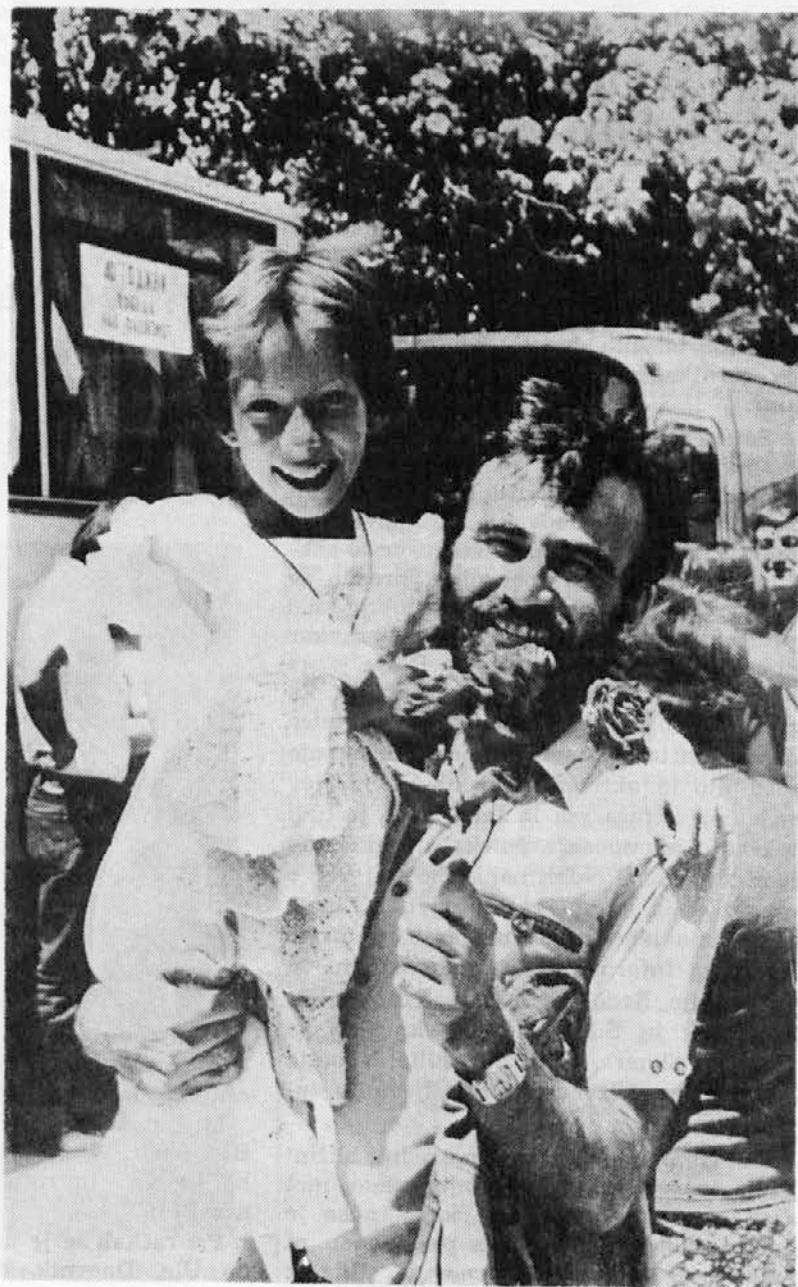
se znova rodili, ko smo prišli v topla zavetja bratov iz Varvarina, Čačka, Probištipa,« je poudaril tovariš Pavel. Vsi smo vedeli, kaj pomeni biti pobratim in prijatelj, o pobratenuju in prijateljstvu med Ravnami in drugimi občinami po vsej državi pa smo tudi že dosti slišali od starejših tovarišev. Korenine prijateljstva so pognale v dnevih vojne, njegovo večno deblo pa danes varujemo vsi skupaj.

Kilometri so ostajali za nami, nato kratek odmor za osvežitev, pa spet potovanje. Ko smo se vozili skozi mesta, vasi,

žitna polja, gozdove in ravnine, ko smo se vozili po asfaltnih cestah, smo uživali in ponosno zapisovali v beležke še kakšne podrobnosti o lepotah naše države, ki jih dotlej nismo poznali. Pa znova pesem... Lepa je ta dežela, meni najdražja... Tako smo s pesmijo in veseljem prispeli v Beočin v ravninskem Sremu. Tam so nas prijateljsko pričakali naši stari, sedanji in prihodnji prijatelji.

(Se nadaljuje)

Dorđe Radović

Sprejem v Probištipu

Med novinarskimi račkami tudi Mladi fužinar

Iz sivih oblakov je rahlo rosilo in čisto nič ni kazalo, da se bo vreme izboljšalo, ko smo se odpravljali na pot proti Ptuj. Vseeno pa je bilo vzdušje takšno, da ni bilo nikomur mar, kakšen dan se bo obetal. Vsak je bil z mislimi na tekmovanje, si razporejal in iskal najboljše variante za dober ulov. Skratka, vsi smo upali na najboljše.

Aktiv novinarjev Ptuj je tudi tokrat pripravil tradicionalno tekmovanje v lovu rib s plovcem za slovenske novinarje ter tiste, ki delajo na področju informacijskega sistema. Tako so se na tem tekmovanju, tokrat že desetič zapovrstjo, zbrali

obrežju. K temu je pripomogla tudi tema, kajti še nikoli ni videla na enem mestu zbrane tolikšne množice novinarskih račk. V dveurnem tekmovanju potem nisi slišal ničesar drugega kot bodrenje, tudi rib, da bi bolje prijemale in dež ni niti za hip prenehal. Ribe pa so prijemale enkrat bolj, drugič manj vse tja do številke štirideset, kolikor je bilo tekmovalcev. Po zaključenem tekmovanju pa je stroga ribiška komisija hodila s tehtnico od tekmovalca do tekmovalca ter tehtala (pri nekaterih tudi skromen ulov).

Zanimiva je bila razglasitev oziroma izid tekmovanja. Prehodni pokal in prvo mesto

Štruc, Delo, in tretja Majda Gozdnik, Radio-vednik Ptuj.

Večina udeležencev se je po tekmovanju udeležila še ribiške noči, ki je trajala zelo dolgo in preden smo se dokončno poslovili, smo si še zaklicali: »Na svidenje do naslednjega leta, ko se bomo ponovno srečali na tem našem tekmovanju!« In tudi Korošci smo odhajali iz Ptuja z mislijo ter željo, da bomo prihodnje leto posegli še po kakšnem mestu više.

Silvo Jaš

OD TU IN TAM

Na Jesenicah poteka delovna akcija republiškega značaja »Jesenice '85«. 180 brigadirjev iz različnih krajev Jugoslavije dela na projektu nove jeklarne. Dela potekajo pri izgradnji vodovoda in telefonskega omrežja. Zanimivost je morda še ta, da letos prvič na akciji sodeluje brigada mladih iz Slovenskih železarn, ki šteje 50 brigadirjev (iz železarne Ravne je v njej 19 brigadirjev). Pokazalo se je, da je tovrstna oblika organiziranja zelo dobra, in če se bodo pokazale potrebe, te pa nedvomno so, bo ta brigada sodelovala tudi prihodnje leto na kakšni akciji v sklopu Slovenskih železarn. Več o akciji Jesenice pa v prihodnji številki Mladega fužinarja.

»Mladost ni prednost, tudi naš čas zahteva junake«, je dejala predsednica ZSMJ Silvija Žugić-Rijavec na zaključni prireditvi ob dnevu mladosti v Beogradu. Omenila je, da biti mlad danes ni prednost. Mladi nismo zadovoljni s svojim položajem, a smo bolj malo naredili, da bi ga spremenili. Kljub vsemu je naše življenjsko izhodišče socialistična samoupravna ideja, prevladujoča in splošno sprejeta — predvsem z razredno utemeljenim bojem, v katerem prenašamo tegobe življenja s prepričanjem, da bo v družbi razvitega samoupravljanja bolje kot kjerkoli drugje. Naši vrstniki so svoj čas preživeli sebe, ker so znali biti pogumni do smrti. Na srečo takšen pogum danes ni potreben, toda če nečemo, da bi nas življenje ponižalo, tudi naš čas zahteva svoje junake: junake dela in samoupravljanja. Na zaključni slovesnosti se je zbralo okrog 50.000 mladih iz domala vse Jugoslavije, potem pa je sledil na trgu Marxa in Engelsa tradicionalni majski rokovski koncert, kjer so sodelovale številne skupine od Atomskega sklonišča, Leba i soli, do Tunela in Zabranjenega pušenja.

»Bilo je lepo in nepozabno,« so dejali tudi mladi Korošci, ki so se udeležili zaključne proslave v Beogradu.

Ali že veste, kam na počitnice? Ne? Verjetno se boste mnogi odpravili na morje ali v planine. Mnogi pa boste vendarle ostali doma in se morali zadovoljiti s kinom ali kopalščem. Center za klubsko dejavnost pri RK ZSMS vam je pripravil zanimiv poletni paket najrazličnejših zabav v Ptujskih toplicah. Vsem udeležencem se bodo predstavile različne glasbene skupine, recitatorji, predvajali se bodo filmi in videoprodukcije. Če imate morda šotor in še prevozno sredstvo povrh, se boste prav gotovo odpeljali oziroma jo mahnili proti Ptuj. Če vas našete prireditve ne bodo preveč pritegnile, vam vseeno ne bo dolg čas. Na razpolago so številna športna igrišča, diskoteke in še kaj. Skratka, v okviru poletnih srečanj kot osrednji manifestativni obliki ob Mednarodnem letu mladih bo celotni spored obsegal izobraževalne, kulturne, športne in zabavne prireditve, trajal pa bo vse do konca julija in v tem terminu se bodo predstavili tudi mirovniki, ekologi, ŠKUC. In kar je tudi zanimivo: tabor bodo obiskali še brigadirji zvezne delovne akcije Slovenske gorice, ki imajo pripravljen kratek program. Skratka, vsem udeležencem se obeta veliko zabave in prijetnih trenutkov.

S. J.

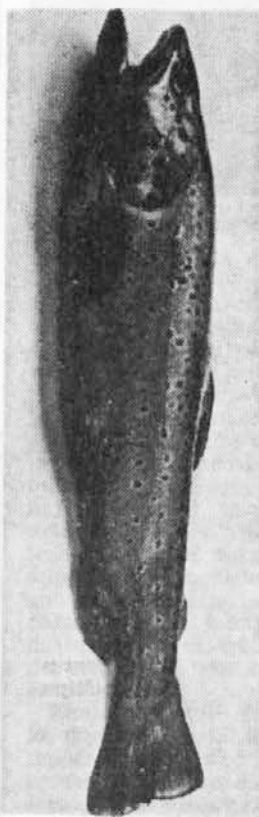

Z ribičijade
v Trzcu

novinarji iz skoraj vse Slovenije, zastopana pa so bila še uredništva večjih radijskih, televizijskih in časopisnih hiš. Sobota je resnično posrečen dan in tudi datum. To je pač prost dan, tudi ribe raje prijemajo ob takšnih dnevih, ker ni polna luna, skratka, pogoji za ribolov so bili idealni.

Potem pa se je začelo čisto zares oziroma naj bi se. Izredno prisrčno srečanje in sprejem so pripravili gostoljubni domačini pred začetkom tekmovanja. Tekmovalci in udeleženci so morali preizkusiti vrsto značilnih prekmurskih specialitet, preden so odšli na tekmovanje (nekaj teh dobrot smo prihranili tudi za ribice), pa tudi pravkar obnovljena ribiška gostilna v Ptuj je na marsikoga naredila izjemen vtis. Ptujška ribiška družina praznuje letos 35-letnico obstoja in tradicionalno dobro sodelovanje med njo in aktivom ptujskih novinarjev se vidno odraža vsa ta leta. Tako je tudi tokratno tekmovanje potekalo v prazničnem vzdušju. Preden napišemo kaj več o tekmovanju, morda še zanimivost. Ekipa, ki je bila letos na tekmovanju, je prvič zastopala Informativni fužinar oziroma še natančneje Rado Brezovnik, Branko Pogorevčnik in Silvo Jaš so tekmovali za »Mladi fužinar«. Tudi o rezultatih boste lahko kaj več izvedeli v nadaljevanju zapisa.

Ob ribniku Trzec v neposredni bližini Ptuja se je torej tekmovanje začelo, met race v vodo je to potrdil, kajti račka je novinarski simbol. Seveda pa ji voda ni najbolj ugajala in je venomer silila k

Lepotica

je ponovno osvojila ekipa Dnevnika Ljubljana, drugo mesto je pripadlo Radio-vednik Ptuj in tretje ekipi Mladega fužinarja.

Med posamezniki je bil najboljši Rado Brezovnik, Mladi fužinar, drugi Mitja Ciuha, Dnevnik in tretji Ivo Cijani, Radio-vednik Ptuj.

Pri račkah se je najbolje odrezala Milena Ule, Dnevnik, druga je bila Majda

Srečanje srednješolcev v Slovenj Gradcu

Že petič zapovrstjo je ŠC Edvarda Kardelja v sodelovanju z MS ZSMS za Koroško privedel srečanje mladih srednješolcev. Na njem se vsako leto zberejo mladi iz vse Slovenije in razpravljajo o težavah, ki nas težijo, pa tudi o uspehih. Namen teh srečanj je, da se mladi med seboj spoznajo, izmenjamo izkušnje, se pogovorimo in poveselimo, pa tudi, da se pomenimo o problemih izobraževanja.

Delo je potekalo ob štirih okroglih mizah, na katerih smo se pogovarjali o ustvarjalnosti učencev v šoli in izven nje. Človekova ustvarjalnost je namreč najpomembnejša sila, ki vpliva na razvoj družbe, hkrati pa je tudi pomemben dejavnik za čim večjo humanizacijo družbe.

Od učencev se ne more zahtevati, da bi bili ustvarjalni, če so v šoli le pasiven objekt, sprejemnik določenega znanja po točno določenih učnih načrtih, ki so po eni strani pogosto neustrezno sestavljeni, po drugi strani pa tudi prenatrpani s snovjo, ki jo moramo obvezno predelati. In kako naj tudi bomo ustvarjalni, če nimamo vseh pogojev in ne možnosti, da bi razvijali svoje sposobnosti, aktivno pridobivali znanje in si oblikovali vrednote samoupravnega socializma že z načinom življenja in dela v šoli? Torej je nujno, da učenec postane subjekt vzgojnoizobraževalnega procesa, njegov glavni soustvarjalec. Da bi učenci igrali aktivno vlogo v šolah in bi bila kvaliteta dela večja, je potrebna večja osveščenost, zavest in zrelost nas samih in tudi učiteljev.

Na okroglih mizah smo razpravljali o konkretnih problemih izobraževanja v srednjih šolah. Na plenarnem delu so vsi štirje predstavniki okroglih miz sestavili naslednje enotne zahteve po spremembah:

— Zahteva se zbor delegatov, učiteljev in učencev za sestavo novih programov in predel starih.

— OTP (osnove tehnike in proizvodnje) se ukine, odvisno od posameznih usmeritev.

— Snov se ne sme ponavljati pri več predmetih. Fond ur se zmanjša. Tudi učitelji morajo sami izločiti iz učnih načrtov tisto, kar ni potrebno.

— Tuj jezik naj se uvede že v 1. razredu OŠ. Potreba po znanju več tujih jezikov je vedno večja. Povečanje števila ur tujega jezika in uvedba več tujih jezikov v srednje izobraževanje.

— Potrebni je več strokovno usposobljenih ljudi za praktično delo in delovno prakso, pa tudi večja finančna sredstva.

— Ukinitve delovne prakse v 1. letniku.

— Knjige morajo biti napisane v slovenskem jeziku, brez tujk in srbohrvaških medgovorov.

— Premalo je pozitivne motivacije in premajhna je zavest učencev, da bi bili bolj ustvarjalni.

— Izboljšati je treba predavanja pedagoškega kadra.

— Ocenjevanje ni realno, uvedba ameriškega sistema ocenjevanja.

— Predlog za organizacijo problemske konference.

— Pregled uresničitve sprejetih sklepov.

Vsi predlogi so bili potrjeni in sprejeti na sestanku v Ljubljani skupaj s strokovnjaki.

Na plenarnem delu je bilo postavljenih mnogo konkretnih vprašanj, na katera pa tov. Zorič iz republiškega komiteja za šolstvo ni znal odgovoriti. Tov. Vika Potočnik z RK ZSMS nam je mnogo pomagala iz slepe ulice.

Obema se prav lepo zahvaljujemo za sodelovanje in pomoč pri razrešitvi problemov, ki nas mlade težijo iz leta v leto bolj. Problemi se seveda ne bodo razrešili sami od sebe, morali jih bomo sami.

Na svidenje torej vsem srednješolcem Slovenije do našega prihodnjega srečanja.

Tatjana Krebl

Mladi smo upravičeno nezadovoljni

Zivimo v času, ko se naša družba v svojem dinamičnem družbenoekonomskem in materialnem razvoju srečuje z velikimi težavami. Gospodarski položaj v naši državi je zelo težak. Produktivnost dela upada, izvoz se zmanjšuje, nagla rast cen in inflacija vedno bolj ogrožata življenjsko raven delovnih lju-

di. Naraščajoča brezposelnost, razkorak med izobraženim profiion kadrov in potrebami združenega dela, problemi pri reševanju stanovanjskih vprašanj mladih pa so naša vsakdanjost že nekaj let. Mladi smo upravičeno nezadovoljni in zaskrbljeni zaradi položaja v svetu in poslabšanja skoraj na vseh področjih

mednarodnega življenja. Kako tudi ne bi bili? Namesto da bi se naglo reševala eksistenčna vprašanja človeštva, kot so lakota, ubožstvo in nerazvitost, smo priče krize napečnosti in oboroževalne tekme, ki jo vodijo velike sile in bloki, ko tekmujejo za interesne sfere. Vedno več je vojaških intervencij, nastajajo nove vojne in razplamtevajo se krizna žarišča.

Kadar takole s svojo mladostno kritičnostjo razmišljam o ovirah, pred katere sem postavljena, se čutim nemočna. Res je, da mladi živimo svobodno in bi nam 'to lahko upravičeno zavidali kjerkoli na svetu, pa vendar smo mladi spričo današnjih razmer velikokrat nezadovoljni.

Res je pravica mladih, da lahko pri oblikovanju družbe sodelujemo, da imamo možnost stvari spreminjati, odločati o njih, toda te pravice in možnosti velikokrat ne moremo uveljaviti, kot bi hoteli sami.

Če pošteno razmislimo, si moramo vendarle priznati, da na splošno vsi mladi dobro živimo, da smo veliko stvari dobili »na krožniku« in se pri tem ni bilo treba veliko truditi. Potemtakem se zdi razumljivo, da začutimo neki širši družbeni problem šele takrat, ko nas neposredno prizadene, prej pa ne. Res je, da je večina mladih pasivna, nekritična in da pri tem ostaja le peščica tistih, ki so družbeno dejavni. Če vse delo ostaja na ramenih te peščice, potem je razumljivo, da postane vse skupaj forumsko. Mladi vsekakor moramo izhajati iz tega, da so problemi družbe tudi naši problemi.

Zapleten in neugoden gospodarski položaj se kaže neposredno v gmotnem in socialnem položaju vseh, tudi mladih. Dokler bodo obstajali tisti, ki si tudi v sedanjih situaciji pridobivajo premoženje in bogastvo mimo dela, z malverzacijami in privatizacijo na škodo družbenega premoženja, s podkupovanjem in drugače, bo nezadovoljstvo mladih upravičeno.

Mladi se upravičeno pritožujejo tudi nad »šolami za privilegirane«, saj smo mnenja, da je treba vsem mladim omogočiti enake pogoje za to, da po svojih umskih in delovnih sposobnostih izberejo šolanje, ne da bi pri tem na izbiro vplival njihov socialni položaj.

Glede splošnega problema nezaposlenosti mladih, ob kritikah na prekomerne nadure, na prekomerno pogodbeno delo posameznih DO (kar odžira mladim delovna mesta), pa moramo mladi kljub vsemu biti dovolj samokritični in si priznati, da v vsem tem nismo brez krivde. Zunaj mest je veliko nezasedenih delovnih mest, mnogi mladi pa kratko malo nočejo delati na podeželju. Dejstvo, da je vedno več mladih delavcev in njihovih družin brez strehe nad glavo, pa še potrjuje, da mladi z zdajšnjim položajem ne moremo biti zadovoljni.

Mladi se imamo za kaj boriti, danes še toliko bolj. Smo proti sebičnosti, karierezmu in tistim, ki grabijo zase, neupravičeno in brez velikega truda pridobivajo gmotno bogastvo, s katerim nočejo in ne morejo deliti usode delavskega razreda.

Ne samo z apeliranjem na zavest mladih, ampak skupaj z odločno in brezkompromisno akcijo vseh družbenih subjektov, pri čemer prispevek mladinske organizacije ne sme in ne more biti več samo droben, mora organizacija mladih odločneje zahtevati boljše materialno vrednotenje in družbeno uveljavljanje proizvodnega dela, izboljšanje delovnih razmer, spremembo meril politike vpisa, socialnega položaja in si tako pridobivati avtoriteto, ki pa naj ne sloni na tistem, kar je že bilo sprejeto, ampak na tistem, kar še bo.

Saša

Trenutek počitka

ISKRE

Vsakega človeka slejkoprej sreča pamet. Žal so to večinoma le bežna srečanja.

Preden začnete iskati srečo, se pozanimajte, če jo je kdo izgubil.

S prvo ljubeznijo je kot z gledališčem: reprize so bolj uspešne.

JE MAR RES TAKO?

Včeraj tega, kar doživljam danes, ni bilo. Zakaj? Teга si pravzaprav ne znam razložiti. Preteklost je minila, danes je samo danes in jutri bo nekoč sedanost. Ali bom jutri drugačen človek, bolj zrel, bolj oblikovan? Kdo ve, kako bom živela jutri. Iskanje, smeh, solze in sanje, ki se ne morejo uresničiti.

Med mladimi je svet drugačen, bolj pristen, bolj neposreden, bolj kritičen, a tudi bolj brezobziren. Med mladimi je toliko veselja, neučakanosti, energije, iskanja samega sebe, toliko raznolikosti, pestrosti. Lep je ta svet, toda nekoliko odmaknjen se mi zdi, nekoliko tuj tudi tukaj na mladinski delovni akciji. Doživljam ga kot nekaj pristnega, ne veselim se značk, nalepk, procentov na trasih, majic, oblačil. Je kot neka nova igra, ki mora živeti. Ne občutim čara, ki ga večini mladih prinaša brigadirsko življenje, če bi prvokrat prišla na akcijo pred petnajstimi leti? Primerjave nimam. Čeprav tega življenja ne občutim pristno, ga sprejemam. Zakaj? Morda zato, ker je človek poleg žuželk najbolj prilagodljivo bitje na zemlji. Morda zato, da preživim nekaj poletnih tednov drugače, kot sem jih kdajkoli doslej. Morda zato, da živim med mladimi v svetu, ki se po letih odmika, a kljub izkušnjam, kljub dejstvu, da so mi

nekateri stvari tuje, ostajam takšna, kot je mladi svet. Toda ko sprejemam nov žargon, nove vrednote, nove pesmi, jih nehote občutim z drugim žarom, z drugo resnico. Spoznavam in doživljam, da je delo mladinskih delovnih brigad nujno. Ne zato, ker se naši domovini ne obeta rožnata prihodnost, pač zaradi tega, ker se ravno na akcijah kuje prijateljstvo med mladimi, ki v veliki večini ne pozna narodnostnih in drugih pregrad. Prijateljstvo, ki ima svojo pravo vsebino in ni prazna beseda. Tu spoznaš sebe in druge, enako je cenjeno vsako družbeno koristno delo. Ne morem se namreč strinjati z mnenjem, ki sem ga nekje prebrala, da so delovne akcije preživela oblika dela mladih, ki ne vzpodbuja ustvarjalnosti. Vsakdo ima možnosti, a koliko zna izbrati prave, je odvisno tudi od njega samega.

V mladinsko delovno brigado sem prišla z mešanimi občutki, skoraj s strahom, brez velikih misli in besed. Sedaj lahko na vse tisto odgovorim preprosto: »Bilo je koristno in prijetno.«

Vprašanje, kakšen bo moj jutri, pa še kar naprej ostaja uganka in skrivnost. Iskanje, smeh, solze in sanje, ki ne morejo postati stvarnost.

Vera

Varuška

Janko Lupša, OŠ Edvarda Kardelja Ljubljana-Polje: »Za tekmovanje v proizvodnem procesu sem se prijavil, ker starša delata v Žito Ljubljana. Želel sem spoznati železarno. Čeprav nisem znal naštetih vseh tozdov, mi ni žal, da sem tekmoval.«

Vlasta Županc iz Novega mesta: »Zelo sem vesela ogleda železarne, saj še nikoli nisem bila v tako veliki tovarni.«

Novinarski krožek
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

Učenci osnovnih šol pišejo

9. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE — KORISTNO IN PRIJETNO

Iz vse Slovenije so prišli na Ravne mladi tehniki in izumitelji. Tekmovali so v različnih panogah na obeh osnovnih šolah in na DTK. Tam so v bazenu spuščali ladijske modele. Delali so z orodjem klip-klap, sestavljali naprave iz Fischer tehnike in Mehanotehnike, spuščali avtomobilčke na električni pogon, rakete, tekmovali v poznavanju proizvodnega procesa... Vsa se je trudil, da bi dosegel čim boljše rezultate. Nekaj tekmovanj so opravili že prvi dan dopoldne, ob 18. uri pa so se zbrali v športni dvorani njihovi mentorji na svečani otvoritvi skupaj z gostitelji in predstavniki DPO.

Na drsališču je bilo družabno srečanje — kresovanje, kjer so se gostje lahko pozabavali in si ogledali spretnosti ravenskih tabornikov. Potem so odšli s svojimi gostitelji na njihove domove, kjer so prespali. Naslednji

dan so nadaljevali s tekmovanji. Sledila je svečana razglasitev rezultatov.

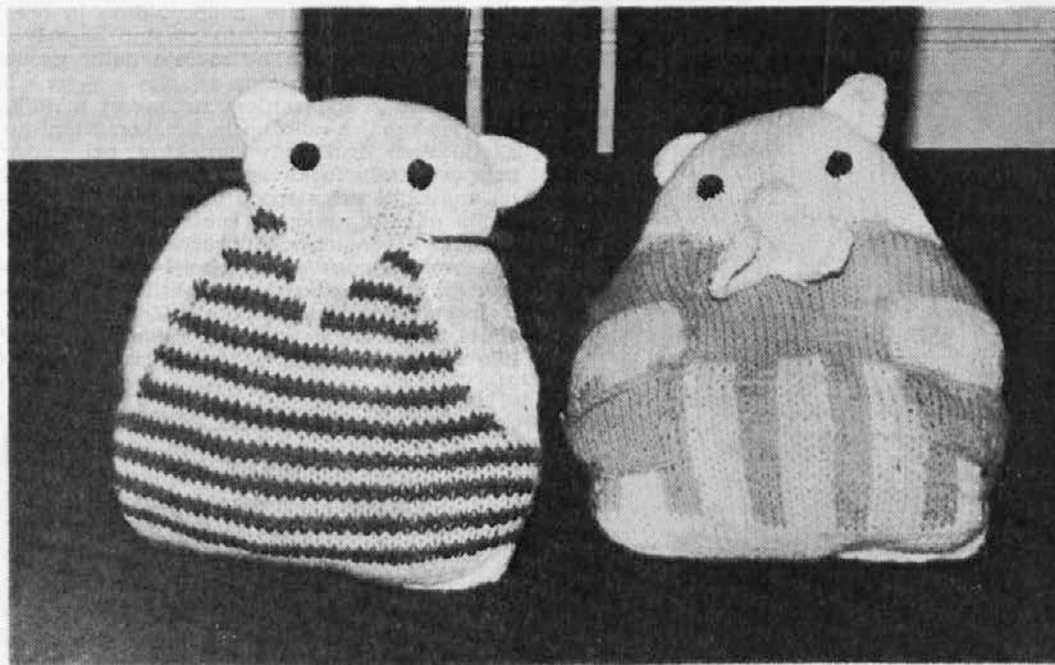
Prav gotovo bo vsem ostal v spominu tudi obisk Parka svobode in miru na Poljani.

Korošci smo veseli, da smo bili prireditelji tako pomembnega srečanja. Zadovoljni pa smo z rezultati naših tekmovalcev, saj smo dosegli ekipno 3. mesto v republiki.

VTISI S TEKMOVANJA

Dinko Maučec in Tatjana Raner, osmošolca iz Murske Sobotice, sta prikazala delovanje magnetnih sklopk in zavor. Ker sta se dobro pripravila, sta si želela uvrstitev med prve tri.

Črt Breskvar, OŠ Prule v Ljubljani: »Raketarstvo me že dolgo veseli, dosegam pa tudi kar dobre rezultate. Največ mi pomaga mentorica, večkrat pa so težave z materialom. Pričakujem dobro uvrstitev, na Ravnah mi je zelo všeč.«

Debeluha

NEKOČ BI RAD USPEL

POGOVOR Z MLADENOM KUŠEJEM

Z nami je mlad pevec Mladen Kušej, doma iz Mežice. Verjetno ste že slišali zanj, saj je sodeloval na mnogih prireditvah, kot so: Veseli večer, Pop-rock Koroške in še bi lahko naštevali. Mladen je dijak 4. letnika.

»Kdaj si začel igrati?«

»Igram že kar precej let. Odkar sem začel hoditi v glasbeno šolo, bo kmalu 6 let. Od takrat tudi pišem in skladam.«

»Kakšne pesmi pišeš?«

»Moje pesmi govorijo predvsem o ljubezni, o ljudeh. Motive dobim po časopisih, radiu in televiziji. Ko vidim, kakšni so nekateri ljudje, me je kar groza. Včasih se sprašujem, ali sploh imajo srce.«

Ker ne maram nasilja, si želim, da bi se vsi ljudje ali vsaj mladina borila proti temu.«

»S čim se ukvarjaš v prostem času?«

»V prostem času se pozimi drsam, smučam in igram hokej. Najraje pa seveda pišem in pojem, saj je to moj najljubši konjiček.«

»Kakšno glasbo najraje poslušáš?«

»Poslušam vse vrste glasbo. Moderno glasbo, pop...«

»Kako, da si se odločil za samostojno pot?«

»Samostojna pot zato, ker nisem pevec, ki bi lahko dobro pel v kakšni skupini. Vendar popolnoma sam nisem, saj se mi je priključil prijatelj Vojko Veršnik, ki odlično obvlada synthesiser. Tako mi nihče ne more očitati, da sem povzema po drugih. Vse so moje lastne skladbe.«

»Katera je tvoja skrita želja?«

»Moja skrita želja je, da bi nekoč uspel. Želim, da bi me občinstvo dobro sprejelo in da bi me radi poslušali. Povedati pa moram tudi, da me starši zelo razumejo in me spremljajo na vsakem koncertu.«

Dragi bralci, zdaj je vrsta na vas! Spodbujajte mlade, komaj rojene skupine in pevce. Veselite se njihovih uspehov in ne grajajte jih, če jim kdaj spodleti, temveč jim stojte ob strani.

Pogovarjala se je Zdenka Božič

IZ OBČINE IN REGIJE

POUDAREK PRIREJI MLEKA IN MESA

Lani je s Koroško kmetijsko zadrugo, TZO Trata Prevalje, proizvodno sodelovalo 450 kmetij. Zasebno in družbeno kmetijstvo v občini Ravne sta popolnoma pokrila potrebe po svežem mleku (odkupljenih nad dva milijona litrov mleka), mlečnih izdelkov in 70 % potreb po govejem mesu (odkupljenih okrog 400 ton mesa). Tudi pridelek pšenice je bil zadovoljiv.

Prireji mleka in mesa, vendar predvsem na osnovi domače krme, daje TZO Trata Prevalje glavni poudarek tudi letos.

SE VEDNO VELIKO NEOBDELANIH POVRŠIN

V letu 1984 je bilo z agromelioracijo, hidromelioracijo, aktiviranjem novih površin in apnjenjem za kmetijsko proizvodnjo usposobljenih okrog 100 ha zemljišč. Kljub temu pa še veliko površin ostaja slabo obdelanih. Od zemljišč 450 zaščitene kmetij je 95 % površine obdelovalne, 5 % pa je po družbenem planu predvidene za druge namene.

POSEBEN SKLAD ZA VARSTVO OKOLJA V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI

Po predlogu občinskega sindikalnega sveta in občinske konference SZDL naj bi varstvo okolja na območju mežiškega rudnika vnesli v srednjeročne in dolgoročne planske dokumente občine. Hkrati naj bi za te namene oblikovali poseben sklad. Vanj bi sistemsko vlagali sredstva po posebnih sporazumih.

MANJ NOVOGRADENJ

Konec leta 1984 je bilo v občini Ravne v gradnji 29 objektov, 19 manj kot konec leta 1983. Njihova predračunska vrednost je bila skoraj milijon din ali za okrog 60 % nižja kot predlani. Od vseh 29 objektov je bilo gospodarskih 19 s predračunsko vrednostjo okoli pol milijona din ali 54 % celotne vrednosti. 13 % vseh predračunskih sredstev je bilo namenjenih za gradnjo negospodarskih objektov, ostalih 33 % pa za stanovanja.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra, št. 5/85)

Z DRAVJE

POKVARJENA HRANA — BOTRA MNOŽIČNIH INFEKCIJ

Človek se prične starati ob rojstvu, rastlina »starati« oz. propadati, ko jo odtrgamo, sadež, ko ga oberemo, meso živalskega porekla pa potem, ko smo prekinili življenjske tokove s telesom živali. V fiziološkem smislu torej nikdar ne moremo reči, da je človek absolutno mlad, sadež svež, meso, zelenjava, mleko popolnoma sveži, brez procesa staranja oz. propadanja, kajti tisti trenutek, ko nekaj zaživi, se že začne tudi starati. Pojem staranja ima še posebej velik pomen, če ga povežemo s pojmom ljudske prehrane, s trudom človeka, da bi si ustvaril zadostne količine hrane in da bi jih znal in uspel očuvati čim dalj časa takšne, da bi bile brez nevarnosti za njegovo zdravje.

Ze pračlovek je vedel, da mora divjačina, ki jo je ujel na lovu, če hoče vsaj nekaj dni zadržati njeno užitnost, shraniti v hladne zemeljske ali skalnate jame, jih posušiti na zraku, vetru, v senci itd., predvsem pa odstraniti drobovje. V poznejših obdobjih se je že posluževal konzervacije s pepelom.

Danes nam statistični podatki v Jugoslaviji povedo, da letno propade zaradi nepravilnega skladiščenja samo v državnih skladiščih 5 % žitaric, 15 % krompirja, 20 % sadja, 12 %

grozdja in 7 % mesa in mesnih izdelkov. Z drugimi številkami povedano pa to pomeni, da vsak Jugoslovan dnevno izgubi zaradi propadanja hrane okrog 400 kalorij v svoji prehrani ali približno 10 g beljakovin, 8 g maščob, 150 g ogljikovih hidratov, 90 mg kalcija, 20 mg C vitamina itd. Torej je trud človeka in družbe, da bi si ohranilo čim več hrane, razumljiv in potreben.

Mnogo nevarnejši in težji od navedenih ekonomskih vidikov so zdravstveni vidiki. Znano je, da svet mikroorganizmov, ki obdaja človekovo okolje (zrak, voda, zemlja), nezadržno napada poleg človeka tudi vse ostale »izdelke« narave: meso, mesne izdelke, mleko in mlečne izdelke, sadje, zelenjavo, pekarske in slaščičarske izdelke, sadne sokove, vino, med itd., skratka vse, kar služi človeku za prehrano. Višja zunanja temperatura, svetloba, vlaga, predvsem pa sonce, temu propadanju dodajajo svoje. Beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati in vitamini, ki so v omenjenih živilih, so ob prisotnosti toplote, svetlobe in vlage odlična hrana in podlaga za razvoj bolezenskih in nebolezenskih klic.

Kako postopamo z živili

Iz navedenega razloga je zelo pomembno, da vemo, koliko časa

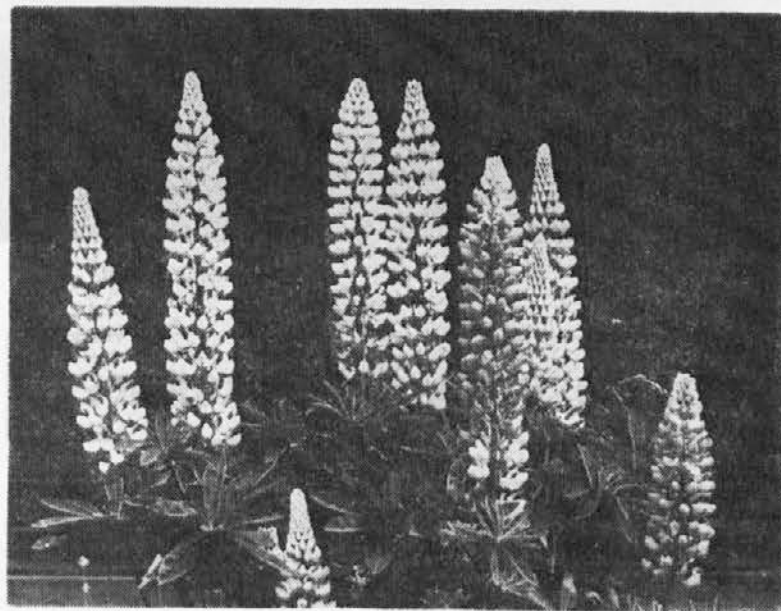
je posamezno živilo oz. obrok hrane uporaben, zdravju neškodljiv. Osnovno načelo, ki ga moramo upoštevati pri vseh živilih, je, da so shranjena v hladnem, rahlo mračnem prostoru, da je zagotovljeno kroženje zraka in da je onemogočen dostop mrčesu. Ravno tako je pomembno, da tista živila, ki sproščajo različne vonjave, ki vežejo ali sproščajo vlago (repa, zelje, meso, mleko), niso v istem prostoru in da mora biti načeloma vsako živilo (meso, ribe, zelenjava, mleko), ki ni čuvano v hladilniku ali zmrzovalniku, uporabljeno oz. toplotno obdelano najkasneje v 48 urah. Po tem času se mikroorganizmi v

Odperta čokolada, med, polnjene sladice itd. postanejo žarke (razkroj maščob), če so nekaj dni izpostavljene višji temperaturi in svetlobi. Tu se izredno hitro množijo bakterije (tudi bolezenske) in zato tako živilo tudi po tej plati postane škodljivo.

Če vse te napotke združimo v nekaj stavkov, potem lahko zapišemo:

POMNI

— Nobeno živilo organskega izvora ne sme biti izpostavljeno svetlobi in sobni temperaturi več kot 48 ur (kruh, mleko, ribe le 20 ur!)

Cvetne sveče

živilu razmnožijo že do take mere, da je le-to zdravju škodljivo (če so prisotne bolezenske klice, pride do zastrupitve s hrano). Po 48 urah (pri ribah celo po 18 do 20 urah) so tudi gnilobni procesi v živilu razviti do take mere, da je živilo nevarno za zdravje oz. pokvarjeno.

Ze pripravljen obrok se praviloma ne sme ponovno ohlajevati in pregrevati, ker to pogojuje množičen razvoj mikroorganizmov. Posebno nevarno za okužbo so različne mase seseklanega mesa (pleskavice, čevapčiči). Le-te smejo biti pripravljene največ 8 ur pred toplotno obdelavo. Enako velja za doma pripravljene različne majoneze in polnila, ki vsebujejo veliko beljakovin, sladkorja in maščob (jajca, mleko, pudingi, doma izdelane torte se smejo hraniti v hladilniku največ 48 ur, izven hladilnika pa 18 do 20 ur!).

Povrtine (solata, ohrovt, kole-raba, por itd.) so izredno podvržene propadanju. Biološka vrednost le-teh pade na sobni temperaturi in svetlobi v 20 urah na 50 % prvotne. Gnilobni procesi, ki jih spremlja množičen razvoj plesni in mikroorganizmov, so izredno hitri. Enako velja za nabrane češnje, jagode, maline in borovnice, če niso takoj po nabiranju vložene v hlad in temen prostor. Sem moramo vse-kakor prišteti tudi vse vrste svežih gob.

Kruh in večina pekarskih izdelkov (razen specialnih vrst artiklov), je praviloma užitnih brez nevarnosti za prebavne motnje (razvoj plesni) le 24 ur.

— Ze pripravljenih obrokov ne smemo ohlajevati in ponovno pregrevati!

— Shrambe morajo biti zračne, okna zamrežena, temperatura največ od +12 do +14° C!

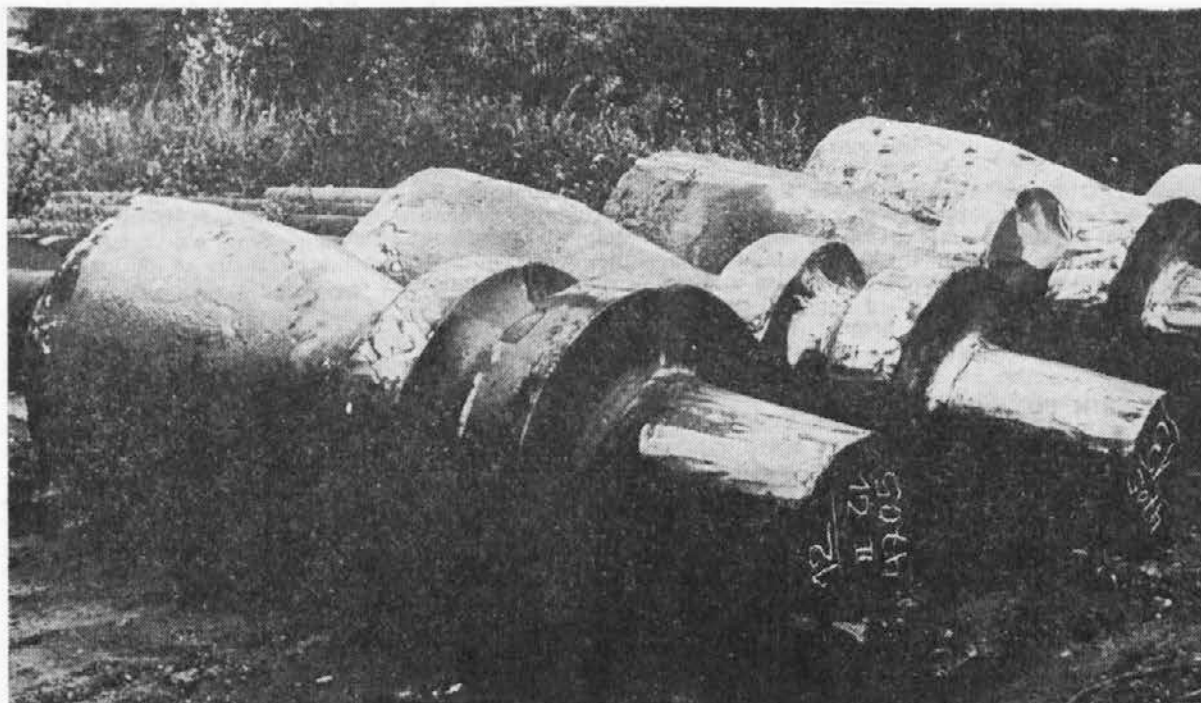
— Masa za čevapčiče, pleskavice, kaše, pudingi, majoneze itd. se morajo uporabiti najkasneje v 8 urah!

— Na potovanja, vikende in izlete jemljemo samo toplotno obdelana živila, konzervirana živila, sveže sadje, pasterizirano mleko (alpsko), zaprte sokove itd., nikakor pa ne »šunkn« žemlje s svežo salamo in surovim maslom, malinovec v litrski steklenici ali kak obrok v porciji!

— Glavno solato, krompir, večje količine sadja in druge zelenjave, ki smo jo vzeli s seboj na letovanje v počitniški prikolici na morje, lahko brez skrbi vskladiščimo v plitvo zemeljsko vdolbino, ki jo skopljemo v bližini kolesa (gume) z notranje strani na vzhodni strani neba. Živila zaščitimo s kartonom ali časopisnim papirjem. Živilo ostane uporabno do 6 dni.

Za zaključek še to. Pri prehranjevanju, pri pripravi in ohranjanju hrane naj nas vodi načelo: mikroorganizmi so povsod! Najraje se prehranjujejo z isto hrano kot človek, zato jih ne spustimo v bližino in jim ne dovolimo, da nam pojedjo tisto, kar smo pripravili zase!

Jernej Glavič

Dragoceni pokali

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

PRIJATELJSKO POKALNO SREČANJE V KEGLJANJU

Društvo upokojencev Ravne je 6. junija 1985 gostilo ekipo kegljačev iz pobratenege društva upokojencev Ruše. Pomerili so se za prehodni pokal v kegljanju na kegljišču DTK na Ravnah. Za vsako ekipo je nastopilo po šest tekmovalcev, vsak pa je imel na voljo po 100 lučajev.

Zmagala je domača ekipa z 2481 podrtimi keglji pred gosti z 2241 podrtimi keglji. Kegljachi DU Ravne so že drugič zaporedoma osvojili prehodni pokal. Pri posameznikih so bili med domačini najboljši: Jože Kotnik s 433, Jože Samec 425 in Jože Grabner s 418 podrtimi keglji. Pri gostih so bili najboljši Just Poropat 407, Alojz Mavrič in Ivan Potočar s 379 podrtimi keglji.

PRVI LETOŠNJI IZLET UPOKOJENCEV

Društvo upokojencev Ravne je za svoje člane pripravilo izlet 16. maja 1985. Udeležilo se ga je 27 upokojencev.

Najprej so si ogledali Kostanjevico na Krki, najstarejše dolensko mesto in najmanjše mesto v Sloveniji. Listine jo kot mesto omenjajo že l. 1252. Kostanjevica je bila središče velikega spanheimskega gospostva. V neposredni bližini so dali sezidati mogočen samostan, in naselili v njem cistercijance iz Vetrinja na Koroškem. Ko je rod Spanheimov izumrl, je kostanjeviška posest prehajala iz rok v roke raznih grofov. Turški vpadi so naredili konec njene blaginje. Samostan je cesar Jožef II. l. 1786 razpustil, njegova posestva so prešla v upravo verskega sklada.

Ogromni grad, nekdanji samostan, je eden naših najpomembnejših kulturnih spomenikov. Slikovite so obežne arkade in cerkev s krasnimi gotskimi oboki in stebri. Poleti prihajajo sem ki-

parji na mednarodni simpozij Forma viva.

Ko so si naši upokojenci ogledali vse zanimivosti, so se odpeljali v Dolenjske Toplice, kjer so imeli kosilo.

Dolenjske Toplice so čedna vas ob izviru tople vode, nad katerim je urejeno najstarejše dolensko termalno zdravišče. Poleg zdraviliškega kopališča so zgradili tudi odprt športni bazen s toplo vodo. Ker je bilo tu med okupacijo veliko bojov in sedež mnogih političnih in vojaških ustanov, so uredili tudi krajevni muzej narodne osvoboditve.

Zadnja postaja tega izleta je bil ogled Baze 20 v partizanskem Rogu. V časih najbolj črnega svetovnega mraka je v teh stoletnih gozdovih utripalo srce svobodne Slovenije. Ostali so pomniki in večni gozdovi, ki dajejo mir in spokojnost tistemu, ki gre skozi s spoštovanjem.

V partizanskem Rogu so bili sedeži vodstva osvobodilnega boja in njegovih organov — partijska šola — glavni štab grupe odredov in štab korpusa — kurirske postaje — bolnišnice — ti-

skarna in tehnike — delavnice — skladišča — skrita zaklonišča — grobišča, danes spomeniki in spominske plošče. V Rogu so nastajala partizanska taborišča že leta 1941. Rodovi, ki prihajajo, hranijo spomin na minule čase in dogodke, katerih prizorišča v prelepi dolini Krke in Dolenjskih Toplicah lahko obišejo kadarkoli.

Polni vtisov s tega izleta so se upokojenci v večernih urah vrnili domov.

OBČINSKO PRVENSTVO V KEGLJANJU

ZTKO je 1. in 8. junija 1985 na DTK na Ravnah izvedla občinsko prvenstvo v kegljanju »super liga«. Udeležilo se ga je 9 moških in dve ženski ekipi, med njimi tudi moška ekipa Društva upokojencev Ravne. Vsaka ekipa je štela 6 tekmovalcev, vsak tekmovalca pa je imel na razpolago 100 lučajev mešano na vsak tekmovalni dan.

Ekipa DU Ravne je podrla prvi dan 2425, naslednji dan pa 2427, skupaj 4852 kegljev. Posamezniki so kegljali tako: Jože Kotnik 864, Franc Kranjc 839, Jože Samec 815, Lojze Breznik 789, Adolf Hanuš 773, Jože Grabner 772.

Ervin Wlodyga

KULTURA

KULTURNA KRONIKA

PRIREDITVE NA DOMAČIH ODRIH

1. in 2. junija je bil na Prevaljah 3. mednarodni festival industrijskega, obrtnega in etnološkega amaterskega filma. Med 42 filmi iz šestih držav so se domači filmi dokaj dobro odrezali. Film *Prejec* avtorjev Stanka Ciglerja, Vilija Vilerja in Mira Konečnika je dobil bronasto plaketo v konkurenci odraslih, med

filmi, ki so jih ustvarili mladi do 15 let, pa sta bila nagrajena dva. Film *V hlevu* je dobil zlato, *Računalnik z napako* pa bronasto plaketo. Avtorji obeh so člani filmskega krožka COŠ Koroški jeklarji z Raven.

7. junija je mladina tozda SGV priredila v Titovem domu na Ravnah kulturni večer. Nastopili so člani ravskega pihalnega orkestra, pevski zbor Fužinar, KUD

Bratstvo, popevkarska družina Peter in narodnozabavni ansambel Koroški jeklarji. Izkupiček od prireditve je mladina podarila Domu starostnikov v Črneh.

Istega dne je bil na Prevaljah 3. letni koncert tamburaškega orkestra.

10. junija so v Likovnem salonu na ravenskem gradu odprli razstavo Otrokova in vzgojiteljeva ustvarjalnost. Sodelovali so vsi vrčci ravenske občine.

11. junija je bil v Titovem domu na Ravnah javni nastop učencev glasbene šole.

15. junija je bil v kulturnem domu Prežihov Voranc v Kotljah večer ljudske in umetne pesmi. Z domačim zborom Hotuljci sta nastopila še mešani zbor iz Pernic in moški zbor Selanci s Sel.

S tem večerom so Hotuljci slovesno zaokrožili prvo leto delovanja. Po uspešnih prvih nastopih in po večeru, polnem pevskega prijateljstva, smemo upati, da jih čaka še veliko plodnih pevskih let.

GOSTOVANJA

1. junija je folklorna skupina KUD Gozdar iz Črne gostovala na prireditvi Igraj kolo v Mokronogu.

2. junija sta na 2. področnem srečanju pihalnih orkestrorv v Trbonjah nastopila pihalna orkestra z Raven in s Prevalj.

Ravenski harmonikarski orkester pa je ta dan nastopil kot gost na predtekmovanju za zlato harmoniko Gorenjske v Begunjah. Nastopil je tudi 8. junija na predtekmovanju Koroške v Slovenj Gradcu.

Od 6. do 10. junija je folklorna skupina KUD Gozdar sodelovala na srečanju mladine in borcev »bratstvo in enotnost« v pobrateni občini Probištip.

7. junija je folklorna skupina Pastirčki s COŠ Koroški jeklarji nastopila na republiškem srečanju otroških folklornih skupin v Ljubljani.

8. junija je Pihalni orkester ravskega železarjev nastopil na srečanju pihalnih orkestrorv Slovenskih železarov.

13. junija so mežiške lutkarice prikazale v Slovenj Gradcu igrice Hiša tete Barbare.

14. junija je Koroški oktet gostoval v Ljubljani in s tem vrnili nastop pevkam Petrola.

Od 21. junija do 8. julija sta Franc Boštjan in Stanislav Bricekman razstavljala v Velenju, na memorialu Franca Leskoškak-Luka.

29. junija je prevaljski pihalni orkester nastopil v Krškem, folklorna skupina Šentanel pa na dravograjski ohceti, medtem ko je folklorna skupina KUD Gozdar gostovala na Kmečki ohceti v Ljubljani.

M. P.

NASVETI

Ne boj se tistega, ki govori, ampak tistega, ki molči.

Pusti ga, saj se ga ne prime drugo ko blato.

Rad ostani, kjer pojo, hudobni pesmi nimajo.

RAVENSKI TISKI OB 40-LETNICI SVOBODE

SVOBODI IN MIRU

S siceršnjim stanjem neprimerljivo bogata je bila izdajateljska dejavnost v ravenski občini letos maja, ob praznovanju 40-letnice osvoboditve in zadnjih bojev 2. svetovne vojne na Poljani. Izšlo je več publikacij priložnostno-praktičnega pa tudi trajnejšega pomena; npr. posebna številka Odločanja, Bibliografija NOB na Koroškem, Turistični vodnik po Mežiški dolini in še večjezična zloženska s kratko predstavitev Poljane in spominskega parka.

Indok center in organizacijski komitee proslave sta pripravila posebno številko **Odločanja**. V njem sta izšli uvodni razmišljanji Maksa Večka in Josipa Košuta o pomenu bojev na Poljani in zvezne proslave ob njihovi 40-letnici; Bine Bevc je razložil načrt zgraditve Spominskega parka svobode in miru ter Muzeja 15. maj na Poljani; Marjan Linasi pa je orisal NOB v Mežiški dolini od 1941. do 1945. leta. Predstavitvi pobratenih in prijateljskih občin sledita še povzetek članka Franceta Brenka o narodnem taboru leta 1935 na Poljani in koledar vseh prireditev v občini, posvečenih svobodi in miru. Na zadnjih straneh Odločanja so navedena še obvestila in napotki udeležencem proslave, med članki pa je posejanih več Ivičevih novinarskih zapisov.

Bežen pregled prispevkov pove, da hoče biti posebna številka **Odločanja**, ki je izšla pod geslom **Svobodi in miru**, hkrati praktičen priročnik obiskovalcem Poljane in dokument trajnejše vrednosti. Ker je dokaj skrbno urejena in opremljena s slikovnim gradivom, to tudi je.

OSVOBODITEV SEVEROVZHODNE SLOVENIJE IN POSLEDNJI BOJ NA POLJANI

Čeprav publikacija dr. Toneta Ferencina ni izšla na Ravnah, ampak sta jo izdala založba Komunist in Zavod SRS za varstvo naravne in kulturne dediščine v Ljubljani kot 46. zvezek zbirke Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, jo v tem zapisu kljub temu omenjamo. Izšla je namreč ob proslavi 40-letnice osvoboditve. Opisuje dogajanje pred koncem vojne na Štajerskem in Koroškem, s posebnim poudarkom na sklepnih bojih na Koroškem. Besedilo je strokovno zgodovinskega značaja in bo nepogrešljiv priročnik za vsakogar, kdor se bo zanimal za dogajanja v zadnjih dneh 2. svetovne vojne pri nas.

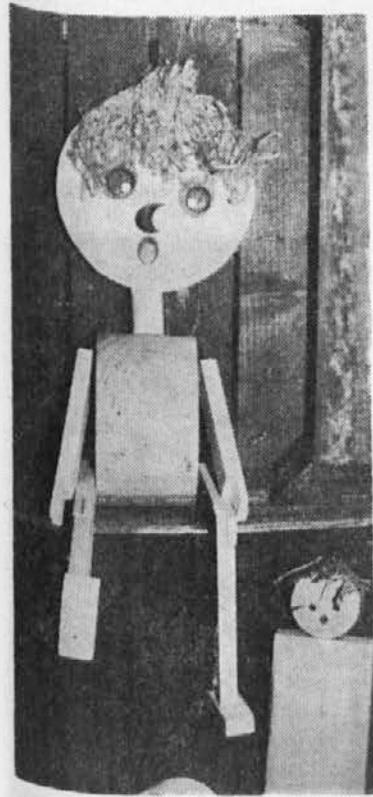
BIBLIOGRAFIJA NOB NA KOROŠKEM

Koroška osrednja knjižnica »Dr. Franc Sušnik« je ob 40-letnici osvoboditve izdala sad večletnega dela knjižničarke Marije Suhodolčan — **Bibliografijo narodnoosvobodilnega boja in fašističnega nasilja na Koroškem**.

Mimo internih glasil delovnih organizacij, ki redno izhajajo le v Zvezni Ravne in Rudniku svinca in topilnici Mežica, in občinskega Odločanja, ki je namenjeno predvsem delegatom, izhajajo v občini Ravne na Koroškem bolj malo publicističnih, strokovnih, literarnih in drugih besedil v tiskani obliki za odrasle.

Najpogostejši so bilteni oziroma brošure ob spominskih obletnicah društev in organizacij. Besedila v njih so delno literarnega, delno memoarno-dokumentarnega značaja. Po kakovosti, tehtnosti, oblikovni opremljenosti in jezikovni skrbnosti so te publikacije zelo različne; nekatere se, vsaj z nekaterimi prispevki, pomembno zapisujejo v tok kulturne dejavnosti naših krajev, za druge pa bi bilo skoraj mogoče reči, da bi bilo boljše, ko ne bi izšle, ali ko bi namesto knjižice dobili v roke samo list s sporedom prireditve.

OTROKOVA IN VZGOJITELJEVA USTVARJALNOST

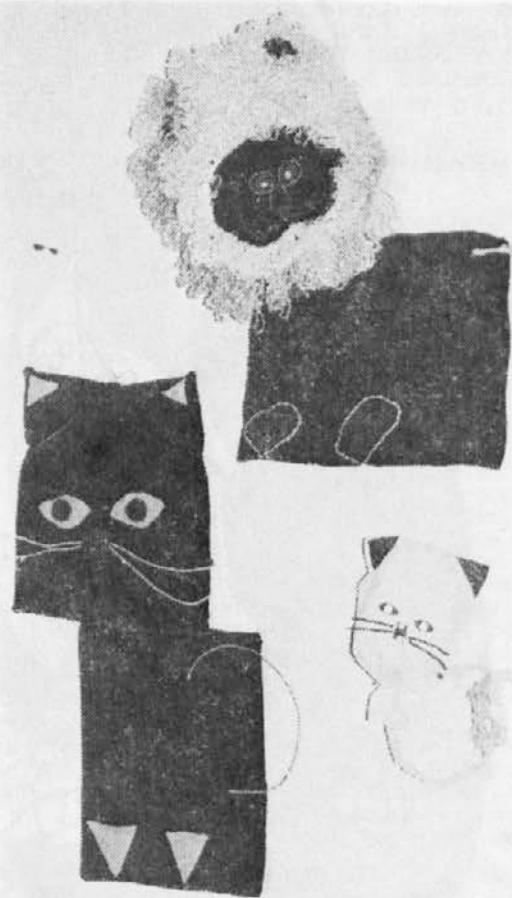

Šolsko leto 1984/85 je bilo v vrtcih posvečeno ustvarjalnosti. Ne le likovni, tudi besedni, glasbeni, plesni.

Namesto vsakoletnega živ-žava so se zato vzgojitelji ravenske občine odločili, da del svojih in otroških likovnih dosežkov razstavijo. Videli smo jih lahko sredi junija v ravenskem Likovnem salonu.

H. M.

Blazinice

To obsežno delo je opravila Suhodolčanova na podlagi listkovnega gradiva, ki ga že vrsto let zbira Koroška osrednja knjižnica, pomagala pa si je tudi s podatki iz drugih bibliografij in neposredno iz časopisov in raznih publikacij.

Bibliografija obsega besedila, ki so izšla ali se nanašajo na občine Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec ter avstrijsko Koroško in zajema prispevke, ki so izšli od leta 1942 do konca aprila 1985. Poglavlja so urejena po letih in po abecedi avtorjev ali stvarnih naslovov.

Bibliografija ni golo naštevavanje bibliografskih podatkov. Glavno teži in pomen ji dajejo anotacije, kratki opisi vsebin ali življenjskih poti obravnavanih oseb. S tem je imela avtorica največ dela, saj je morala vsa dela, za katera navaja bibliografske podatke, vsaj pregledati. V knjigi je 6083 bibliografskih enot, nekatere so večdelne.

V prvem poglavju so zbrane bibliografije (nekatere med njimi so delo iste avtorice), ki jih je Suhodolčanova v celoti ali del-

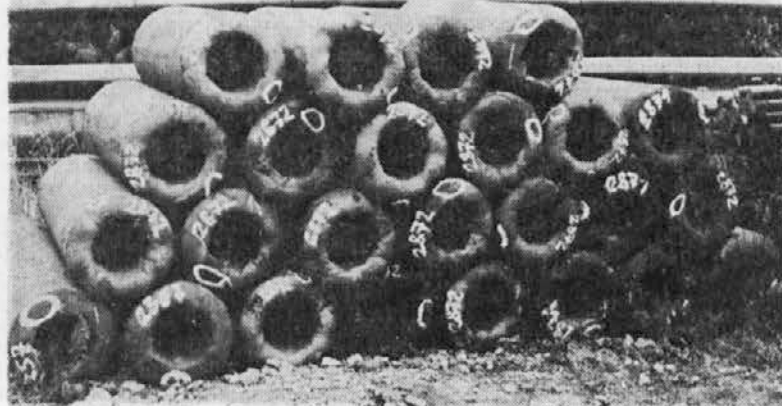
no uporabljala pri svojem delu, v drugem samostojni tiski, v tretjem, najboljše, pa prispevki v časopisju, zbornikih in knjigah. To poglavje je razdeljeno na trije manjši — Narodnoosvobodilni boj in fašistično nasilje, Bibliografije in Razno.

Pomemben del knjige predstavljajo tudi kazala, saj so urejena zelo priročno za vsakogar, ki išče podatke o knjigah, člankih in ljudeh, povezanih z narodnoosvobodilnim bojem na Koroškem. Podatke je mogoče iskati v imenskem, stvarnem ali krajevnem kazalu.

Že po tem kratkem opisu je mogoče sklepati, da je delo temeljito in skrbno opravljeno, njegovo uporabljivost, ki je tu in tam kaka tiskovna napaka ne more zmanjšati, pa bo gotovo potrdil in še povečal — čas.

TURISTIČNI VODNIK PO MEŽIŠKI DOLINI

Miroslav Osojnik je spisal priročnik in že dolgo težko pričakovano knjižico **Turistični vodnik po Mežiški dolini**. Z veseljem so

Skladovnica

Silvester Kresnik-Sivc, Hruškov list, linorez

jo sprejeli tako domačini kot gostje od drugod, še posebej tudi obiskovalci proslave na Poljani.

Knjiga bralcu v kratkih besedah predstavi poglobitvene zemljepisne, kulturno-zgodovinske in turistične zanimivosti Mežiške doline in posameznih krajev v njej. Človek bi težko verjel, da je mogoče v taki drobni knjižici predstaviti res vse, kar imamo vrednega, od prazgodovinskih predmetov, najdenih na poljih, gradbiščih in v rečnih naplavinah, mimo kulturno-umetniških del in spomenikov do pomnikov NOB in naravne dediščine. Seveda so možnosti odvisne od metode. Turistični vodnik pač nima namena ocenjevati, dokazovati in razglablјati, ampak stvari, kraje in ljudi samo predstaviti in tu in tam dodati še priporočilo bralcu, naj si opisano ogleda ter vrednost in lepoto spomenika, kraja, veličino človeka — sam občuti in dojame.

Čeprav je zaradi množice stvari v knjigi veliko naštevanja, besedilo ni pusto, saj je napisano v tekočem, značilnem Osojnikovem nekoliko literarizirajočem slogu. Prežeto je z ljubeznijo domačina do svoje dežele in kulture, zato je že po svojem osnovnem tonu navdušujoče in vabeče, kakor je za turistični vodnik tudi primerno.

Knjiga je opremljena še s turističnimi informacijami — z naslovi in podatki o gostinskih organizacijah ter o turističnih kmetijah v občini. Končujeta jo zbirka barvnih fotografij — upodobitev naših krajev, ljudi in znamenitosti, ter zemljevid Mežiške doline.

V vodniku je torej vse, kar potrebuje turist za prvo informacijo o pokrajini, ki jo obišče. Pazljivejši bralec bo v njem še marsikaj pogrešal in našel tudi nedoslednosti in napake. Tako te npr. v kapelici ob mostu čez Suho na Ravnah namesto kipa Pietta pozdravlja sv. Janez Nepomuk, podvomiš o užitni hotuljski »kiseli vodi« (že dolgo ni bilo slišati zanjo) in o možnostih tamkajšnjega zdraviliškega turizma, zgroziš se, ko se spomniš na čase, ko si se v Koprivno vozil še po makadamu, saj zdaj je že nekaj let speljan asfalt prav v njeno osrčje. Domačinu se zdi tudi krivično, da je avtor z dvema stavkoma odpravil obe koprivski cerkvi, saj je vsaka zase zagotovo vredna več od katerekoli čebelnjaka v Mežiški dolini. In če bežno preletiš fotografije, mimogrede opaziš, da kašča na sliki št. 80 zagotovo ne stoji pri Fajmutu v Topli, kvečjemu pri Florinu. V zvezi s fotografijami še pripomba: Za turista, ki

naših krajev ne pozna, bi bilo bolj priročno, ko bi bile slike razporejene kot ilustracije med besedili, saj najbrž marsikateri ne zna sam najti zveze med besedilom in slikovno podobo.

Pa dovolj o pomanjkljivosti. Delo je pionirsko in si jih nekaj že sme privoščiti. Veseli smo, da ga imamo. Upajmo, da bo več v rokah kot na knjižni polici. Mojca Potočnik

TITO

Leta 1978 smo z našim pihalnim orkestrom tekmovali v majhnem, toda zelo muzikalnem mestu Kerkrade na jugu Holandije (v bližini nemške meje — Aachen). Mesto je zelo čisto in prijazno, šteje okrog 36.000 prebivalcev, nekaj glasbenih šol, večje število pihalnih orkestrom in pevskih zborov — skratka, mesto zvoka in glasbe.

Člane posameznih orkestrom iz oddaljenejših krajev (nad 200 km) sprejmejo v dvodnevno polno oskrbo posamezne domače družine. Ker Kerkrade nima letališča, smo se iz našega aviona izkrcali že nekaj desetnih kilometrov prej. Tam so nas že čakali zastopniki pripravljalnega odbora. Po vkrcanju v avtobuse smo se kaj hitro znašli pred eno izmed dvoran, ki nam je bila na razpolago za vaje in dnevno bivanje. V dvorani je bilo zbranih že lepo število meščanov obojega spola, da bi odpeljali domov

goste, ki jim bodo dodeljeni. Za prijavi je moral vsak orkester označiti število ženskih članov, poročenih dvojic in morda še kakšne posebnosti. Zakonski par, ki naju je z ženo sprejel, je stalnoval v neposredni bližini dodeljene nam dvorane. V »novem domu« naju je zelo prisrčno sprejela starejša gospa, mati najinega gostitelja. Pokazala nama je spalnico in umivalnico ter naju povabila k večerji.

Komaj smo dobro zajeli prve žlice, so se odprla vrata jedilnice in pojavil se je morda 13—14 leten fantič. S pogledom nas je preletel, po obrazu se mu je razlezel širok nasmeh, s prstoma usmerjenim na naju je vzkliknil:

»TITO!«

Po njegovem razumevanju midva torej nisva bila iz Slovenije ali Jugoslavije, temveč od tam, kjer je Tito.

Jožko Herman

SVEŽI VETER FILMSKE DEJAVNOSTI NA OŠ KOROŠKI JEKLARJI

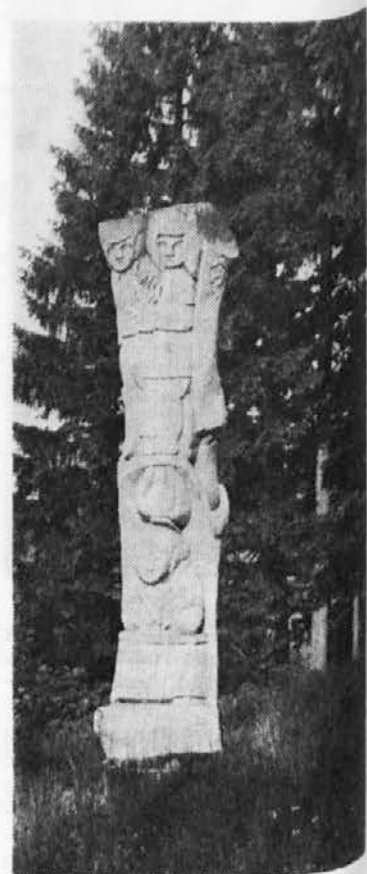
V šolskem letu 1984/85 je na osnovni šoli Koroški jeklarji na Javorniku začel delovati nov, filmski krožek, kar pomeni v sicer bogati občolski dejavnosti na celodnevni šoli pomembno osvežitev. Še posebej zato, ker je krožek v tem kratkem obdobju svojega delovanja dosegel že pomembne uspehe. Na mednarodnem festivalu etnološkega in obrtnega filma je namreč prejel zlato plaketo za film V hlevu in bronasto za film Računalnik z napako. Slednji se je uvrstil tudi na zvezno tekmovanje mladih tehnikov v Budvi in tam dobil srebrno medaljo. Kritiki so pohvalili predvsem njihov svojski filmski izraz.

Krožek vodi član Koroškega kino-kluba s Prevalj Danilo Golob, ki je povedal, da člane filmskega krožka (letos jih je bilo 7 — dva iz osmih in pet iz sedmih razredov) družijo predvsem veliko veselje do te dejavnosti, pri delu pa jih ovira pomanjkanje tehničnih možnosti in denarnih sredstev. Po uspehih sodeč ne bi smeli niti pomisliti na težave pri delu. Ker pa so po besedah vodja krožka te celo velike, to še toliko bolj dokazuje, da je uspeh resnično sad zavzetega dela krožkarjev.

Da ne bomo o težavah samo razmišljali, povejmo, da šola nima niti filmske kamere niti študijske opreme, težko najde celo denar za filme, zato so morali tudi z njimi skrajno varčevati. Tri četrtine časa so namenili razglabljanju in pogovorom o tem, kako slikovno in filmsko rešiti posamezne probleme, le četrtino časa so smekali in opremljali filme. Po eni strani je tak način dela zagotovil skrajno racionalnost, po drugi pa je mladim filmarjem omogočil premalo izkušenj s filmanjem. Kakorkoli že, plakati in medalja dokazujejo, da je bil način dela primerno izbran, v danih razmerah pa tudi edino mogoče.

Za naprej bi Danilo Golobu in njegovim varovancem (upamo, da se jim bo v prihodnjem šolskem letu pridružilo še več mlajših) želeli, da bi dobili več sredstev in boljše možnosti za delo, predvsem pa, da jim ne bi uplahnilo veselje do te lepe in zanimive dejavnosti.

Mojca Potočnik

Prežihu v spomin

Rekreacija in šport

REKREACIJA IN ŠPORT V VALJARNI

Rekreativnega dela majskega srečanja na Ivarčkem se je udeležilo 53 valjarjev. Rado Šrot je bil drugi pri kegljanju.

Valjarna je v rokometnem prvenstvu železarne osvojila tretje mesto.

18. 5. je ekipa v malem nogometu dosegla velik uspeh na mednarodnem turnirju v Mariboru. Med osmimi moštvi so naši valjarji izgubili šele v finalu po izvajanju kazenskih strelav proti TAZ Trnavi iz ČSSR in osvojili drugo mesto.

Trije nastopi — trije pokali

Na trimskem plavanju je predpisano progo preplavalo 26 delavcev.

6 valjarjev se je udeležilo populčnega teka Svobode in mira okrog Čečovja, v članski konkurenci pa je valjar Tahiri Vehbi celo zmagal.

Po vpisni knjigi sodeč valjarji pridno kegljajo na DTK in planinarijo. Udeležili so se pohoda okoli Uršlje gore.

Tomi Šater

MINI TURNIR V KEGLJANJU — »SVOBODA IN MIR« — POLJANA '85

V okviru praznovanja 40. obletnice osvoboditve in zadnjih bojev v drugi svetovni vojni na Poljani je IO OOS tozda Komerčiala priredil mini turnir v kegljanju na kegljišču Družbenega doma na Prevaljah. Sodelovale so štiri moške in štiri ženske ekipe. Moški so tekmovali v disciplini 4x100 lučajev, ženske pa 4x50 lučajev. Tekmovanje je bilo zelo borbeno in fair, zmagovalec pa je bil znan šele po zadnjem tekmovalcu.

Rezultati moški ekipno: 1. TOZD TRO Prevalje 1599, 2. TOZD Komerčiala 1589, 3. TOZD Industrijski noži 1541, 4. TOZD Jeklolivarna 1442.

Ženske — ekipno: 1. SO Ravne 781, 2. Del. skupn. Računovodstvo 657, 3. TOZD TRO Prevalje 644, 4. TOZD Komerčiala 625.

Moški posamezno — 1. Tomo Banko, Komerčiala 454, 2. Ivan Mlačnik, Ind. noži 413, 3. Jože Golob, TRO 413 itn.

Ženske posamezno — 1. Ivanka Sabljar, TRO 196, 2. Medika Prinčič, Del. skup. računovodstvo 185, 3. Franja Gašper, SO Ravne 176 itn.

Najboljša moška in ženska ekipa sta prejeli pokala v trajno last, prvi trije posamezniki in po-

sameznice pa medalje. Takšnih tekmovalj si še želimo.

Zahvaljujemo se IO OOS tozda Komerčiala in njegovemu predsedniku za finančno pomoč, športnemu referentu tozda pa za uspešno izvedbo tekmovalja.

Lojze Kamnik
TOZD Komerčiala

REKREACIJA V TOZDU JEKLARNA

V maju je tozd Jeklarna imel več srečanj, internih tekmovalj in tekmovalj v okviru železarne.

16. 5. 1985 se je s finalno tekmo med tozdoma Industrijski noži in Jeklarno končalo prvenstvo železarne v rokometu. Jeklarna je zasedla drugo mesto, kar je velik uspeh za nas. Rezultat je bil 19:25 za nože.

V začetku maja se je končalo prvenstvo Jeklarne v kegljanju. Imeli smo več terminov za kegljanje, tako da so se ga lahko udeležili tudi sodelavci, ki delajo na štiri izmene. Rezultati: 1. Miran Špegu 654, 2. Oto Hafner 617, 3. Blagoje Stamenkovski 572.

18. maja smo imeli že tradicionalno srečanje v nogometu med ekipama Preseka — Dravsko Središče in Plavimi 9 iz Prekopa. Na prevajškem nogometnem igrišču smo odigrali vse tekme z rezultati: Preseka:Jeklarna 0:1, Plavih 9:Preseka 2:0, Jeklarna:Plavih 9:3:0.

25. maja smo imeli uspelo srečanje z Brodospasom iz Splita. Tekmovali smo v šahu, malem nogometu in kegljanju. Pri šahu in kegljanju je bil rezultat neodločen, v nogometu pa je zmagala Jeklarna 7:1.

Boris Kotnik

KOŠARKA

TOZD Družbeni standard je organiziral prvenstvo železarjev v košarki. Tekmovalja se je udeležilo 12 ekip. Po predtekmovalju so se v finale uvrstile tri ekipe, ki so igrale vsaka z vsako. Najuspešnejša je bila ekipa TOZD TRO, ki je premagala oba nasprotnika, druga je bila ekipa TOZD Valjarna in tretja ekipa ETS.

KEGLJANJE

TOZD Družbeni standard je 15. in 16. junija priredil ekipno prvenstvo železarjev v kegljanju. Tekmovanje je uspelo tako organizacijsko kot množično. Ženske so bile sicer skromnejše, nastopale so le tri ekipe, zato pa je v moški konkurenci nastopilo kar 41 ekip, skupno torej 44.

Rezultati: ženske — 1. TOZD TRO 698, 2. Del. skupnost za računovodstvo 657, 3. TOZD Komerčiala 621.

Moški — 1. TOZD Komerčiala 1702, 2. TOZD Sid I 1689, 3. TOZD TRO III 1642, 4. TOZD Valjarna II 1641, 5. TOZD KK.

Franc Golob

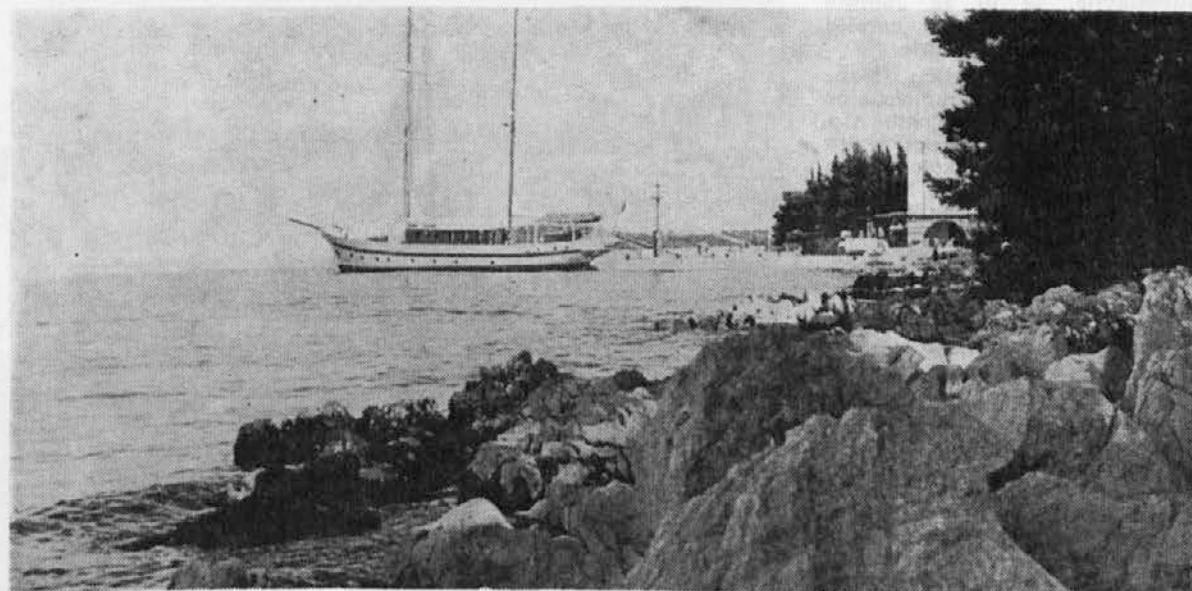
25 LET TVD PARTIZANA MISLINJA

Takšne akademije, kot smo jo doživeli ob 25-letnici TVD Partizana Mislinja v juniju, ne doživiš vsak dan. Odlikovala se je tako po prisrčnosti kot tudi po prikazu številnih sekcij ter ostale dejavnosti TVD Partizana. V vseh teh letih je Partizan vzgojil celo vrsto dobrih, celo vrhunskih športnikov od Branka Vioda do Andreje Šverc. Ustanovili so tudi nekaj sekcij, od karateja, smučanja, odbojke, nogometa, kolesarjenja do kegljanja, ki je v zadnjem času doseglo izjemno velike rezultate tako v slovenskem kot v državnem merilu. Vsa leta od začetka Partizan uspešno vodi dr. Stanko Stoporko, ki je gonilna sila vsega naprednega športa v Mislinji. Ravno po njegovih zaslugi je Mislinja dobila kompleks skakalnic, med njimi tudi plastično, in še nekaj objektov. Na koncu akademije so podelili priznanja nekaterim najbolj zaslužnim športnim delavcem v obliki tradicionalnih kegljev, TVD Partizan Mislinja pa je prejel ob tem jubileju tudi posebno priznanje TVD Partizana Jugoslavije.

Silvo Jaš

LETNE ŠPORTNE IGRE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Storski železarji so bili letos prireditelji prvenstva slovenskih železarjev, ki so se pomarili v malem nogometu, odbojki, kegljanju, balinanju, streljanju in šahu. Ravenčani so imeli največ uspeha v odbojki in kegljanju, kjer sta tako moška kot ženska ekipa osvojili prvi mesti. Odbojkarji so v finalu premagali Jeseničane z 2:0, z istim rezultatom pa so dekleta premagale štorsko ekipo. Poleg ekipnih zmag kegljavcev in kegljavk iz Železarne Ravne, so se le-ti izkazali tudi pri posameznih uvrstitvah. Silva Cigler je bila 1., Ivanka Sabljar 2., Erika Lesnik 7. in Silva Šteharik 16. Pri moških so se uvrstili Ferdo Paradiž na 3., Rajko Podojsteršek

Ob pomolu

Naši mladi upi

na 4., Ivo Mlakar na 6. in Ivan Borovnik na 10. mesto.

Manj uspeha so imeli ravenski železarji v ostalih panogah, saj so bili v streljanju in šahu zadnji, v malem nogometu pa predzadnji.

NAMIZNI TENIS

Ekipno prvenstvo mladincev Jugoslavije je bilo v Kumanozem, in sicer 1. in 2. junija. Namiznoteniška ekipa Fužinarja je v postavi Jamšek, Bezjak, Sirovina in Kotnik zabeležila imeniten uspeh z osvojitvijo 2. mesta v državi. Ravenčani so zmagali v svoji skupini brez izgubljenega srečanja, v finalnem obračunu pa so doživeli pričakovani poraz s prvim favoritom prvenstva Bagatom iz Zadra s 5:2. Darko Jamšek je bil med najboljšimi igralci na turnirju in si je skupaj z Lupulescom (Unirea) ter Primorcem in Karlovičem iz Zadra prislužil dres z državnim grbom. Tako bo nastopil za jugoslovansko mladinsko reprezentanco na EP v Haagu na Nizozemskem, ki bo od 13. do 23. julija. Potem ko je že sodeloval na evropskem prvenstvu na Švedskem v pionirski reprezentanci Jugoslavije, je to za Jamška kakor tudi za celoten koroški šport novo lepo priznanje.

V italijanskem Tržiču (Monfalcone) je bilo tradicionalno srečanje za pokal Julijskih Alp, kot so igralci namiznega tenisa poimenovali svoj vsakoletni turnir treh sosednjih dežel. Med 100 nastopajočimi so branili barve slovenske reprezentance tudi igralci Fužinarja. Jamšek je bil uspešen z zmago med mladinci in drugim mestom med člani, uspeh pa sta dopolnila še Špegel in Sirovina z uvrstitvijo v četrtfinale med člani in mladinci.

Mednarodno mladinsko namiznoteniško prvenstvo Italije je bilo 22. in 23. junija v Vicenzi, udeležili pa sta se ga obe reprezentanci Jugoslavije. Pri fantih je uspešno nastopal tudi Ravenčan Jamšek, ki je v izjemno močni konkurenci — zraven so bili tudi Kitajci, Švedi in številne druge odlične reprezentance — dosegel uspeh z 2. mestom v dvo-

jicah skupaj s Karlovičem iz Zadra. V finalu sta jih premagala najboljša jugoslovanska mladinceva Lupulescu in Primorac. V igri posameznikov je Jamšek izpadel v tretjem kolu. Najprej je premagal enega od odličnih kitajskih igralcev, nato pa izgubil s Francozom Gatiennom, ki je bil na koncu 3.—4.

KEGLJANJE

Končalo se je prvenstvo koroške regije v dvojicah. Pri ženskah sta naslov prvakinj osvojili Ermenčeva in Slaničeva iz Slovenj Gradca pred Lesnikovo in Merkačevo iz Fužinarja ter Saberčnikovo in Sabljarjevo iz Korotana Prevalje. Med moškimi sta z minimalno prednostjo štirih kegljev zmagala Rajko Podojsteršek in Ivan Borovnik pred Mihaelom Lesnikom in Silvom Belajem (vsii Fužinar), na tretje mesto pa sta uvrščena Slovenjgradčana Korošec in Strašek. Prva dva para tako pri moških

kot pri ženskah sta se uvrstila na republiško prvenstvo.

Ob koncu junija je koroška območna tekmovalna skupnost izvedla posamezno prvenstvo za kegljavce in kegljavke. Prvo kolo je bilo na 8-steznem kegljišču na Ravnah, v vodstvu pa so — pri ženskah: Prinčičeva s 452 podrtimi keglji, pred Ciglerjevo 430 in Spanželovo 426. Pri moških je presenetil Ivan Borovnik, ki je podrl kar 926 kegljev, drugi je Podojsteršek 894, tretje mesto pa delita Slovenjgradčan Struc in Strmčnik iz Korotana Prevalje z 893 keglji. Med mladinci sta v vodstvu Fužinarjeva tekmovalca Borko in Grabnerjeva.

V juniju je potekalo ekipno občinsko prvenstvo za moške v kegljanju. Po dveh nastopih so pričakovano zmagali tekmovalci Fužinarja pred Intesom in Železarno Ravne (Tozd Stroji in deli). Med posamezniki je bil najboljši Strašek iz Intesa z 921 keglji.

pred Podojsterškom Fužinar 900 in Kreuhom Intes 900.

Po izločilnih nastopih v Koroškem se je uvrstila v slovensko reprezentanco tudi kegljavka Fužinarja Medika Prinčič. Ekipa Slovenije je nato uspešno nastopila v avstrijskem Leobnu na troboju Stajerska, Železna županija in Slovenija. Kegljavke naše reprezentance so bile prve nastop Prinčičeve za reprezentančne barve pa je lepo priznanje kegljaškemu športu na Koroškem. Kandidat za moško vrsto Slovenije je bil tudi Silvo Belaj, ki pa v izločilnih nastopih ni bil uspešen.

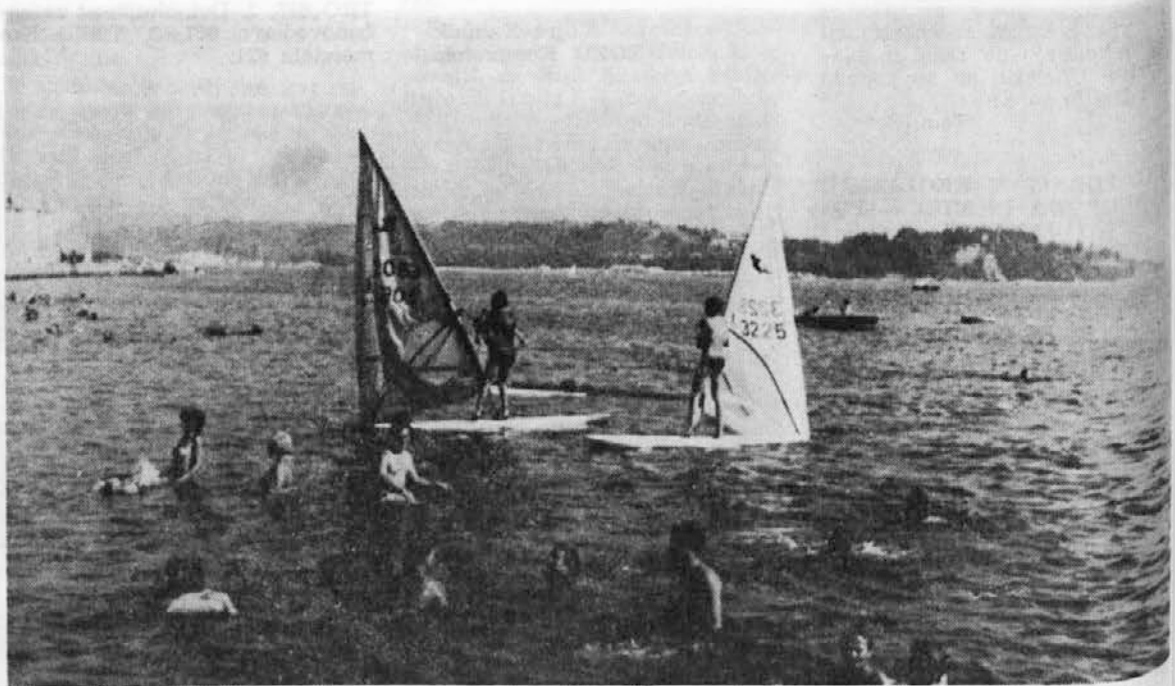
ROKOMET

S prepričljivima zmagama nad Delozo/Polano 19:11 in Mlinotom iz Ajdovščine 24:19 na domačem igrišču so rokometarji Fužinarja končale prvenstvo v enotni republiški ligi na odličnem 7. mestu. Igralke trenerja Borisa Kotnika so tako dosegle daleč najboljšo uvrstitev v dosedanjih nastopih v republiških ligah. Za uspeh so zaslužne zlasti starejše ključne igralka Brglezova, Anita Zafošnik, Kotnikova, Praznikova ter posebej vartarka Drenova, ki je z dobrimi obrambami prispevala k uspehu svoje ekipe. Vse bolj pa so se v letošnji sezoni uveljavljale tudi mlade, sestre Rek, T. Zafošnik, Hudobrennikova, Grdobeljnikova, Nabernikova in še nekatere, ki se želijo dokazati z igrami.

Fužinarjevi rokometarji so prvenstvo v II. republiški ligi končali na 4. mestu, torej veliko slabše, kot so si mnogi od sedanjih ekipe nadejali. V zadnjih dveh prvenstvenih nastopih v Veliki Nedelji 25:22, doma pa so premagali Branik 34:27. Naslov prvaka so osvojili rokometarji Partizana iz Slovenj Gradca, ki so se tudi uvrstili v enotno republiško ligo, pred Bakovci, Krogom, Fužinarjem, Vel. Nedeljo itd.

NOGOMET

Znatno pomlajeno in neizkušeno moštvo Fužinarja je zlasti v spomladanskem delu prvenstva

Živčav ob »fabriški« obali

v območni republiški ligi zaigralo veliko slabše kot jeseni. Obstajala je celo bojazen, da bodo fantje izpadli. To pa se na srečo ni primerilo, saj so varovanci trenerja Kokalja v zadnjih dveh prvenstvenih srečanjih zmagali, in to v Mariboru s Pobrežjem 2:1 in doma z Ojstrico iz Dravograda z 1:0. Prvenstvo so Ravenčani tako končali na solidnem 7. mestu.

Tako z igrami kot tudi z uvrstitvijo na 5. mesto pa so se izkazali mladinci Fužinarja, ki so nastopali v enotni republiški ligi. Res, da je bil izkupiček zadnjih treh kol igralcev trenerja Alojza Lasnika nekoliko slabši, v gosteh so premagali Koper s 4:1 in izgubili v Mariboru s Kovinarjem z istim rezultatom, poraz pa doživeli tudi doma z drugouvrščenim Mariborom s 3:4, toda v celoti so zlasti spomladi prikazali veliko obetavnega nogometnega znanja.

SMUČARSKI SKOKI

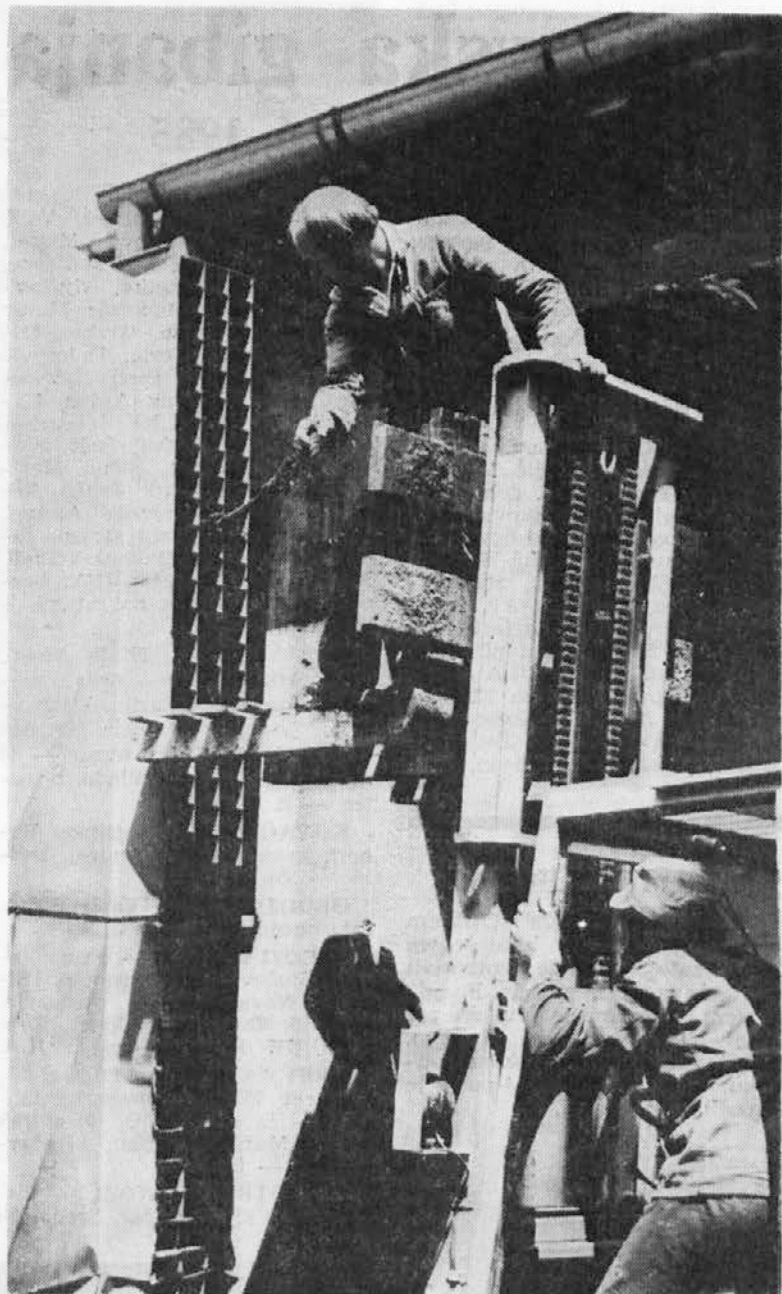
V Ljubljani so se konec junija zbrali smučarski skakalci iz doma vseh slovenskih kolektivov ter iz Celovca in Zahomca iz Avstrije. S svojim naraščanjem so opozorili nase tudi Ravenčani, posebej se je med najmlajšimi izkazal Andrej Zagernik, ki je osvojil prvo mesto med pionirji do 9 let, v starejši kategoriji pa je bil 7. Uspeh je dopolnil Aljoša Krivograd s 5. mestom med najmlajšimi. Med pionirji se je Erih Pečnik uvrstil na 5., Kristijan Svab pa na 7. mesto.

Mladi Fužinarjevi skakalci so nastopili tudi na meddruštveni tekmi v Framu pri Mariboru. Tokrat je bil v svoji kategoriji prvi Svab, četrti Pečnik in peti Jože Zagernik, med starejšimi pionirji pa Plešej četrti. Kaže, da se po nekajletnem mrtvilu tudi v Mežiški dolini obetajo skokom lepši časi. Lani zgrajena 30-metrška skakalnica iz umetne snovi v Dobji vasi tako že daje prve »sade«.

ZTKO OBČINE RAVNE PODELILA 167 PLAKET

V počastitev 40-letnice zmage in telesne kulture v svobodi je bil 6. junija slavnostni zbor športnih delavcev in športnikov Mežiške doline, na katerem so najzaslužnejšim za odmevne športne dosežke, organizacijsko in strokovno delo podelili 25 zlatih, 40 srebrnih in 102 bronasti plakete. Slavnostni govornik je bil predsednik SO Ravne Maks Večko, predsednik osrednje občinske telesnokulturne organizacije Jože Šater pa je nanizal uspehe ravenske telesne kulture in športnikov v preteklem obdobju. V minulih štirih desetletjih po vojni so športniki iz Mežiške doline osvojili kar 821 republiških, 304 državne in 18 naslovov balkanskih prvakov. Pri tem pa je 13 športnikov ravenske občine zastopalo Jugoslavijo na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih.

Ivo Mlakar

Na odprtem dvigalu

Kršitve delovnih obveznosti

Skupna disciplinska komisija je v aprilu in maju 1985 obravnavala naslednje kršitve delovnih obveznosti.

TOZD JEKLARNA

1. DELKIC JASMIN — pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta (večkrat v postopku).
2. TODOROVIC MILADIN — pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. MATIC MIRKO — pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
4. BASIC IZET — zidar livnih plošč, neopravičeno izostal z dela 11 dni, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.
5. HERNAH JANKO — skladišni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
6. CASL MILAN — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 1 dan, enkrat spal na delu in enkrat predčasno zapustil delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece.
7. BALCINOVIC SEFIK — pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, enkrat ni uporabljal čelade pri delu, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece.
8. RADOVANOVIC RISTO — nakladalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 3 mesece (večkrat v postopku).
9. GORENŠEK FRANC — pripravljalec za litje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto (ponavlja kršitve).

TOZD JEKLOLIVARNA

1. CURIC SLAVKO — čistilec, neopravičeno izostal z dela 1 mesec, prenehanje delovnega razmerja v tozdu Jeklolivarna.
2. BOZIC MIRAN — jedrar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. KUMER KRISTJAN — skladišni delavec, med delovnim časom užival alkohol, javni opomin.

TOZD VALJARNA

1. GEČ VLADO — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
2. POBERŽNIK STANKO — transportni delavec, kršil določila varstva pri delu, javni opomin.
3. PAVLOVIC MILAN — žerjavovodja, odklonil delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta.
4. BURZIC BEČIR — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 3 tedne, prenehanje delovnega razmerja v tozdu Valjarna.
5. PRAZNIK DRAGO — vezalec kolarjev, nedostojno se je obnašal do delavcev VNS, javni opomin.
6. ŠTEHARNIK JOŽE VI. — rezalec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
7. MARTIČ SLAVKO — brusilec, samovoljno vozil brez žerjavovodskega izpita, javni opomin.
8. VELIČ HASAN — žerjavovodja, odklonil delo, javni opomin.

TOZD KOVAČNICA

1. KANANOVIĆ HUSEIN — brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, zamujal na delo in predčasno zapustil delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
2. MIROSAVLJEVIĆ DUŠAN — brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. GRNJAK ŽELJKO — pomočnik kovača, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.425,90 din, plačal.
4. RACNIK JANEZ, pomočnik kovača, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
5. MELANŠEK BRANKO — krčilec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 6 mesecev.
6. LESJAK ANTON — žerjavovodja, predčasno zapustil delo 30 minut, javni opomin (ponavlja kršitve).
7. JAMER PETER — delovodja, ni se jasno sporazumel o delu, zaradi česar je prišlo do motenj delovnega procesa, javni opomin.

DO TSD — V USTANAVLJANJU

1. DEUTSCH JOŽE — strugar, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.
2. FISER DARKO — ključavničar, neopravičeno izostal z dela 3 dni, javni opomin, materialna škoda 2000 din, plačal.

TOZD KALILNICA

1. JELEN BENO — kalilec, prišel vinen na delo, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za 1 leto, suspenz je bil utemeljen.

TOZD ORODJARNA

1. KRAUBERGER BARBARA — rezalka, neopravičeno izostala z dela 1 dan, javni opomin.
2. KOTNIK IVAN — orodjar, odklonil delo, javni opomin.

TOZD TRO

1. PLODER IVAN — brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 3 mesecev, pavšalna odškodnina 2.859,60 din, plačal.
2. ŠTEHARNIK JOŽE, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.090,00 din, plačal.

TOZD ENERGIJA

1. SVEČEK STANISLAV — strojnik, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
2. ARCET DUŠAN — polnillec tlačnih posod, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

TOZD SGV

1. MACIČ LOVRENC — jermenar, prekoračil svoja pooblastila, javni opomin.

TOZD KOMERCIALA

1. BOŽANK MIRAN — skladišni delavec, neopravičeno sprejel denar, javni opomin.
2. POGOREVC ROK — skladišni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, užival alkohol na delu, javni opomin.
3. NAVODNIK ANTON — vodja nabave, prekoračil pooblastila, javni opomin.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

1. MANOJLOVIĆ NEDELJKA — čistilka, enkrat zamudila na delo, enkrat predčasno zapustila delo, javni opomin.
- Disciplinska komisija je izrekla še 11 opominov in 3 postopke ustavila.
- Za pravno službo
Sonja Slennik

MISLI JEANA ROSTANDA

Nihče nas ne pozna, ker se nikomur ne izplača, da bi nas do dobra spoznal.

Možgani: instrument se kako-pak obrabi, toda nanj igramo bolj virtuozno.

Nikoli nismo govorili toliko o prihodnosti kakor zdaj, ko niti ne vemo, če bo obstajala.

Kadrovska gibanja

od 21. 5. do 20. 6. 1985

20. junija je bilo v železarni zaposlenih 6073 delavcev, kar je 29 več od prejšnjega meseca, predvsem zaradi novih zaposlitev v težki livarni, TSD in sezonskega dela v Portorožu.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Vidović Zoran, Janšek Avgust, Ostojčič Miladin, Odošašič Husein, NK delavci — prva zaposlitev; Pranjčević Marko, kovinostrugar, Topalović Ilija, ključavničar, Tešić Aleksa, natakar, Ekart Franc, steklopihač, Trstenjak Petar, NK delavec — iz druge DO; Englert Ivan, Razgoršek Stanko, Štefančič Tadjub, vsi talilci — iz JLA; Šantl Franc, pripravljalec za litje — premeščen iz TOZD Komerciala.

JEKLIVARNA — Topalović Marko, kožar, Batić Dragan, elek-

trotehnik, Smon Matjaž, kmetovalec — prva zaposlitev; Velič Fadil, tesar, Menković Mirzet, voznik mot. vozil, Makić Zarko, voznik, Tešić Veselko, ključavničar, Rikanović Radivoje, Muhić Rifet, Tadić Zoran, Grabus Osman, Golubović Ferid, Todorović Velibad, Čaušević Esad, Kovačević Zeljko, Kališnik Anton, Nabernik Martin, vsi NK delavci — iz druge DO; Hrastnik Sašo, gimnazijski maturant, Štruc Marijan, livar, Drofelnik Janko, kemijski tehnik, Breznik Andrej, avtomehaničar, Juhant Bojan, žarilec, Haber Jože, Polanšek Emil, NK delavca — vsi iz JLA; Laznik Drago, brusilec na rafami — iz TOZD ETS.

VALJARNA — Thači Afrim, ekonomski tehnik — prva zaposlitev; Barišić Avgustin, ključavničar, Leskovar Milovan, NK delavec, Martić Stipo, mizar — iz druge DO; Kamnik Vlado, brusilec — iz JLA.

KOVAČNICA — Lajtinger Robert, kovač, Novak Andrej, žarilec — oba iz JLA.

ORODJARNA — Vavh Bojan, inž. strojništva — iz JLA.

STROJI IN DELI — Franc Jože, ključavničar, Britovšek Simon, Novak Rajko, strugarja, Dvornik Damjan, rezkalec, Drol Ivan, NK delavec — vsi iz JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Hrvacki Milan, ekonomski tehnik — iz druge DO; Mravljak Silvo, Muršič Bogdan, ključavničarja — iz JLA.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Pirnat Sašo, ključavničar, Srebotnik

Roman, NK delavec — oba iz JLA.

VZMETARNA — Kotnik Mirko, NK delavec — prva zaposlitev.

SGV — Andrić Stjepo, ključavničar — iz druge DO; Mirkac Ivan, ključavničar — iz JLA; Viderman Branko, Čekon Leopold, ključavničarja — iz TOZD Valjarna; Laznik Sonja, brusilka — iz TOZD Pnevmatični stroji.

TRANSPORT — Podstenšek Anton, mesar — iz druge DO; Navršnik Janez, mehanik — iz JLA.

ARMATURE — Šauperl Drago, ključavničar, Ladinek Viljem, rezkalec — iz JLA.

RPT — Dobi Vesna, učiteljica kemije — iz druge DO.

KOMERCIALA — Mešnjak Sonja, ekonomistka — prva zaposlitev.

DRUŽBENI STANDARD — Grobelnik Pavla, Domajnko Martin, NK delavca, Bertonec Dragica, administratorica, Namestnik Angela, gimnazijska maturantka, Lampret Ivanka, učiteljica — sezonska zaposlitev; Šavc Dragomirka, gostinski tehnik — iz Delovne skupnosti KSZ.

KSZ — Paradiž Irena — usposabljanje za telefonista; Kelenc Marija, Žilavec Ivana, NK delavki, Čebulj Mirjana, kemijska laborantka — iz druge DO; Merkač Milan, gasilec — iz TOZD Vzmetarna.

PFS — Kušej Melita, administrativni tehnik — iz druge DO.

DO TSD — Pavlović Anto, ključavničar — prva zaposlitev; Brezovnik Matjaž, strugar — iz JLA; Kolmanč Borislav, Šart Valentin, ključavničarja, Potočnik Bojan, monter, Herceg Darko, avtomehaničar — iz druge DO; Posrpnjak Jožef, NK delavec — iz TOZD Jeklolivarna.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Ružojčić Ostojčič, zidar livnih plošč — samovoljno; Begović Husein, Gorenšek Franc in Delkić Jasmin, pripravljalci za litje — izključeni.

JEKLIVARNA — Kelemina Alojz, lanser, Stopar Anton, ročni oblikovalec, Poberžnik Avgust, čistilec — invalidsko upokojen; Lajtinger Zlatko, dipl. inž. metalurgije — odpoved delavca; Velič Fadil in Menković Mirzet, brusilka na rafami — sporazumno; Posrpnjak Jožef, brusilec na SBS — premeščen v DO TSD; Rampre Alenka, izdelovalka jeder — sporazumno; Jelušič Marko, transportni delavec, Piličić Zeljko, brusilec na rafami — samovoljno; Čurić Slavko, grobi čistilec — izključen.

VALJARNA — Lončar Franc, inž. strojništva — starostno upokojen; Savič Rado, brusilec na rafami — sporazumno; Burzić Bečir, transportni delavec — izključen; Čekon Leopold, Viderman Branko, ključavničarja — premeščena v SGV.

KOVAČNICA — Novinšek Martin, strugar, Vučko Anton, kurjač — starostno upokojen; Jovičić Aco, adjuster — sporazumno; Radeljčak Jozo, brusilec — samovoljno.

JEKLOVLEK — Verbole Valentina, adjustažna delavka — invalidsko upokojena.

STROJI IN DELI — Grošelj Anton, ključavničar, Šteharnik Ivan, žerjavovodja — starostno upokojena; Šuler Drago, zarisovalec — odpoved delavca.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Vrhnjak Srečko, žagar — v JLA; Vrhnjak Bogomir, brusilec — odpoved delavca; Godec Darko, ravnalec — sporazumno.

AVGUST VRHOVNIK

Rodil se je leta 1929 v Otiškem vrhu. Pri hiši je bilo sedem otrok, zato je bilo že v otroštvu več dela kot časa za šolo. Po odsluženju vojaščini je leto in pol delal na Ravnah pri Gradisu, šest let in pol v mežiškem rudniku, spomladi leta 1964 pa se je zaposlil v železarni.

Začel je v mehanični, delal tri leta v vzmetarni kot odlagalec pri napuščanju, od leta 1976 pa v tozdu Pnevmatični stroji, nazadnje kot izdelovalec vrtnega orodja. Lani je bil 20-letni jubilar delca.

Našel si je zvesto spremljevalko in si ustvaril nov dom. Delal je doma, delal v železarni. Bil je dober tovariš, bogat z izkušnjami, ki jih je prenašal na sodelavce. Vsem zvest je do zadnjega iskal smisel življenja le v delu, v poštenosti in dobroti. Enako uporno kot s težavnimi na življenjski poti se je trdovratno bojeval z boleznijo.

Ni uspel. Zato pa bo ostal sodelavcem v spominu kot dober delavec in plemenit tovariš.

Družini, ženi in otrokom izrekajo iskreno sožalje sodelavci in družbenopolitične organizacije tozda Pnevmatični stroji.

Posvet ob ponovni jami

Delo na soncu

žgal veter, v sivi megli jutranjega svitanja so prizadevno in neutrujeno tekali na pol goli, mokri ljudje in vpili, se smejali in hkrati občudovali svojo moč, svoje delo. Vrhu tega pa je še veter razklal težko gmoto v oblaku, tako da so na modri svetli lisi neba zasijali rumeni sončni žarki — vesele živali so pozdravile sonce z družnim tuljenjem in pri tem stresale mokro dlako milih gobcev. Prevzemala me je želja, da bi objel, poljubil te dvonoge zveri, tako pametne in gibčne pri delu, ki jih je delo navduševalo tako, da so pozabile same nase.

Zdelo se je, da se takemu naporu veselo razigrane moči ne more nič upirati, da ta napor lahko ustvarja čuda na zemlji, da more vso zemljo čez noč pokriti s prekrasnimi dvorci in mesti, kakor pripovedujejo o tem resnične pravljice. Ko sem čez trenutek, dva, pogledal delo ljudi, je sončni žarek omagal pred težko gmoto oblakov in utonil v njih kakor otrok v morju, dež pa se je spremenil v naliv.

»Dosti!« je zavpil nekdo, toda besno so mu odgovorili:

»Dal ti bom — dosti!«

In tako so do dveh popoldne, dokler niso pretovorili vsega tovara, brez počitka delali na pol goli ljudje v nalivu in v ostrem vetru, tako da sem naposled z nekim pobožnim spoštovanjem doumel, s kakšnimi mogočnimi silami je bogata človekova zemlja...

PAMETNE

Če ljubiš življenje, ne izgublaj časa, zakaj čas je življenje.

Radovedni sosedje ti gredo včasih na živce, vendar so najboljša obramba pred vlomilci.

Idealist je zvest temu, kar išče, materialist temu, kar najde.

skupinovodja — invalidsko upokojena.

TRO — Kramolc Roman, orodni brusilec — v JLA.

ARMATURE — Nabernik Janez, kontrolor — v JLA; Andric Branko, strugar — sporazumno.

KOMERCIALA — Šantl Franc, pripravljalec za litje — premeščena v Jeklarino.

KSZ — Skobir Marija, čistilka — starostno upokojena; Škrubelj Jakob, gasilec — sporazumno; Šavc Dragomirka, kurirka — premeščena v Družbeni standard.

TSD — Plešivčnik Zdravko, strugar, Smrečnik Ivan, tehnolog — dosluženje JLA; Pačnik Jožef, varilec — sporazumno.

KOVINARSTVO — Časl Anton, ključavničar, Planovšek Robert, strugar, Nerat Matjaž, orodjar, Mikek Tomaž, NK delavec — vsi v JLA; Ločičnik Franc, ključavničar — odpoved delavca.

Kadrovska služba

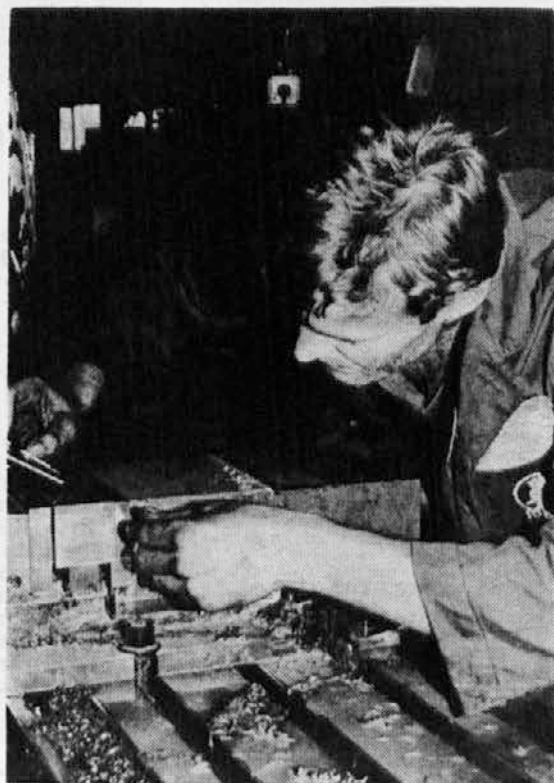
»Tri vedra!«

»Pa tri! Samo krepko delaj!«

In vihar dela se je še pojačal.

Tudi jaz sem grabil vreče, jih vlekel, metal, znova tekel in grabil in zdelo se mi je, da se je vse — jaz sam in vse okoli mene — zasukalo v viharni igri, da morejo ti ljudje tako strašno in veselo delati — brez utrujenosti, ne da bi pomislili nase — mesece, leta, da bi mogli mestne minarete in zvonike, če bi jih zgrabili, odvreči z njihovega mesta, kamor koli bi si zaželeli.

To noč sem živel v veselju, kakršnega doslej nisem poznal, dušo mi je ozarjala želja, da bi vse življenje preživel v tej na pol brezumni vzhičenosti dela. Ob bokih tovarne ladje so se poigravali valovi, po krovu je padal močan dež, nad reko je žvi-

Da bo čisto točno

PNEVMATIČNI STROJI — Vrhovnik Avgust, vrtalec — umrl; Franc Marija, vrtalka — starostno upokojena, Rožej Franc, skladiščni delavec — starostno upokojen; Laznik Sonja, brusilka — premeščena v SGV.

VZMETARNA — Potočnik Alojz, utrjevalec listov s peskom — invalidsko upokojen; Merkač Milan, gasilec — premeščen v KSZ.

ENERGIJA — Plešej Ivan, delovodja — umrl.

ETS — Hecl Jože, delovodja — starostno upokojen; Laznik Drago, brusilec — premeščen v Jeklovilarno.

SGV — Pörš Mihael, ključavničar-mazalec, Vujaković Miloš, strojni ključavničar — invalidsko upokojena; Novak Vinko, ključavničar-monter — starostno upokojen; Kralj Milan, ključavničar — odpoved delavca.

TRANSPORT — Krajnc Štefan, transportni delavec, Janko Franc,

PET MINUT ZA LEPOSLOVJE

Maksim Gorki

DELO

(Odlomek iz povesti Moje univerze)

Težki, leni, mokri ljudje so začeli »kazati, kaj znajo!« Kakor v boj so planili na krov in v notranjščino nasedle tovarne ladje — z bojnim krikom, vikom, z veselimi pripombami. Okoli mene so kakor lahke pernaté blazine letele vreče riža, bale suhega grozdja, usnja, ovčjega krzna, tekale čokate postave in se izpodbujale druga drugo s krikom, z žvižgi, z masnimi kletvicami. Težavno je bilo verjeti, da tako veselo, lahkotno in spretno delajo prav tisti težki, nerodni ljudje, ki so se malo prej čustveno pritoževali zaradi dežja in mraza. Dež je lil močnejše, bil mrzlejši, veter je pihal, trgal srajce in jih metal na glave in razkrival tre-

buhe. V vlažni temi so se pri slabi svetlobi šestih svetilk motali črni ljudje in zamolklo topotali z nogami po ladjinem krovu. Delali so tako, kakor da so bili lačni dela, kakor da so že od davnaj čakali veselja, ko bodo z roke na roko metalii vreče, težke štiri pude, ko bodo tekali z balami na hrbtu. Delali so in se pri tem igrali veselo, z otroško navdušenostjo...

Velik bradat človek v jopiču, moker, spolzek — vsekakor lastnik tovara ali njegov zastopnik — je zdajci razburjeno vzkliknil:

»Junaki — vedro dajem! Razbojniki — dve velja! Delaj!«

Nekaj glasov hkrati je z vseh koncev teme z basom revsknilo:

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V JULIJU IN AVGUSTU

Koroški kinematografi Crna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne in Dravograd bodo v juliju in avgustu predvajali predvidoma naslednje filme:

ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV, sovjetsko-indijski avanturistični — 19. do 20. 7.

OSAMLJENI OČE, ameriška komedija — 19. do 30. 7.

DO ZADNJEGA DIHA, ameriška drama — 19. do 29. 7.

SANJARJENJE ŽENE, brazilski erotični — 25. 7. do 5. 8.

IMPERIJ VRACA UDAREC, ameriški znanstveno fant. — 26. 7. do 4. 8.

PRVI PONEDELJEK V OKTOBRU, ameriška drama — 26. 7. do 5. 8.

BOJEVNKI IZGUBLJENEGA SVETA, ameriški avanturistični — 31. 7. do 14. 8.

GOSPODAR ZVERI, ameriški avanturistični — 1. do 12. 8.

SMOKY IN RAZBOJNIKI, ameriška komedija — 2. do 12. 8.

SKOŽI OGENJ NIKARAGVE, ameriški vojni — 1. do 12. 8.

VITEZ IVANHOE, sovjetski avanturistični — 1. do 12. 8.

OKRUTNI KALIGULA, am. zgodovinski — 7. do 21. 8.

DAN VALENTINA, kan. krim. — 9. do 19. 8.

KRILATA KAČA, ameriška grozljivka — 9. do 19. 8.

Koroški kinematografi
Prevalje

Kmetovanje sredi železarne

človeštva se je kot vztrajni in dosledni bорец za osvoboditev dela in človeka, za enakopravne in pravične odnose med narodi in državami dvignil med največje osebnosti naše dobe.

Motiv na znakki predstavlja portret Josipa Broza Tita v maršalski uniformi, delo Božidarja Jakca. Grafična obdelava znamke je delo Dimitrija Čudova. Znamka je bila natisnjena v Zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25. Datum izdaje 25. maj.

f. u.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, sestre in tete **Marije Kokal** se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje. Iskreno se zahvaljujemo govorniku tov. Borisu Florjančiču, Pihalnemu orkestru ravnanskih železarjev in pevcem Koroškega okteta.

Zalujoči: mož Ivan, sestra in brat z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavcem tozda Komerciala, OO sindikata, še posebej skupini razkladalcev za spominsko darilo in izkazano pozornost.

Vsem želim veliko delovnih uspehov.

Jože Koprivnik

ZAHVALA

Po dolgih letih skupnega dela smo se ločili. Jesen mojega življenja je pred mano, zato, dragi sodelavci, vam ob odhodu v pokoj kličem »srečno«!

Zahvaljujem se vam za vse, kar ste mi v času mojega aktivnega dela dobrega storili in mi pomagali z dobrimi nasveti. Iskrena hvala tudi ravnatelju tozda Pnevmatični stroji tovarišu

Francu Hirtlu za lepe poslovilne besede kot tudi sindikalnemu vodstvu.

Darilo, simbol marljivosti, po mi je v ponos in vero v nadaljnje življenje, zato prav vsem iskrena hvala.

Franc Rožej

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem 4. izmene srednje proge v Valjarni za darilo, tovarišema Jesenku in Hartmanu pa za poslovilne besede. Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Ivan Urankar

ZA DOBRO VOLJO

Polica: »Gospodična, vozili ste 120 na uro.«

Voznica: »Ali ni čudovito? In šele včeraj sem naredila šoferški izpit.«

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

40-LETNICA ZMAGE NAD FAŠIZMOM

Ob 40-letnici zmage nad fašizmom je izdala skupnost jugoslovanskih PTT dve priložnostni znakmi v vrednosti po 10 din.

Narodi Jugoslavije so v štiriletni vojni in revoluciji pod vodstvom KPJ in tovariša Tita izbojevali narodno in socialno osvoboditev in ustanovili novo Jugoslavijo — skupnost enakopravnih in bratskih narodov in narodnosti. Na znakmah sta prikazana kot motiva red svobode in red narodne osvoboditve.

Znamki je grafično obdelal Dimitrije Čudov, natisnjeni sta bili v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25. Datum izdaje 9. maj.

NARODNI HEROJI JUGOSLOVANSKEGA VOJNEGA LETALSTVA

Ob dnevu jugoslovanskega vojnega letalstva in nadaljevanja tradicije izdajanja poštne znamke s temo narodni heroji izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno pošto znamko, na kateri sta prikazani podobi narodnih herojev Franja Kluza in Rudija Čajevca, in sicer v vrednosti 10 dinarjev.

S preletom prvih partizanskih pilotov Franja Kluza in Rudija Čajevca na osvobojeno ozemlje 21. maja 1942 se je začelo delovanje partizanskega letalstva, kar hkrati označuje tudi začetek ustvarjanja novega jugoslovanskega letalstva med narodnoosvobodilno vojno.

Na znakmi je poleg podob Franja Kluza in Rudija Čajevca v ozadju letalo »Bregje 19«. Likovna podoba znamke je delo Radomira Bojanića, strokovno sodelovanje — Muzej jugoslovanskega vojnega letalstva Beograd. Znamka je bila izdana 21. maja.

JOSIP BROZ TITO

Ob obletnici rojstva Josipa Broza Tita izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno pošto znamko za 10 dinarjev.

Vse največje pridobitve jugoslovanske socialistične revolucije označuje ta misel in delo Josipa Broza Tita. S svojim prispevkom najnaprednejšim težnjam vseh naših narodov in narodnosti in vsega svobodoljubnega

NEGOTOVA USODA LETNEGA KOPALIŠČA NA RAVNAH

Letno kopališče na Ravnah so krajanji sami zgradili leta 1933. Ves čas je dobro služilo svojemu namenu, zdaj pa iz leta v leto postaja njegova usoda bolj negotova. Da ni v sezonah zaprt, se trudi KS Trg-Ravne. Tudi za letos ga je pripravila in dala v upravljanje Društvu upokoencev Ravne. Toda to je spet samo začasna rešitev. Dolgoročno vidi KS Trg-Ravne skupaj z drugimi KS kraja Ravne v etapni ureditvi, po kateri naj bi prvo leto sanirali školjke, drugo leto uredili kabine in tretje okolico. V finančnem načrtu SKIS za leto 1984 je bilo za prvo etapo že zagotovljenih 2 milijona din, ki pa sta ostala neizkoriščena. Vseeno KS Trg-Ravne išče nadaljnje možnosti za ureditev kopališča. Sanacija je namreč nujna, ne le zaradi kopalcev, temveč tudi gasilske službe (rezervoar za gašenje), sredstva zanjo in za vzdrževanje pa bodo iz leta v leto večji problem.

Zato KS Trg-Ravne skupaj z vsemi drugimi KS kraja Ravne predlaga, da se delovni ljudje in občani o usodi letnega kopališča na Ravnah samoupravno in demokratično odločijo na zborih delovnih ljudi, samoupravnih delovnih skupinah itd. Najbolj sprejemljiva možnost bi po mnenju KS bila, da bi s kopališčem, ki bi bilo v sklopu DTK (že zdaj povezava s toplo vodo), upravljal tozd Družbeni standard Železarne Ravne. Bazen je vendar v veliki meri namenjen rekreaciji delavcev železarne in njihovih otrok.

(Vir: informacija predsednika sveta KS Trg-Ravne)

Izdaja delavski svet Železarne Ravne kot mesečnik v nakladi 6000 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Vladimir Novinšek.

Uredništvo: glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek.

Telefon: 861 131, int. 304.

Tiska ČGP Večer, Maribor.

Glasilo je po 7. točki 1. odst. čl. zakona o obdavnju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72 in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, H. Merkač, M. Potočnik in kadrovska služba.